

ئىنجالىت-ئەشۇقىائى

新疆宣傳

7.

7 - سان

(ئۇمۇمىي 52 - سان)

ئايىلق ئۆرئال

ش ئۇ نا ر پار تىكوم تەشۈقات بۆلۈمى

بۇ ساندا

جۇڭىز كۆمۈن ئۇنىستىك پار تىيەمەنەنەك قىارىخى زە
پار تىيە قۇرۇلۇشى نازەرىيەسىنى ئۆگەنمشە داڭىز
فۇداۋ پروگراممىسى (داۋامى)

تۆتىمچى باب پار تىيەنەنەك ئاساسىي لۇشىھىنى قەتىشى
تەۋەرنىمەستىنى ئۇمۇمىي ئۆزلىك نىزچىل نېھرا

1 قىلىش

بەشىنچى باب ھاكىمەيسەت بېشىددىكى پار تىيەنەنەك ئۆز

21 قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش

ئالىقىنچى باب پار تىيە رەھبەرلەكى شەنجاڭدىكى ھەر
مەللەت خەلقىنىڭ ئورتاق كۈلىلىنىشى، ئالغا

48 ئەلگىر ملىشىنىڭ توب كاپالىقى

تۆتەنچى باب

پار تىيەندىك ئاساسىي لۇشىھەنى قەتشىي تەۋەرە ئەستىمن
ئۆمۈمىزلىك ئىز چىل ئىجرا قىلىش

[مەقسەت ۋە تەللەپ]

بىلەمىزنىڭ ھازىرقى باسقا ئۆچتەسىكى ئاساسىي دۆلەت
تەھۋالىنى توغرا توذۇش؛ پار تىيەندىك ئاساسىي لۇشىھەنى
ئاساسىي دۆلەت ئەھۋالدىن بىۋاھىتە كەلگەن ماركىسىز ملىق
نىياسىي لۇشىھەن ئەكەنلىكىنى ئايىدىلاشتۇرۇپ، پار تىيەندىك
ئاساسىي لۇشىھەنى ئىزچىل ئىجرا قىلىش ئائىلمىقلەقىنى
تۆستۈرۈش؛ پار تىيە قۇرو لۇشىنى پار تىيە ئەلاق ئاساسىي
لۇشىھەنى بىلەن زىج بىرلىكشەتۈرۈشىنىڭ ئاساسىي قانىددىسىنى
بىلەۋېلىش، پار تىيەندىك ئاساسىي لۇشىھەنىنىڭ ئاساسىي
حەزمۇنى ۋە تەلمىنى ئۆمۈمىزلىك چۈشىنىپ، پار تىيەندىك
ئاساسىي لۇشىھەنىنىڭ توغرا ئىز چىل ئىجرا قىلىنىشىغا
كاپاڭ تلىك قىلىش.

١ - يۆلۈم سوتىسىيالىزەنىڭ دەسلەپكى
باسقۇچىدىكىي ئاساسىي دۆلەت
ئەھۋالى ۋە پار تىيەندىك
ئاساسىي لۇشىھەنى

۱. ئېلىمەز نىڭ ھازىرقى باسقۇچتىكى ئاساسى

دۆلەت ئەھۋالىنى توغرا تونۇش كەپرەك

ھەققەتنى دەمدەلمىھەتنىن ئىزلىكەشىمن ئەبارەت ئەددىيەتلىك
لۇشىيەندە چىڭ تۈرۈش - پار تىمىنلىك سىياسى لۇشىيەتنى
توغرا توزۇش وە توغرى ئىجرا قىلىشنىڭ ئاساسىي وە
ئالدىنلىقى شەرتى. تارىخ ئەنقلاب وە قۇرۇلۇشقا رەھبەرلىك
قىلىمشتا، ئاۋۇال ئەددىيەتلىك لۇشىيەتنى توغزىلاش كېرىھەكلىكىنى،
ئۇنداق قىلىمغا ئاندا، ئەنقلاب وە قۇرۇلۇشتا سەۋەزلىك وە
ئەگرى - توقايملىق يۈز بېرىدىغانلىقەتنى ئەسپاتىلاپ بىردى.
جۇڭىكونىڭ ھازىرقى باسقۇچتىكى «دەمدەلمىھەت» ئىنمەت؟
ئۇ بولەمۇ ئاساسىي دۆلەت ئەھۋالى، شۇجا، ئېلىمەز نىڭ
ھازىرقى باسقۇچتىكى ئاساسىي دۆلەت ئەھۋالىنى توغرا
تونۇش ھەم پار تىمىنلىك ھەققەتنى دەمدەلمىھەتنىن ئىزلىكەشىمن
ئەبارەت ئەددىيەتلىك لۇشىيەتنىدە چىڭ تۈرۈشنىڭ ئېچكى
تەلىپى، ھەم ئېلىمەز جەمئىيەتلىك خاراكتېرى وە ئەجىتىما ئەي
تەرەققىيات باسقۇچىغا ئەلسىمى ھۆكۈم چىقىرىدىشنىڭ قۇپ
ئاساسى، شۇنداقلاپ تىمىمەز نىڭ لۇشىيەن، فاڭچىن، سىياسە تىلەرنى
توغرا توزۇشنىڭ ئاساسىي شەرتى.

ئېلىمەز نىڭ ھازىرقى باسقۇچتىكى ئاساسىي دۆلەت
ئەھۋالى ئىنمەت؟ يولداش جىياڭ زېمن جۇڭىو كومەۋەنلىك
پار تىمىسى قۇرۇلسا ئەنلىقەنلىك 70 يىللەقىنى تىرىپ كەلەش
يېغىنىدا قىلغان سۆزىدە ئاساسەن مۇنداق ئۆچ نۇقاستا بىار
دەپ كۆرسەتتى: «بېرىدىچىسى، ئەچىچە ئۇن يېل تىرىپ شىشىن
ئادلىق ئەقتەسادىي قۇرۇلۇشتا غايىەت زۇر مۇۋەپىپە قىد
يەتلەرنى قولغا كەلتۈردىق، لەكتەن، يېڭى جۇڭىكونىڭ

ئەقتىسىدىي قۇرۇلۇشى كونا جۇڭىكۈنىك بىرىنچىمدىن كەمە
جەغەل، ئەككىمنچىمدىن ئاق بولغان ھالىتى ئاساسدا باشە
لارغان، ئۇنىڭكە دۇستىگە ذوبۇسى كۆپ، كىشى بېشىغا
توغوا كېلىدىغان بايلەق نىسپەي ھالدا كەمچىل، رايونە
لارنىڭ قەرەق قىميياتى تولىمۇ تەكشىز، ئەقتىسىدا، تېغىنەكى
ۋە مەددەنئىيەت سەۋىيمىسى ھازىرمۇ بىر قەدەر تۆۋەن، ھازىرقى
باشقۇچتا تېلىمۇز جەھىتىمىتىدىكى ئاساسىي زىددىيەت خەلق
ئامىمىسىنىڭ كۈندىن - كۈنكە تېشىپ بېرىۋاتقان ماددىي
مەددەنئىيەت تېھقىياجىي بىلەن قالاق ئەجىتمانئىي ئىشلەپچە
قىرىش تۇتقۇردىمىدىكى زىددىيەتىن ئىبارەت. ئەككىمنچى،
سىنچىي كۈرەش تېلىمۇز جەھىتىمىتىدىكى ئاساسىي زىددىيەت
بولۇشتىن قالدى، لېكىن، ئۇ مەلۇم دائىرىدە يەن، ئۇزاق
مۇددەت مەۋجۇت بولۇپ تۈردى، شۇنداقلا مۇئىيەت شارا-
ئىتتا كەسکەنلىشىپ كېتىشى مۇمكىن، بىزۇنداق كۈرەش
بۈرۈۋ ئاچە يەركەنلەشتە تۈرۈش بىلەن تۇت ئاساسىي پۇنەسپ
تۇتقۇردىمىدىكى قاردىمۇ قارشىلىققا مەركەزلىك ئەپادلىقنىدۇ،
كۈرەشنىڭ يادروسى يەنلا ھاكىمەت ھەسلامىسى، بىزۇنداق
كۈرەش خەلقئارادىكى دۇشمەن كۈپىلەر بىلەن بەزقىلەت تۇت
تۈرىمىزدىكى سىڭىپ كىرىش بىلەن سىڭىپ كىرىشكە قىارشى
تۈرۈش، ئاغدۇرمىچىلىق قىلىش بىلەن ئاغ-دۇرمىچىلىققا
قارشى تۈرۈش، تەننجى تۈزگەر تەۋەتىش بىلەن تەننجى تۈزگەر-
تەۋەتىشكە قارشى تۈرۈش كۈرىشى بىلەن زىج مۇناسىۋەتلىك،
ئۇلار ئۆز ئارا گىمرەلىشىپ كەتسەن بولىدۇ، ئۇچىنچى،
سوئىيەلەزم تۈزۈمى جۈڭگو زېمىندا يەلتىز قارقاتى ھەم
ئۆزىنىڭ ئۆزەللەكىنى دەسلەپكى قەددەدە ئامايمان قىلدى،

لېكىن، ئۇ يېڭىدىن دۇزىياغا كەلگەن تۈزۈم بولغاچقا، تېبىلىپ
پېشىپ يېڭىمىدى، مۇكىمەمەل ئەمەس، ئەشلەپ-پېچەقىرىدىش
مۇناسىۋەتلىرى ۋە ئۇستىتەرۈمىدا ئىشلەپ-چەقىرىدىش كۈچ-
ئەرىنىڭ تەرەققىياتىغا ماس كەلەم-يىدەغان تىسىرەپ-لىم ۋە
ھالقلار تېخى مەۋجۇت، بۇ مەسىلمىنى نىسلاماتنى چۈچەرۈد-
لاشتۇرۇش يولى بىلەن پەيدەپەي ھەل قىلىش لازىم.

يولداش جىياڭ زېمنى ئېلىمەزنىڭ ھازىرقى باسقۇچ-
تەمكى ئاساسىي دۆلەت ئەھۋالنى يۇقىرىدىدەك يېغىنچاڭ
لەغانىدا، تەبىئى ئامىل بىلەن ئەقتىمسادىي ئامىلنى تەھلىل
قىلىپلا قالماستىن، بەلكى ئىشلەپ-چەقىرىش كۈچلىمۇي بىلەن
ئىشلەپ-چەقىرىش مۇناسىۋەتى، ئەقتىمسادىي تازىسىن بىلەن
ئۇستۇرۇلما جەھەتلەر دە دىئالېكتىك بىرلىك دۇقتىسىدىن
تەھلىل قىلغان، بۇ، پارتىيەمەزنىڭ ھازىرقى باسقۇچتەمكى
ئاساسىي دۆلەت ئەھۋالغا بولغان تۈزۈشنىڭ تېخىدۇ سەستىپ
چىلاشقان، ئەلمىنيلاشقان ۋە نەزەرىيەلەشكە ئەلمىنى چۈشەندى-
ذۇرۇپ بېرىدۇ. يولداش جىياڭ زېمنىنىڭ سۆزىنىڭ بىردىچى
دۇقتىسىدا ئىشلەپ-چەقىرىش كۈچلىمۇنىڭ تەرەققىيات سەۋىر-
يىمى يېغىنچاقلانغان. ئېلىمەز ئىشلەپ-چەقىرىش كۈچلىمۇنىڭ
تەرەققىيات سەۋىيەسى دۇمۇمىلىقىتنى ئېھىتىپاندا تېخى بىر
قەددەر تۆۋەن، يەنە كېلىپ رايونلارنىڭ تەرەققىياتى تولىمۇ
تەكشىسىز، ئەقتىمسادى قالاق بولۇشتنىڭ ھالەتتىن ھازىرمۇ-
قۇتۇلۇپ كېتەلەجىڭە ئەلمىتىن، ھازىرقى باسقۇچتا ئېلىمەز
جۈھىمەيمەندىكى ئاساسىي زېبىدىيەت خەلق ئامىمەسىنىڭ
كۈندىن - كۈنگە تېشىپ بېرىدۇ اۋاتقان ماددىي مەددەنەيەت
تېھىتىماجىنى بىلەن قالاق ئېجىتىمائىي ئىشلەپ-چەقىرىش دۇقتۇ-

رسیدرگی زندگیه قشن نهاده تکه ذلکی به لکمه نگه دن.
نه که منچی ذوقتمدا، ذوقه ساهه سی، ناسارلمه ای
سوتسیالزم جهانشیمه مددکی سمنچی کلوره شملک ذوبیه کتمپ
نه مدله نه عالی یغمچا لانغان. پارتمیه ۱۱ - ذوقه تلمک
هر کمزدی کومتیت ۳ - نومؤمی یغمحمدن بؤیاذقی زامانه
و دلاشت ذروش قوزلوشی وه نسلهات نېلمپ بېردىش، نېمشکنى
سرتقا نېچمۇ دېتەشکى تارىخى تەجرىبىلەر ھەمدە سوۋېت
ئەتنەپاقي، شەرقىي ياخۇز پادىكى بەزى سوتسیالىم - تىك
دۆلەتلەرنەك تەنچىج ذۆزگەرسپ كېتىمىدەكى ساۋاڭلار يەكۈن
لە ذىگەن، مەلسەكەت - مەممىز تەچم - دىكىي ھەلۇم دائىرىدەكى
سمنچی کلوره شملک يەزە ذۇزاق مەزددەت مەۋجۇت بولۇپ
قۇردۇغانلىقى وه ذۇنەك سیاسى - نەدىيە - ۋى سەاھەددەكى
ئېپا درىسى ھەمدە بۇ خەل کلوره شملک خەلقئارا دائىرىدەكى
سوتسیالزم بىلەن كاپىقا المزەدن نەبارەت نەككى خەل
ئەجىتىما ئەملىي قۇزۇم، سوتسیالىستەك تەددىيە سەقىھىسى بىلەن
كاپىقا المزەك تەددىيە سەستەنەمەددەن نەبارەت نەككى خەل
ئەجىتىما ئەملىي تەددىتو لوكىيە ذوق - ذور سىددەكى كلوره شىپ
زىچ مۇناسىۋەتلىك نەككە فلەمکى، بىر - بىرىدىگە كەرەلەشىپ
كەتكەنامى سەگە كەلەك بىلەن تىسۇنۇپ يېتلىگەن، بۇ ھەم
سمنچىي کلوره شنى كېڭىيەت - ۋېتەشكە قارشى ذوقوشتا، ھەم
سمنچىي کلوره شىپ قالىدى نەزەر دىيەسگە قارشى ذوقوشتا
ئەفتايىن مۇھىم ذىزمەرىمۇي نەھىمەتكە وە دېمال نەھىمەتكە
ئىگى. دۈرچەنچى ذوقتمدا، ئاساسلىقى نەققى سادىي بازىس
شۇنگىدەك ذۈستە ذورلۇمغا چېتەلىشلىق تەرەپلىر و يەغەنەغا
لانغان. بىر تەرەپتەن، سوتسیالزم ذۈزۈمىسىك جۇڭگو

ۋېبىمنىدا يەلتەن ئارتقا ئالىقىنى كۆرۈشىمىز، ئېلىممىز ئەتكەن
 ھازىرقى باسقا ئۆچتەكى جەممىيەتىنىڭ خاراكتېرى سوتىمىا.
 ئەستىك جەممىيەت ئەتكەنلەكىنى مۇئىيەتلىك شەشتەرۈشىمىز؛
 جەذىھ بىر تەرىپتەن، دۇنىڭ تېبىخى پىشىپ يېتىلمىگەن، مۇكەم
 مەل دەمەسلەكىنى، ئەققاشادىي، سىماسىي تۈزۈلەندە ئەشلىپ
 چىقدىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرىتىقىيا ئاسىغا ماں كەلسىدە ئەن
 بىر مۇنچە تەرىپلىر ۋە ھالقىلارنىڭ بىارلىقىنى، شۇڭا بۇ
 خەسلەتىنى تىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتەرۈش يولىسى بىسلەن پەيد
 ئەدىنپەي مۇكەمەللەشتەرۈش ئارقىلىق سوتىمىيەتىنى
 تۈزۈلەندە ئەۋزەلەكىنى تېخىمۇ توپۇق نامايان قىلغىلىنى
 يولىدىغانلىقىنىڭ كۆرۈشىمىز كېرمەك. پارتمىيەمىز يۈقدەرى
 ئاساسىي دۆلەت ئەھۋالنىڭ ئۆچ ئاساسىي تەرىپىنى كۆزدە
 تۈزۈپ، ئېلىمەز ھازىرقى باسقا ئۆچتا سوتىمىيەتىنىڭ دەسلەپكى
 چىسا ئۆچىدا تۈرۈۋاتىدۇ، دېكەن توغرى ھۆكىمەنى چىقارغان
 ھەممە پارتىيەندە ئاساسىي لۇشىھەنىنى مۇتتۈرەندا قويغان.

2. سوتىمىا لەزمەنىڭ دەسلەپكى باسقا ئۆچىدىكى

ئاساسىي لۇشىھەنىڭ شەكتىلىنىشى

پارتمىيەنىڭ «بىر مەركىز، ئەتكەن ئاساسىي دۇقتا» دىن
 تىبارات ئاساسىي لۇشىھەنى 11 - نۆزەتلىك مەزكىسى
 كۈرمىتىپ 3 - تۇرمۇمىي يېغىنى ئاساس سالغان، دۇ كېيىمنىڭى
 قۇرۇلۇش ۋە تىسلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىكىنى تېچمۇپتىش
 ئەده لەيەتىدە پەيدىنپەي شەكلەنەكەن ۋە مۇكەمەللەشكەن،
 چار تىيەتىنىڭ 13 - قۇرۇلتىيەدا تۈنچى قېتىسم مۇكەمەل،
 خەستەپەلىق شەھەنەسىنىڭ، بۇ لۇشىھەنىڭ تۇتتۇرۇغا
 ۋە يۈلۈش ۋە شەكلەنەتىدە ئېلىممىز ئىسلىك ھازىرقى باسقا

چىتەمكى ئاساسىي دۆلەت ئەھۋالى بىۋاسىتە مەنپە قىلمىغان
ئۇنىڭدا ئېلىممىزدىكى ھەر مەللەت خەلقىنىڭ تۈپ مەنپە ئەتى
ۋە نورتاق ئازىزىسى توغرا ئەكس ئەتتەرۈزۈشكەن، شۇنداقلا
ئۇ ئېلىممىز سوت-ئىيالىستىك قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ ئەجاپىي
ۋە سەلېمىي جەھەتتەمكى تارىخىي تىسەجىرىدىلىرىنىڭ ئەلمىسى
يەكۈنى ۋە نەزەردىيەتى يەخەنچا قاتىمىسى.

هازىرقى باستۇرۇچىتەمكى ئېلىممىز جەمەتتەمكى ئاساسىي
زىددىيەتىنى توغرا توۋۇش ۋە كۈچنى مەركەزلىشتەرۈپ ھەل
قىلىميش-پارتمىيەتتەمكى ئاساسىي لۇشىيەتتەك يادرۇلۇق مەسىلىمىسى.
سوت-ئىيالىستىك ئۆزگەرتىش ئاساسىي جەھەتتەمن ئورۇزدالى
غازادىن كېپىن، پارتمىيەتتەمكى ئېلىممىز جەمەتتەمكى ئاساسىي
زىددىيەتىنى توۋۇشتا ئەگرى - توقايى تەرەققىسىيات جەريانىنى
باشتەمن كەچىردى. 1956 - يىل 9. ئايىدا، پارتمىيە 8 - قۇرۇلۇ
تەميمدا: دۆلتەتتەمىز ئېرىدىكى ئاساسىي زىددىيەت خەلقىنىڭ
ئەتقىتىمىلەد، زىددىيەتىنى تەز تەرەققىي قىلدۇرۇشقا بولخان
ئېھىتىياجى بىلەن نۆۋەتتەسکى ئەقتەم ساد، مەددەز-ئىيەتتەنەڭ
خەلقىنىڭ ئېھىتىياجىنى فاندۇرالمالسەق ئەھۋالى بۇتتەرۈپ
سەدرەكى زى دىيەقىن ئىبارەت، پاوتتىيە ۋە پۇتۇن مەملەكمەت
خەلەنەڭ ئاساسىي ۋەزىپەتتى-كۈچنى مەركەزلىشتەرۈپ
ئىشلەپچەتەرۈش كۈچلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش، دەپ توغرا
كۆرساتىكن. لېكىن، 8 - قۇرۇلۇتتايىدىن كېپىن، خەلقىتارادىكىسى
ۋە ھامىلەكتە ئەچمەدىكى سەتىياسىي ۋەزىيەتتەك تەرەققىسى
قىلىمپ ئۆزگەردىنى تۈپەيلەدىن، پاوتتىيەمەز سەتىياسىي ۋەزى
يەتنى مۆلپارلەش ۋە ھۆكۈم قىلىشتا ئەمەلەتتەقىن ئايىلىمپ
قاىدى، 9 - قۇرۇلۇتتايىنىڭ دۆلتەتتەمىز ئېچمەسىدكى ئاساسىي

زىددىريهت توغرىسىدىكى توغرا يەكۈنىگە نە-جەتنەن تەۋرىدىنىش
بۇلۇپ: سوتسيالىزمىنىڭ پۇتكۈل، تارىخى باسقۇچىدا پرولېپ
تارىخيات بىلەن بۇرۇمۇزدىيە ئۇقتۇردىدىكى، سوتسيالىزم
يىولى بىلەن كاپىتەلزم يىولى ئۇقتۇردىدىكى كىزدەش
دېلىمىزنىڭ ئىچكى قىممىدىكى ئاساسىي زىددىيەت بولىدۇ،
دەپ ھۆكۈم قىلىمندى، ئاساسىي زىددىيەتىكە بولغان تۈنۈشمىز
ئۆزگەرگەزلىكتەن، بىز خېلىسى ئۆزاق بىزەزگە-اگىچە
ئاساسلىق زېھىنمىزنى سەنپى كۈرەشنى تۇتۇشقا قاراڭتۇق،
سىياسىي ھەركەت كەيىنى - كەيىندىن بىولىپ تۈردى،
ئاخىردا «مەدەنەتىم زود ئەقلاپى» قوزغىلمىپ دېلىمەزنىڭ
سوتسيالىستىك ئۆرۈلۈشى ئېغىر ئۇگۇشىزلىققا ئۇچىرىدى.
خۇددى 11 - نۆۋەتلىك ھەركىزىي كىزىمەتتىست 6 - ئۇمۇمىسى
چىخىنىنىڭ قارادىدا كۆرسىتىلىك زىدەك، بىز ئىلىكە-زى سادىر
قىلغان خاتمالىقلار، قېڭى - تەكتىددىن ئېمەتقا زادا، پارادىپ، ۋە
دۆلت خىزمىتىنىڭ ھۆھىم نۇقتىسىنى قەتىسى تەۋەزىمەستەن
مۇقتىسادىي قۇرۇلۇش ھەركەز قىلىنىغان سوتسيالىستىك
زادانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا يۆتكەمگە ئىلىكىمەز، ئەجىتتەن
خائىي ئىشلەپچىمەرىش كۈچلىرىنى زور كەزىچ بىلەن راواجى
للاندۇرەمىقازانلىقىمىز ھېمەدە مۇشۇ ئاساستا خەلقىنىڭ ھادىيى
ھەددەنەتىم تۇرمۇشنى پەيدىنپەي ياخشىلە-مەغانلى-قىممىزدىن
ئىبارەت، مۇشۇ تارىخىي تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش ئاساسدا
چارتىمە 11 - نۆۋەتلىك ھەركىزىي كۆرسىتىست 3 - ئۇمۇمىسى
يەخىمىدا پارتىيە خىزمىتىنىڭ ھۆھىم نۇقتىسىنى سىتراتېكىمە
پىلىنىك يۆتكەشىدىن ئىبارەت زور سەياسەت كەس كەن ھالى:
ئۇقتۇرۇغا قويۇلدى. يولاداش دېڭى شىاۋپىڭ بۇ ھەل قىلغۇچ

تەدبىرنى شەرھلىكىزىدە مۇدداق دېدى: «ئىشلەپچە قىرىشىن كۈچامىرىمىزنىڭ تەرەققىيات سەۋىيەسى بىك تۆۋەن، دۇ دۆلەتنىڭ ۋە خەلەتنىڭ ئېتەتىمىجا جىنى قاندۇرۇشىن بىك يىراقتا تۈرماقتا، ھازىرلىقى دەۋىرە بىزىدىكى ماساسىي زىددىيەت ئەذە شۇ، دۇشۇ ئاساسىي زىددىيەتنى ھەم قىلىش بىزىنىڭ مەركىزى ۋە زېپەمىز،» («دېلىڭ شىاپىلىق ماقاالىلمۇرىدىن قاللانما» 1975 - 1982 - يىل، تۈرۈچە ذەشىرى 290 - بەت) ئاساسىي زىددىيەت مەركىزى ۋە زەپسەنى بە لىگىلىيەدۇ. پارتمىيەنىڭ ئاساسىي لۇشىيەندە شۇنىڭ تۈچۈن تەقتىسىادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىش دەپ بەلكىمەن نىكى، تۇنى دۆلىت تەممۇزنىڭ ھازىرقى باسقۇچتىمكى ئاساسىي دۆلەت تەھۋالىنىڭ بىردنىچى تەردىپى، يەنى جەھەتىيە تەتكى ئاساسىي زىددىيەت بەلكىمەگەن، تەقتە-آدەت قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىم-شتا چىڭكە قۇرۇپ، كۈچنى مەركەزلىخەت قۇرۇپ ئىشلەپچە قىرىش كۈچلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرغاندلا، خەلق بېيمىدۇ، دۆلەت قۇدرەت تاپىدۇ، سوتسييالىستىك تۆزۈم دۆستەھەكە مەلسەندۇ، سوتەم-چالىزەنلىك تەۋەلمەكى ۋە جەلب قىلىش كۈچى تولۇق ناما-يان بولىدۇ.

سەنپىي كۈرەش مەسىلىمىسىنى توغىزا تونۇش ۋە بىر قەرەپ قىلىش - پارتمىيەنىڭ ئاساسىي لۇشىيەندەن ئەرەب مەزمۇنى، تارىخىي تەجربىملەر ۋە 11-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومەتىت 3-ئۇمۇمىي يەغلىمدىن بۇيانقى يېڭىنى تەمەلمىت شۇنى ئەپاتلىمدىكى، سوتسييالىستىك تۆزۈملىك تۇرۇنىتى - لەمەشىغا ئەگەمشىپ، سەنپىي كۈرەش ئېلىمەمىز چەھەمەمىتىمە ئاساسىي زىددىيەت بولۇشتىلىق قالدى، لېكىن سەنپىي كۈرەش

هەلۇم دائىردىدە ئۇزاققىچە مەۋجىيەت بولۇپ تۈرىسىدۇ ھەممىدە
مۇئىيەن شارا نىتتاكەس كەنلىشىپ كېتىشىمۇ مۇمكىن، نىڭەرمەلۇم
دا ئىردىدىكى سىنىپىنى كۈرەش كېڭىيەتتەپ تېلىسە، خاراكتېرى
ئۇخشاش بولۇمغا ئىككى خەل ئەجىتمەئىي زىددىيەت ئاراد
لاشتۇرۇۋەپتىلىپ، كەڭ كادىرلار ۋە ئاممىمىنىڭ سوتىسىماستىك
ئاكتىپلەقىغا تەسىر يېتىمدو، ئەقتىبادىي قۇرۇلۇشتن ئېجارەت
ھەركىزى ئۆزپە ئەرىمگە ئۇچرايدۇ، جەمئىيەتتەكى ئاساسىي
زىددىيەتلىك ھەل بولۇشى تەسىرىگە ئۇچرايدۇ؛ سىنىپى
كۈرەشنى كېڭىيەتتەش خاتالىقى ئۇزۇتىلىگە ئەمن كېيىن،
ئەگەر سىنىپى كۈرەش ھەلۇم دائىردىدە مەۋجىيەت بولۇپ
تۈرىسى دېگەن ئۇبىيەكتىلىپ پاكمىتا ئەجىتمەبارىسىز قارالسا،
خاراكتېرىلىق سىنىپىي كۈرەش ئۇقىتىنەزەرى ۋە سىنىپىي
تەھلىقلىق سۇلىنى چۈرۈۋەپتىلىستە، بۇرۇۋاتاچە ئەركەنلەشتۈرۈش
بىلەن تۆت ئاساسىي پەرنىشپىنىڭ تۈپ قارادىمۇ قاراشىلىقى
ھەممە كۈرەشنىڭ ماھىيىتى يەنىلا ھاكىمىيەت مەسىلىمىسى
ئىكەنلىكىنى كۈرەلمىسى، دۆلەت ئىچى ۋە سېرىتىمىدىكى دۈشەن
كۈچلەرنىڭ ھۆجۈمى ئالىدىدا ئىدىيىدە قۇدا سىمىزلىمنىش ۋە
تۇلارغا يوچۇق ئىچىپ بېرىش بىلسەن بىاراۋەر بولىنىدۇ، بۇ
يەنىنىڭ دۆلەت قۇرۇش ئاساسىيەمزا تەۋەرىنىش پەيدا قىلىسىدۇ
ھەممە، ھەر مىللەت خەلقىنە ئاپەت خاراكتېرىلىك ئاقىۋەت
ئېلىپ كېلىدۇ، پارتمىيەنىڭ ئاساسىي لۇشىيەنىدە شۇنىڭ
ئۇچۇن تۆت ئاساسىي پەرنىش سېپتا چىشك تۇرۇش شەرت دەپ
بەلگەنگانىڭىسى، بۇنى دۆلىتتەمىزنىڭ ھازىرلىقى باستۇرۇچىتەكى
ئاساسىي دۆلەت ئەھۋالىنىڭ ئىكەنلىقىنىچى تېرىدىي، يەنى
سىنىپىي كۈرەش ھەلۇم دائىرسىدە يەنى ئۇزاق مەۋددەت

مۇجۇز بولۇپ تۈرىدىغانلىقى، مۇئىيەتىن شاۋائىشتىدا كەسىكەن.
لەشىپ، كېتىشى مۇمكىنلىكىمىدىن ئىبارەت كۈرەشنىڭ ئۆزىمەتى.
ۋە ئالاھىدىلىكى بىلگىلىكىن، تۆت ئاساسىي پىرىتەسپتا چىڭ.
تۇرغاندىلا، خەلق دېمۇكرا提ىمىسى دېكستار تۈرىلىمەسىدىكى.
دۆلەت ھاكىمەتىمەننى مۇستەھكەملەپ، سەڭىپ كەرسىشكە.
ئاغدۇرمىچىلمەقا ۋە تىنچ ئۆزگەر تۈپتىشكە قاداش تۈرۈش.
كۈرىشىنى توغۇرا، ئۆزۈملۈك قانات يايىدۇرۇپ، ئەقىتىسادىي
قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت سوتىمىالىستىك يېۋىسلەشكە ۋە سوتى
سەيىالىستىك زامانى ئەلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ ئۆگۈشلۈق.
ئەمامپ بېرىلىمشىغا كاپالا تىلىك قىلغىلى بولىمۇ.

ئېلىمەزمۇنىڭ ھازىرقى باسقۇچتەكى سوتىمىالىستىك
تۇزۇمەسى تەخى پەشىپ يېتەسەگەزىلەككەننى.
مۇكەممەل ئەمەسلىككەنى، ئىسلاھات تېلىپ بېرىش، ئىشىكىسى.
ئېچمەۋېتىشتە چىڭ تۇرغاندىلا، سوتىمىالىستىك زامانى ئەلاشتۇرۇش
ئاشقا ئاشۇزغىلى بولىدىغانلىقىنى، ئۇنىڭ پارتىيەنىڭ
ئاساسىي لۇشىۋەنىڭلەك. يەنە بىر مۇھىم مەزمۇنى ئەكىذلىمەكتەنى.
قوغرى تۇنۇش كېرەك. 1957 - يىلى، ماۋزۇ بىلە سوتىمىالىزىنى.
قارىمۇ قارشىلمەتىك بىرلىكى قانۇنىمەتى بويىچە كۆزدەتىپ.
ئېلىمەزمۇنىڭ سوتىمىالىستىك ئىشلەپ قىمردىش مۇز اسى ئەتىسى
بىلدەن ئىشلەپچە مۇوش كۈچلىرىنىڭ، ئۇستەتۈرۈلەم-ا-ا-ەن
ئەقتەمەددىي بازىسىنىڭ ھەم بىر - بىرىگە ماڭ كېلىدىغانلىقى.
ھەم ئۆز ئارا زەددىيەتلىك ئەكەزلىك-ننى تۇغرا
ئۇقتۇرۇشقا قويىدى، ئەپسۇسکى كېيىنەكى ۋاقىتلاردا «سول» چىل.
ئەندىمەنلەك كاشلىمىسى تۈپەيلەدىن، پارتىيەمەز يۈقىمىرى-قىسى
قوغرا ھۆكۈخىمۇ ئەمەلگە ئاشۇرالىمى. بۇنىڭ بىلەن ئۆزىق.

تەمىزلىيەت داۋامىدا قاتىمىال ئىستەپسىز اددىي، سىمياسىمىي
 تۈزۈلەمە پەيدىنچە يىشە كەملەنەپ، ئىجتىمائىي ئىشلەپچە قىردىش
 كۈچلەردىك تەرەققىيائىنى چۈشەپ قويۇپ، سوتىسياال مستىك
 تۈزۈلەنەك ئۇئۆزەللىكىنەك جارى قىلدۇرۇلۇشقا تەسىر يەقتى.
 ۱۱- تۈزۈلەتلىك مەركىزىي كومىتېت ۳- ئۇمۇمىي يەخىمدىن بۇيان،
 پارىتىيەمىز تارىخىي تەجرىبىلەرنى يەكۈنلەش ئارقىلىق شۇنى
 تونۇپ يەتنىكى، ئىشلەپچە قىردىش كۈچلەردىنى يەنەمەن ئازاد
 قىلىش ئۈچۈن، ئىشلەپچە قىردىش مۇناسمۇرىنى بىلەن ئۈستەقى.
 دۆلەتمەدىكى ئىشلەپچە قىردىش كۈچلەردىك تەرەققىيائىنىغا
 ئۇيىشۇن كەلمەيدىغان تەرەپلەرنى وە ھالقىلارنى ئاڭلىق تۈرددە
 ئىسلامىش كېرىڭكە، ئۇنداق قىلىمغاندا، دۆلەتمەمىز ھاياتىمىي
 كۈچكە تولالەيدۇ، تۆقنى زامانىۋەلاشتۇرۇش-تەق ئۇمىسىد
 كۈتكەلى بولمايدۇ. ئىشىكىنى ئېچمۇپتىشىۋ ئىسلامىھاتقا ئوخشاش،
 بۈگۈنلىكى دۇنيادا ئىقتىساد، پەن - تېخىنەكاكا كۈنەدىن - كۈنگە
 جىڭىلەنلىسىماقتى، ھەر قازداق بىر دۆلەت ئىشلەپچە قىردىش
 كۈچلەردىنى تەز تەرەققىي قىلدۇرۇشى كېرىڭكە، دۆزىنى دۇنيادىكى
 دۆلەتلىك دەن يېتىقىم قالادۇرسا، ئىستەقپالى بولمايدۇ،
 سەرقىقا ئىشىكىنى ئېچمۇپتىشىھ چىڭىك تىئورۇپ، دۇنىياءدرىكى
 دۆلەتلىرى بىلەن بولغان ئىقتىساد، تېخىنەكاكا، مەدەنلىيەت
 قاتارلىق جەھەتنىكى ئالماشتۇرۇشنى دۇزلىكىسىز كېڭىيەتكە دەه
 ھەمدە سوتىسياالمزم تۈزۈمەدە ئىشلەپچە قىردىش كۈچلەردىنى
 داۋاجلاندۇرۇشقا پايدىلىق تۈسۈللارنى، جۇملەمىدىن چەرتىلەك
 مەبلەغىنى كەركۈزۈش، ئىلغار پەن - تېخىنەكاكا وە ئىكەنلىك
 جاشقۇرۇش تەجرىبىلىرى قاتار لەقلارنى ئەينەك قىلىمىشقا وە
 قوبۇل قىلىشقا ماھىر بولاعازدلا، ئازاددىن ئېللىسىز ئەزىزلىقى
 سوتىسياال مستىك زامانىۋەلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ سۈرئەتىنى

تەزىلمىتىپ، ھەر مەللەت خەلقىنەك تۇرتاق بېيمىشنى تەزدىنە
ئىشقا ئاشۇرغىلى بولىدۇ. پارتمىيەنەك ئاساسىي لۈشىيەندىمە
ئېلىمېزىنەك ھازىرقى باسقۇچتىكى ئاساسىي دۆلەت تەھۋالىنىڭ
ئۈچىنچىسى تەرىپىسى، يەنسى يېرىمىدىن دۇنسىغا
كەلگەن سوتىسيالىستىك تۈزۈمەنەك پىشىپ يېتىلمىكەنلىكى،
مۇكەممەل بولىمغا ئەلتىقى تۈچۈن ئىسلاھات تېلىمپ بېرىش،
ئىشىكىنى تېچمۇپتىشته چىك تۇرۇش باش فاڭچىنى بەلگى
لەنگەن. ئىسلاھات تېلىمپ بېرىش، ئىشىكىنى تېچمۇپتىشته
چىك تۇرغاندلا، كاپىتاڭىز منىڭىدىن يۇقىرى ئەمگەك تۈنۈم
دارلەقىنى پەيدىنەپەي ياردىتىپ، سوتىسيالىزمەنەك تەۋەزەللەب
كەنەنەك جەلب قىلىش كۈچىنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ.

بۇنىڭىدىن شۇنى كۆدۈۋېلىشقا بولىدۇكى، ئېلىمېزىنەك
ھازىرقى باسقۇچتىكى دۆلەت تەھۋالى پارتسىيەنەك «بىر مەركەز»
ئىككى ئاساسىي نۇقتا» دىن ئىبارەت ئاساسىي لۈشىيەندىنى
بەلگىلەنگەن. ئىككى ئاساسىي نۇقتا «بىر مەركەز» تۈچۈن
خىزمەت قىلىدۇ. تۆت ئاساسىي پىرىدىنى سىپ «بىر مەركەز»
تۈچۈن سىياسىي ئىالدىنلىقى شەھەر ھازىرلاب، سىياسىي
جەھەتتە كاپاپەتلىك قىلىدۇ؛ ئىسلاھات تېلىمپ بېرىش،
ئىشىكىنى تېچمۇپتىش «بىر مەركەز» نى يەولغا قوپىۋۇشقا
بولىدۇغان بىردىن بىر تەزەقە قدىمات يەولى بىلەن قىھەمنى
جېتىسىدۇ، بۇ ئىككىسى ئىققىتسادىي قۇرۇلۇش مەركەز قىلىنغان
سوتىسيالىستىك زامانئۇلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئەمە لمىيەتىمە
بىر مەركەك كېلىدۇ.

2 بولۇم پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىيەنىنى
 ئۆمۈمىيەلۈزۈلۈك ئىزچىل ئىجرا قىلىش
 1. پارتىيە قۇرۇلۇشىنى پارتىيەنىڭ سىياسىي لۇشىيەنى
 بىلەن زىج باغلاش كېرىدەك

پارتىيە قۇرۇلۇشىنى پارتىيەنىڭ سىياسىي لۇشىيەنى.
 بىلەن زىج باغلاشىنى ماۋىزىدۇڭ 1939-يىلى «**«كۆممۇ-**
نىست» ۋۇنلىك نەشر قىلىنەشتىغا بىپەشىلەمە» دا
 گۇتنۇرىغا قويغان ھەمدە ئۇنى پارتىيە قۇرۇلۇشە-دەكى بىر
 ئاساسىي قائىمە قىلىپ دەلىلىرىنىڭ. ئۇ ئىمەننى ۋاقىتتا
 پارتىيە دۈچ كەلگەن ۋەزىپەگە ۋە پارتىيەنىڭ ئەھۋالىغا
 قازادتا «جۇڭگو كۆممۇنىستىك پارتىيەسىنى پۇتۇن مەملەكتە
 دائىردىك، كەڭ ئاممىۋىلىققا ئىگە، تىدىرىشى، سىياسىي
 ۋە تەشكىلىي جەھەتلەردە پۇتۇنلىي مۇسقىتەكىسى، مەتكەن ۋە
 يو لاشپۇركلاشقان پارتىيە قىلىپ قۇرۇپ چەقىش» ۋەزىپەسىنى
 گۇتنۇرىغا قويغان («ماۋىزىدۇڭ تاللانما ئەسىرلىرى»، 2- قوم،
 ئۇيغۇرچە نەشرى، 506-بەت) مۇشۇنداق بىر پارتىيەنى
 قۇرۇش ڈۈچۈن، ماۋىزىدۇڭ پارتىيە قۇرۇلۇشىنىڭ ئاساسىي
 تەجرىدىلمىدىنى يەكۈنلىپ، پارتىيەنىڭ يېڭى دېموكراتىك
 ئەقىقلاب سەزگىلىدىكى سىياسىي لۇشىيەنى دەل قىلىنە-
 دەغان ئەتكىكى ئاساسىي «سەسلامىنى، يەنسى بىرلىك-پ
 مەسلامىسى ۋە قۇرالىق كۈرەش مەسلامىسىنى تەھلىل قىلىپ:
 پارتىيەمىز نىڭ سىياسىي لۇشىيەنى بۇ ئەتكىكى سەسلامىنى
 توغرا بىر تىزىم قىلىفاندا، پارتىيەمىز نىڭ داۋا جىلىنىشى،
 مۇستەھكە مەنمەشى ۋە يو لاشپۇركلاشىشى بىر قىدەر ئالىغا
 تىلىكىرىلىيە لەيدۇر ئەكسىچە بولغاندا، پارتىيەمىز نىڭ داۋاجا

لىمنىشى، مۇستەھكەملەمىنىشى ۋە بولشىۋەكلىشىشى بىر قىدەم
 نارقىغا چېكىنىدۇ، دەپ كۆرسەتكەن، ئۇ يەنە بىرلەك سەپ
 ۋە قوراللىق كۈرەشنى دۈشمەن دۇستىدىن غەلسىبە قىلىدىغان
 ئەككى ئاساسىي قورالغا، پارتىيە قۇرۇلۇشنى بۇ ئىككى
 ئاساسىي قورالنى تۆز قولىدا تۇتۇپ، دۈشمەن ئەستەپ كامەغا
 ھۇجۇم قىلىپ كىرىدىغان قەھرىمان جەڭچىگە تۇخشاشقان.
 قورالنى جەڭچىگە تايىننىپ توغرى ئىكلىمكەندىلا تۇنىڭ
 دەلىنى جارى قىلدۇرغمى بولىدۇ. «پارتىيەمىز تېخىمۇ
 بولشىۋەكلاشما ۋە پارتىيەمىز تېخىمۇ بولشىۋەكلاشقا زىدە،
 تۆزدىنىڭ سىياسىي لۇشىمەن مەسىلمەنى تېخىمۇ توغرى بىر
 تەرىپ قىلايدۇ.» (يۇقىردىقى كەتاب، 509-بەت) يۈرەداش
 ماۋىز بىدۇغىنىڭ يۇقىردىقى ئىلىمىي ھۆكۈمى دېس و كىراتىشك
 ئەنەنلىپ مەزكىلىمدىكى پارتىيە قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسىي
 قانۇنىيەتلەرنى تېچىپ بېرىپلا قالماستىن، بەلكى پارتىيە
 قۇرۇلۇشدا تۇمۇمىز لۇك، تۇزاق كەلگۈسى يېتەكچى ئەممە
 يەتكە ئەمگە.

2. پارتىيە قۇرۇلۇشى پارتىيەمىنىڭ ئاساسىي لۇشىيەنىڭ ئۇمۇمىز لۇك ئىزچىل ئىجرا قىلىمەنىشىغا

كاپاھالىتلىك قىلىملىك كەرەك

پارتىيە قۇرۇلۇشنى پارتىيەمىنىڭ سىياسىي لۇشىيەنى
 بىلەن زىج باغلاشتىن ئىبارەت ئاساسىي ئامەددە چىشك
 تۈرۈش دېگەنلىك، هازىرقى باسقۇچتا، پارتىيە قۇرۇلۇشنى
 پارتىيەمىنىڭ ئاساسىي لۇشىيەنى بىلەن زىج بىرلەشتۈرۈپ ھەمدە
 ئاساسىي لۇشىيەنىنىڭ مەزمۇنىسى ۋە قەلەپى بىزىچە پىۋەتلىن
 پارتىيەمىنىڭ ئەدىمۇنى قۇرۇلۇشى، قەشكىلىمىي قۇرۇلۇشى

ۋە ئىستىل قۇرۇلۇشنىڭ كۈچىيەتىش ئارقىلىق پۇتۇز
پار تىيمىنلەك ئىدىيىسىنى ۋە ھەردىكتىنى بىرلەتكە كەلتۈرۈپ،
ئاساسىنى لۇشىيەتىنلەك نۇمۇمىيۇزلىك ئىزچىل ئىجرا قىلىنىشىغا
كىاپالەتلىك قىلىپ، پار تىيمىنلەنى سوتىمىالىستىك زامانىور
لاشتۇرۇش ئىشكەرىغا يېتە كېچىلىك قىلىمدىغان دۇستەھەكىم
يادرو قىلىپ قۇرۇپ چىقىش دېگەنلىمكتۇر.

پار تىيمىنلەك ئاساسىنى لۇشىيەتىنلەك دوهىي ماھىيەتىنى
توغرا چۈشىنىش نۇچۇن قەتىي تەۋەنەستىن ئۇقتىسى-ادنى
قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىش، كۈچىنى «درىك» زەش-تۇرۇپ
ئىشلەپچەمەدش كۈچلىرىنى تەرەققىي قىسا-دۇرۇش كېسەك-
 يولداش دېڭشىياۋېلىك مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «سوتسىيا-
لەتىك دۆلەتتە، ھەققىي ئاركىسىز ئەلمق بىر پار تىيمىه
ھاكىمىيەت بېشىخا چىققاندىن كېيىن، ئىشلەپچەمەدش
كۈچلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا تەرىشىسى ھەمدە مۇشۇ
ئاساستا خەلقىنىڭ تۇرمۇش سەۋىيەسىنى پەيدىنەپسىي ئۆستە-
دۇشى كېرەك.» («دېڭشىياۋېلىك پار تىيمىه قۇرۇلۇشى توغرىسىدا»
خەنرۇچە نەشرى، 212- بەت) تەرىبىيە ئارقىلىق پۇتۇز
پار تىيمىدەكى يولداشلارغا شۇنى بىلدۈرۈش كېرەككى ئەقتى-
-ادىي قۇرۇلۇشنى ھەممىنى بېسەپ چۈشەددە-ان «درىكىزىي
شورۇنغا قويۇش - پار تىيمىنلەك ھازىرسىسى بىاسقۇچىتىمكى
مەركىزىي ۋەزىيەسى. دۇشىمەنلەرنىڭ كەڭ كۆلەملەك تاجاۋۇ-
زىدىن سىرت، بۇ مەركەزدىن قىلچە تەۋەنەنمەي چىك تۇرۇش،
يەركىز قويىۋەتىمەسىلىك، ھېچقانداق كاشلىغا ئۇچرىما سلىق
كېرەك. ھەر بىر كەمپار تىيمىه ئەزاىسى ئۆز خىزمەتىگە بىرلەش-
تۇرگەن حالىدا ئۆزىنلەك مەددەنبىيەت، ئىسلام - پەن، كەسەپ،

باشقاۋۇرۇش سەۋدىيەسىنى ئاڭلىق تۈرددە يېڭىسىرى كۆتۈرۈپ،
تىمرىدىشىپ نەقتەمىسادىي قۇرۇلۇش گۈچۈن خىزمەت قىلىمىشى،
سو توسمىيالىستىمك زامانىۋىدلاشتۇرۇش قىزۇرۇلۇشى ئاچىن
ئەقىل پاراسىتىمىنى تەقدىم قىلىشى كېرىك. شۇنىڭ بىلەن
بىر ۋاقىمتىتا، نەقتەمىسادىي قۇرۇلۇش بىلەن سو توسمىيالىستىمك
مەندىۋى مەدەذىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ مۇناسىتىۋەتىنى توغرا بىر
تەھرەپ قىلىش، «ئەككى قولدا تەڭ تۇتۇش» فائىچېنىدا چىڭ
تۇرۇپ، خەلق ئىكىلىكىمىنىڭ ئۇزاق قىمچە، مۇقىم، ماسلاشقان
حالدا راۋاجىلىنىمىشىغا كاپالەتلىك قىلىپ، ئەككى مەدەنىيەت
قۇرۇلۇشنى بىر- بىردىنى ئىلىكىسىرى سەردىش، بىر بىرىنگە
مەنپەنەت يە تىكۈزۈش ئەمكەنلىيەتىگە ئەنگە قىلىش كېرىك.

قەتىمىي تەۋەرەنەستىمن تۆت ئاساسىي پىرسەسپتا چىڭ
تۇرۇپ، بۇرۇنىچە ئەركەنلەشتۇرۇشكە قارشى تۇرۇش كېرىك.
تۆت ئاساسىي پىرسەسپ دۆلەت قىرۇش، پارتمىيە
قۇرۇشنىڭ ئاساسى، ئۇنىڭدا مەنىڭ چىڭ تۇرۇش شەرت. ئۇ
بۇرۇنىچە ئەركەنلەشتۇرۇش بىلەن تۈپتەن قارىمۇ قارشى.
بۇ خىل قارىم-و قارشىلىق ۋە كۈرەش ئېلىمۇزىدە يەنە ئۇزاقى
مۇددەتكىچە مەۋجۇت بولۇپ تۇردى. تۆت ئاساسىي پىرسەسپتا
چىڭ تۇرۇشتا بۇرۇنىچە ئەركەنلەشتۇرۇشكە قىارشى تۇرۇش
شەرت. بۇرۇنىچە ئەركەنلەشتۇرۇشكە قارشى تۇرمۇغاندا،
تۆت ئاساسىي پىرسەسپتا چىڭ تۇرغىلى تۇرۇمۇ يېلىمایدۇ، پارتمىيە
ۋە دۆلەتنىڭ سۈپىتى ئۆزگەردىپ كېتىدۇ، ئۇز -ئۇزدىنى نابوت
قىلىدۇ. شۇنى تولۇق تونۇپ يېتىمىشىمىز كېرىككى، خەلقىمارا-
دىكى دۇشمن كۈچلەر سو توسمىيالىستىك دۆلەتلىرىگە سىگىپ
كەردىش، ئاغدۇرمەچىلىق قىلىش ۋە تىنچ ئۆزگەرتسۇپتىش

هەر دىكەتىنى تېزلىكتىۋاتقان جىددىي ۋەزىدەتتە، مەسىلەكەت
 ئىمچىدىكى سىنەپى كۈرەش مەلىئەت دائىئىرەت دۇزىقا-قەچە
 مەۋجۇت بولۇپ تۈرگان شارا ئەتتا، تېلىمەز سوتىمىيالىستىك
 تۈزۈمىنىڭ نەۋەزەللەكى زە جەلب قىلىمەش كۈچى تىولۇق
 ناما يابان قىلىنەشتىنى ناۋال، بۇرۇۋىتاسچە ئەركىنلىك شەۋرىوش
 پىكىر ئېقەمى يەنلا پەيدا بولۇش تۈپىردىقىغا ۋە تارقىتمىش
 باز درىغا ئىگە، شۇڭا، بۇرۇۋىتاسچە ئەركىنلىك شەۋرىوش كە قارشى
 تۈرۈش تىرىبىيىسى ۋە كۈرەشنى ئۇزاققەچە داۋاملاشتۇرۇش
 كېرەك، بۇنىڭغا قاردىتا، بۇتۇن پىارتىمىسىدەكى يىولداشلار
 يۈكىكە دەرجمەدە ھۇشىيار بولۇشى، بايردىقى روشن بولۇشى،
 ئىزچىملە تۈرە بىردىك بولۇشى، كۈرەش ئەرادىسىنى ھەرگىز
 بوشاشتۇرۇپ قويما سلىقى، بىمەرۋالىق قىلىماسلىقى كېرەك.
 ئىسلاھات تېلىمېپ بېردىش، ئىشىكىنى ئېچمۇپستەتتەن
 ئىبارەت باش فاڭچىندا قەتشىي تەۋەندەستىن چىك تۈرۈش،
 ئىسلاھات تېلىمېپ بېردىش، ئىشىكىنى ئېچمۇپستەشكە بولغان
 تۇخشاش بولىغان ئىككى خىل كۆز قازاشنىڭ چەك -
 چېگىرىدىسىنى ئىنلىق ئايىرۇپلىش كېرەك، تېلىمەزنىڭ ئىسلاھات
 تېلىمېپ بېردىش، ئىشىكىنى ئېچمۇپستەش دۈسپەسەنغا نەزەر
 سالىدىغان بولساق، بۇتۇنلىك تۇخشاش بولىغان، تۈپىتىن
 قارىمىتۇ قارشى ئىككى خەل تەشەببۈس ھەقىقەتەن مەۋجۇت.
 بىرى، پىارتىمە ھەركەزىي كومەتپەتى ۋە يولداش دېڭ شىياپەڭ
 ئىزچىملە تۈرە تەشەببۈس قىلىمېپ كېلىمۇاتقان تۆت ئاساسىي
 پىردىنسەپتە چىڭ تۈردىغان ئىسلاھات ۋە ئىشىكىنى ئېچمۇپ-
 تىش بولۇپ، بۇ سوتىمىيالىستىك تۈزۈمىنىڭ نۇزىمى- نۇزى
 مۇكەدەللەشتۇرۇشى ۋە تەزەققىي قىلدۇرۇشىدۇر؛ يەنە بىرى،

بۇرۇشۇنچە ئەركىمەلەشتۈرۈشىتە جاھىلىق بىلەن چىڭ تۈرىۋالى
خۇچىلار تەشەببۈس قىلغان ئاقالىمىش «پۇتۇنىسىي غەردىجىلەش-
تۇرۇش» تىكى ئىسلاملاھات ۋە ئىشىكىنى تېچەپ-ۋېتىش، بىسۇ
ماھىيەتتە تۆت ئاساسىي پورۇنىسىپنى ئۇو-ۋەمىيۇز-لۇك ئەندىكار
قىلىپ، دۆلمەممەزنى غەرب كاپىتالىزم سىستېمىمىسىغا ئايلانى
دۇرۇشىمن ئىبارەت، بۇ چەك-چېگىرىنى ئَايدىغىلاشتۇرۇۋېلىشتا،
بىر تەرەپتەن شۇنى سەگە كىلىك بىلەن توون-بۇپ يېتىش-مەز
كېرەككى، ئېلىمەمز دۇنيا مەملەتلىرى ئاردىدا قەد كۆتۈرۈش
نۇچۇن، ئىشىكىنى تاقمۇپلىپ، بىر ئىزدا توختىپ قالسا
بولمايدۇ، پۇتۇن پارقىيەمدىكى يولداشلار ئىسلاملاپ
بېرىدش، ئىشىكىنى تېچمۇپتەش تېڭىنى ئۆزلۈكىز كۈچەيتىپ،
پارقىيەنىڭ رەھبەرلىكىگە ۋە خەلق ئاھمەسىنىڭ ئەقىل
پاراسەتىگە تايىنلىپ، ئىسلاملاھات ئېلىمەپ بېرىدش، ئەشىكىنى
تېچمۇپتەشنى باzial تۈرددە، پۇختا قەدەملەر بىلەن، قەدەم
پىسىقۇچلىق ھەم تەرتىپلىك ھالىدا ئۆزلۈكىز ئالىغا
سلىجمەتىش؛ يادە بىر تەرەپتەن، ئىسلاملاھات ئېلىمەپ بېرىدش،
ئىشىكىنى تېچمۇپتەش ئەمە لەمەتىدە، ئىسلاملاھات ئېلىمەپ بېرىدش،
ئىشىكىنى تېچمۇپتەش بايرىقىنى كۆتۈرۈۋېلىپ، ئەمە لەمەتىدە
تۆت ئاساسىي پورۇنىسىپتەن چەتكەپ كېتىدىغان كەشىلەرنىڭ
كاشىلەسى شۇنىڭدەك ئىسلاملاھات ئېلىمەپ بېرىدش، ئىشىكىنى
تېچمۇپتەشكە پراگماتىزملىق پوزىتسىيە قوللىمەپ، شەخسى
ۋە كەچىلەك كوللىكىتەپنىڭ خۇسۇسى مەنپە ئىستەتىنى كۆزلىي
دەنەن قىلماشىلاردىن هوشىيار ھولۇش ۋە ئۇنىڭغا قىسارشى
تۇرۇش ئارقىلىق، دۆلەت ۋە كەڭ ئامەممەنىڭ ئورقاق مەنچە ئە-
تەنى قوغداش كېرەك.

پارتمىيەندىك ئاساسىي لۇشىيەنى تۇرمۇمىيۇزلىك نىزچەل
 ئىجرا قىلىش دۇچۇن، يەنە پارتمىيەندىك رەھبىسىرلىك ئورنىدا
 وە رەھبەرلىك روپىدا چىك تۈرۈش، تېنج، ئەتتىپاڭ بولغان
 سىياسىي ۋەزىيەتنى مؤسستەكەمەش وە راۋاجلاذ-دۇرۇش،
 دۆز كۈچىگە تايىنلىپ تىش كۆرۈپ، جاپا - مۇشەقەتكە
 چىداب ئىكەنلىك يارىتەشتىمن ئېبارەت ئەنەقلاپىي روھىنى
 جارى قىلدۇرۇش، «قۇدرەتلەك، دېموکراٰتىك، مەددەتىيەتلەك»
 سوتىپىالىستىك زامانىۋەلاشقا ان دۆلەت قىرۇشتىمن
 ئېبارەت ستراتېگىيەنلىك نىشاندا تۇرمۇمىيۇزلىك چىك تۈرۈش
 كېرىڭكە. مۇشۇنداق قىلغاندىلا، هەر خىل بىر تەرەپلىمەلمىكتىن
 ساقلىنىپ، پارتمىيەندىك «بىز مەركەز، ئىككى ئاساسىي نۇقتا»
 ئاساسىي مەزمۇن قىلغان ئاساسىي لۇشىيەنىنىڭ توغرى،
 ئىزچەل ئىجرا قىلىنىشقا كاپالەتلەك قىلغىلى بولىدۇ.

مۇهاكىمە سوئالىسى

1. تېلىخىزىنىڭ ھازىروقى باسقۇچقىتەكى ئاساسىي دۆلەت
ئەۋالى وە ئۇنىڭ پارتمىيەندىك ئاساسىي لۇشىيەنى بىلەن
بولغان مۇذاسۇدتىنى قانداق توغرا توئۇش كېرىڭكە؟
2. پارتمىيە قۇرۇلۇشنى پارتمىيەندىك سېياسىي لۇشىيەنى
بىلەن زىج بىرلەشتۈرۈش دېگەن ئاساسىي قانداقنى
چۈشىنىش كېرىڭكە؟
3. پارتمىيە قۇرۇلۇشى وە پارتمىيەندىك بارلىق خىزمەتى
پارتمىيەندىك ئاساسىي لۇشىيەنىنىڭ تۇرمۇمىيۇزلىك نىزچەل
ئىجرا قىلىنىشقا قانداق كاپالەتلەك قىلدۇ؟

بەشەنچى باب

ھاکىمىيەت بېشىدىكى پار تىيەندەك ئۆز
قۇرۇلۇشنىڭ كۈچەيتىش

[ەقسەت ۋە تەلەپ]

پار تىيەندەز دۇچ كەلگەن جىددىي سىنادىنى، شۇنىڭدەك
پار تىيە قۇرۇلۇشنىڭ كۈچەيتىشنىڭ مۇھىملىقى ۋە
تەخىرىسىزلىكىنى تولۇق تونۇش؛ پار تىيەندەك نىشىچىسلار
سىنامىپىندەك ئازاۋانگارات قوشۇنلىق خاراكتېرىدە چىڭ تۇرۇشنىڭ
پار تىيە قۇرۇلۇشىدىكى مۇھىم ئەھمىيەتىنىڭ نىشكىلىپ،
«ئۇمۇمىي خەلق پار تىيەسى» دېلگەن خاتا تونۇشنىڭ ماھىيەتىنى
ئېنىق تونۇش؛ پار تىيەندەك ھاکىمىيەت بېشىدىكى تۇرىسىدا
چىڭ تۇرۇش ۋە ئۇنى مۇستەھكەملەشنىڭ ئەنتايىن مۇھىملىقىنى
تونۇپ، پار تىيە رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش ۋە ياخىشىسلاش
ئائىلمۇقلۇقىنى ئۆستەتۈرۈش؛ پار تىيە قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسىي
تەلپىنى ئايىدىلاشتۇرۇپ، پار تىيە قۇرۇلۇشنىسى يەنەمۇ
كۈچەيتىش.

1 - بۆلۇم ھاکىمىيەت بېشىدىكى
پار تىيە قۇرۇلۇشنىڭ مۇھىملىقى
ۋە تەخىرىسىزلىكى

۱. پارتمیمیمیک ڈوج سمناققا به داشلمق بپروش - بپره اجهه -
لەکى سوتسمیا المزم ئىشلمۇرۇنىڭ گۈللەنمىشى ياكى
خارابلىمىشىغا چېقەلمىدۇ

جۈگىچە سوتسمیا المزم قۇرۇشنىڭ ئاچ-قۇچى
كۆمۈنەستىك پارتمىيە رەبىر لەكىنى كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاشتا.
پېڭى تاردىخى شاراڭتىتا، پارتمىيە زىممىسىگە ئالغان ۋەزىپە ۋە
دۇچ كەلگەن جىددىي سەناتىنى نەزەردە تۈتقان ھالدا، بۇزۇن
پارتمىمەدىكى يولداشلىرىمىز پارتمىيە قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشىنىڭ
ھۇھەملەقى ۋە تەخمرىسىز لەكىنى تولۇق ۋۇنۇپ، دۇچ سەناتى
پارتمىمەدىكى چىنەقىشنى ئاڭلىق كەلچەيتىپ، پارتمىمەنى
ھەقىقىي ياخشى قۇرۇپ چىقمىشى كېرەك.

پارتمىيە ھاكىمەيت بېشىدا تۈرغاندا، ھاكىمەيت
بىرلۈش سەنەقىغا دۇچ كېلىمۇ. سوۋېت ئەمتىپاقي ۋە شەرقىي
ياۋۇرۇپادىكى بەزى سوتسمیا المستىك دۆلەتلەردىكى جىددىي
دۇزگىردىشىنىڭ ساۋىقى بىزگە شۇنى ئېيىتىپ بېرىدى دۇكى،
كۆمۈنەستىك پارتمىمەنىڭ چان - دىل بىلەن خەلق ئۇچۇن
ھوقۇق ئىگىلەپ ۋە ئىشلىتىپ، قەتىمىي تۈرددە خەلق ئىگىلەكىنى
جۈكىسە دۇرۇپ، خەلقنىڭ تۈرمۇشنى ئۇزۇلۇكىسىز ياخشىلاش -
ياخشىلەيا الماسلىقى؛ خەلقىنە رەبىر لەك قىلىپ، ئىچىكىي - تاشقى
دۇشىمن كۈچلەرنىڭ ھوجۇمىغا قارشى. قەتىمىي كۈرەش قىلىش -
قىلا ئاماسلىقى ۋە سەنەپىي كۈرەش مەسىلىسىنى توغرى بىر تەرىپ
قىلىش - قىلا ئاماسلىقى؛ پارتمىيە ۋە دۆلەتنىڭ ھەر دەرىجىلىك
رەبىر لەك ھوقۇقىنى ماركىسىزغا سادىق كەشىلە، رىس-ائى
ئىكەلەشكە كاپالا تەلىك قىلىش - قىلا ئاماسلىقى پارتمىمەنىڭ
ھاكىمەيت بېشىددىكى ئۇرۇنى مۇستەھكەملەش - مۇس-تەھ-

کەملىقىه لە مەسلىككە مۇذاسىۋە تىلىك ھايات - ماما تىلىق مەسىلىم دۇر
بۇ مەسلىنى ياخشى ھەل قىلىش - قىلا لاماسلىق پار تىيەمەزكە
نەسەپە تەن بمو جىددىي سەنقاق.

پار تىيەمەز ئىلاھات ئېلىمپ بېرىدىش، ئىشىكىنى تېچمۇپ تېشىكە
رەھبەرلىك قىلىشتا ئىلاھات ئېلىمپ بېرىدىش، ئىشىكىنى
تېچمۇپ تېشىش ۋە تاۋار ئىككىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ سەنقاقيغا
دۇج كەلدى. تاردىخىي ۋە دېمال تەجىردېلىر شۇنى كۆرسەتتىپ
بېرىدىوڭى، ئىلاھات ئېلىمپ بېرىدىش، ئىشىكىنى تېچمۇپ تېشىش ۋە
تاۋار ئىككىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش شارائىتى ئاستىدا،
پار تىيەمەزنىڭ تۆت ئاساسىمى پىروزىسىپتا چىڭك تۇرۇش بىلەن
ئىلاھات ئېلىمپ بېرىدىش، ئىشىكىنى تېچمۇپ تېشىتە چىڭك تۇرۇشنىڭ
مۇذاسىۋەتىنى توغرا بىر تەرمەپ قىلىسپ، ئىلاھات، ئىشىكىنى
تېچمۇپ تېشىتە سوتىسىيالىزم يۈزىلىمىشىدە چىڭك تۇرۇش-
تۇرالما سلىقى؛ پار تىيەمەزنىڭ خەلق ئاممىسى بىلەن بولغان زىج
مۇذاسىۋەتىنى ساقلاپ، پار تىيەمەزنىڭ ئۆزىنىڭ چىمەتكەنلىككە
تاقا بىل تۇرۇپ، ئۆزگەرمىپ كېتىشنىڭ ئالدىرىسى ئېلىمەش
ئەقتىدارىنى ئاشۇرۇپ، پار تىيەمەز قوشۇنىڭ ئازازىگە كەردىلىقىسى
ۋە ساپلىقىنى ساقلاش - ساقلىيالما سلىقى سوخشاشلا پار تىيەمەز
ۋە سوتىسىيالىزم ئىشلىرىدىنىڭ كۈللەمنىشى ياكى خارابلىمشىغا
چېتىلىم دۇرمۇپ مەسلىنى ئەمەلىيەت جەريانىدا ياخشى ھەل
قەلىش - قىلا لاماسلىق پار تىيەمەزكە نەسەپە تەن يەذە بىر جىددىي
سەنقاق.

پار تىيەمەز دۇنیا سوتىسىيالىزم ئىشلىرى ئېغىر ئۆگۈش
سىزلىققا يولۇققان مۇھەممەتا تۇرۇۋاتىدۇ، قەنچ ئۆزگەرتۈۋەتەشىكە
قاراشى تۇرۇش سەنقاقيدا دۇج كېلىۋاتىدۇ. سوۋېت ئىتتىپا قىسى

و شەرقىي ياخۇرى پادىكى بېزى سوتىسىيا المستمك دۆلەتلەردىكى
تىنچ ئۆزگەرسىپ كېتىمىش نەمەلمىقى شۇنى بىـ لىدۇردىكى،
خەلقئارا دۇشىن كۈچلەرنىڭ سىڭىپ كەردىشى، ئاغدۇرمەچىلىقـ
ھەردىكە تىـسىـرى سـوتـىـسىـياـلـىـسـتـىـك دـۆـلـەـتـىـلـەـرـىـنـىـكـ
تىنچ ئۆزگەرسىپ كېتىمىدەكى ئاشقى سەۋەب، سوتىسىيا المستمك
دۆلەتلەرنىڭ ئۇـسـىـچـىـكـى قـىـسـىـسـىـدـىـكـىـسـى كـوـمـپـارـقـىـمـىـگـىـ،
سـوتـىـسىـياـلـىـزـمـقـاـ قـارـشـىـ كـۈـچـلـەـرـىـنـىـكـ سـاـقـلـەـنـىـپـ تـۇـرـۇـشـىـ،
بـۇـرـۇـشـىـچـەـ مـەـرـكـەـلـەـشـ زـرـۇـشـ پـىـكـىـرـ تـېـقـىـمـىـنـىـكـ يـامـراـپـ
كـېـتـىـشـىـ، پـارـقـىـمـىـھـ ئـىـچـىـمـەـ چـەـرـىـگـەـنـ ئـۇـزـسـۇـرـلـارـنـىـكـ پـەـيدـاـ بـولـوشـىـ،
شـۇـقـىـمـگـەـكـ پـارـقـىـمـىـھـ وـەـ ھـۆـكـۈـمـەـتـنـىـكـ قـۇـرـۇـشـ، مـىـسـلاـھـاتـ جـەـھـەـتـ
تـەـكـىـ سـەـۋـەـنـلـەـكـلـەـرـىـ سـوتـىـسىـياـلـىـسـتـىـك دـۆـلـەـتـىـلـەـرـىـنـىـكـ تـىـنـچـ ئـۆـزـگـەـ
رـىـپـ كـېـتـىـشـىـدـىـكـى ئـىـچـىـكـىـ سـەـۋـەـبـ، ئـاشـقـىـ سـەـۋـەـبـ ئـىـچـىـكـىـ سـەـۋـەـبـ
ئـارـقـىـلـقـ دـۆـلـەـتـىـلـەـنـىـدـۇـ. خـەـلقـئـارـادـا وـەـ دـۆـلـەـتـىـلـەـنـىـدـۇـ تـېـجـىـمـەـ تـېـخـىـرـ
سـەـنـمـىـپـىـ كـۈـرـەـشـ مـەـۋـجـۇـتـ بـولـۇـپـ تـۇـرـغانـ نـەـھـۋـالـ ئـاسـتـمـداـ،
پـارـقـىـمـىـھـمـىـزـنـىـكـ وـەـزـىـيـەـتـنـىـ ھـۆـقـىـمـىـلـاشـتـەـرـۇـپـ، پـۇـتـەـۋـانـ
مـەـمـالـىـكـەـ خـەـلـقـىـنـىـ ئـەـنـتـەـپـاـقـلاـشـتـەـتـۆـرـۇـپـ وـەـ ئـۇـلـارـغاـ
رـەـعـبـەـرـلـەـنـىـقـىـلـىـپـ، كـۈـچـىـ مـەـرـكـەـزـلـەـشـتـەـتـۆـرـۇـپـ ئـىـقـقـىـمـادـىـيـ
قـۇـرـۇـشـىـيـ ئـۈـكـىـسـەـلـەـدـۇـرـۇـپـ، تـىـنـچـ ئـۆـزـگـەـتـمـۇـتـتـەـشـكـ قـارـشـىـ
تـۇـرـۇـشـتـەـكـىـ مـادـدـىـيـ ئـاسـاسـىـ ئـۆـزـلـۈـكـسـىـزـ كـۈـچـىـتـىـشـ -
كـۈـچـىـتـەـلـەـسـلـەـمـىـكـىـ، مـارـكـسـىـزـمـ - لـېـنـمـنـزـمـ، مـاـۋـىـزـ بـدـۈـڭـ ئـەـمـدـىـيـسـىـدـەـ
چـىـكـ تـۇـرـۇـپـ، مـارـكـسـىـزـمـقـاـ قـارـشـىـ تـۇـرـلـۈـكـ پـىـكـىـرـ تـېـقـىـمـلـەـرـىـخـاـ
قـارـشـىـ تـۇـرـۇـشـ - تـۇـرـالـماـسـلـىـقـىـ، سـوتـىـسىـياـلـىـزـمـ يـولـىـداـ چـىـكـ
تـۇـرـۇـپـ، كـاـپـىـتـالـىـمـ يـولـىـغاـ قـارـشـىـ تـۇـرـۇـشـ - تـۇـرـالـماـسـلـىـقـىـ؛
مـارـكـسـىـزـمـچـىـ پـارـقـىـمـىـھـ قـۇـرـۇـشـ پـىـرـەـنـسـىـپـىـمـداـ چـىـكـ تـۇـرـۇـپـ،
پـارـقـىـمـىـھـ تـىـنـچـ ئـۆـزـگـەـقـىـۋـېـتـتـەـشـكـ قـارـشـىـ تـۇـرـىـدـىـغـانـ

مۇستەھكەم قورغانىغا ئايلانىدۇرۇش - ئايلانىدۇرالما سىلمىقى
پارتمىيەنەمك كۈللىمىشى يماكى خارابىلىشىشىدا چېتىلىپىلا
قاالماسىتىن، بىللىكى دۆلەتىنىڭ، مەسىلەتىنىڭ تەقدىرى ۋە
ئەستەدىقىبا المخا چېتىلىسىدۇ. بۇ دەسىلىرىنى ياخشى مەل
قىلىش - قىلا لاما سىلمىق پارتمىيەمەز دۇج كەلىكىن يەمنە بىر
يېڭى سەناتق.

پارتمىيەمەز زەنگەنەك ھاكىمەيت يۈرۈزۈش، تىسلاھات
ئىسلامپ بېرىش ۋە تىنچ نۆزگەر تۈۋېتىشكە قارشى ت سورۇش
سەناتلىرىنىغا بەرداشلىق بېرىمەشىدىكى ئاچقۇچ ئاچقۇچ ئەستەدىكى
نۆز قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، پارتمىيەنەمك ئىشچىلار سەنپىپەنەك
ئاۋا انگار تىلىق خاراكتېرىدە تېخىمە چىڭە ت سورۇپ، پارتمىيە
رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاتتا.

2. پارتمىيەنەمك ئىشچىلار سەنەھەنەمك ئاۋا انگار تەقىرىتىلىك
خاراكتېرىدە چىڭە ت سورۇش - پارتمىيە قۇرۇلۇشنىڭ
تۇپ مەسىلە

پارتمىيەنەمك ئىشچىلار سەنپىپەنەك ئاۋا انگار تەقىرىتىلىك
خاراكتېرى - كومۇنەسىلىك پارتمىيەنەمك تۇپ ئالاھىدىلىكى،
ماركىسىز مەچە پارتمىيە قۇرۇش نەزەر دەيمىسىنەمك يادروسى ۋە جەۋھەرى.
بۇ مەسىلەنەمك ماھىيەتى قانداق پارتمىيە قۇرۇش مەسىلە سەددىن
ئىبارەت. ئۇ پارتمىيە قۇرۇلۇشنىڭ ئىشانى ۋە يۆنەلىك شەنلىقى
بە لەكىلەپلا قالماستىن، بەلکى يەنە پارتمىيە رەھبەرلىكىنى
ئىشقا ئاشۇرۇشنىڭ تۇپ شەرتىسىدۇر. شۇڭا، پارتمىيەنەك
ئىشچىلار سەنپىپەنەمك ئاۋا انگار تەقىرىتىلىك خاراكتېرىدە
چىڭە ت سورۇش پارتمىيە قۇرۇلۇشىدىكى تۇپ مەسىلە بولمۇدۇ.
پارتمىيەنەمك ئىشچىلار سەنپىپەنەمك ئاۋا انگار تەقىرىتىلىك

خاراكتېرىدىنىڭ ئاساسىي مەتمىسى دېگىنەندە، بىردىنچىمىدىن،
پارتىمەندىك سىنەپەيلەسىقى؛ تىككەنچىمىدىن، پارتىمەندىك
ئىلخارلىسىقى كۆزدە تىزۈتۈسىدۇ. ماركىزەزمەق پارتىمەيە
نۇقتىمىتەزەرى سىنەپەيلەق بارلىق پارتىمەلەرنىڭ خاصلەقى،
سىنەپەتنەن ھالقىغان پارتىمەيە مەۋجۇت ئەمەس، دەپ قارايدۇ.
كۈمۈنەستىك پارتىمەيە - ئىشچىلار سىنەپەندىك پارتىمەسى،
ئۇ ئىشچىلار سىنەپەمنى سىنەپەپى ئاساس قىلغان بولۇپ،
ئىشچىلار سىنەپەندىك مەتىپەتىمگە ۋە ئىراادىسىگە ۋە كەللەك
قىلىمدو. ئىشچىلار سىنەپەندىك ئۇلۇغ تازىدەخى بۇرچىنى ئىشقا
ئاشۇرۇش ئۇچۇن كۈرەش قىلىمدو. كۈمۈنەستىك پارتىمەندىك
سىنەپەپى خاراكتېرى يىوققاچى-قىرىلىخانىدا، ئىشچىلار
سىنەپەندىك سىنەپەپى ئېگى مۇجمەللەشىپ، سىنەپەپى سەپ
تازىلەشىپ كېتىپ، ئىشچىلار سىنەپەندىك ئازادىلىق ئىشلىرى
زىيانغا ئۇچرايدۇ. ماركىزەزمەق پارتىمەيە فۇرۇش نەزەرىيەسى
شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا كۈمۈنەستىك پارتىمەيە ئىشچىلار
سىنەپەندىك ئاوازىكارت ئەقىدىتى دەپ قارايدۇ. پارتىمەندىك
ئىلخارلىقى ئاساسىن مۇنۇ جەھەتلەرde ئىپادىلىمىسىدۇ؛
بىردىنچىمىدىن، پارتىمەيە - ماركىزەزمەق ئەزەرىيە بىلەن
قۇراللانغان، كۈمۈنەزەمنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتى ئۇزىدىنىڭ ئەل
ئاخىرقى كۈرەش نىشانى قىلغان ئىشچىلار سىنەپەندىك
پارتىمەسى، مۇشۇنداق پارتىمەلا، ئىشچىلار سىنەپەندىك
ئازادىلىق ھەركەتىنىڭ ئوبىيەكتىپ قانۇنەيتىمىنى ئىمگىلىپ،
توغرا پروگرامما ۋە لۇشىمن بېكىتىپ، ئىشچىلار سىنەپەنى
ۋە خەلق ئامەسىنى يېتەكلىپ، غەلمەملەك كۈرەش قىلايدۇ.
تىككەنچىمىدىن، پارتىمەيە ئىشچىلار سىنەپى ئاردىدىكى

کوھمۇنىمىتىك ئاڭىدا ئىمگە ئىلىخارلاردىن تىرىكىب تاپقان،
مۇشۇنداق پارتمىيەلا، ئىشچىلار سىنچىپى وە خەلق ئامىسىنىك
ەندىپەئەندىك سادق ۋە كىلى بولۇپ، پارتمىيە بىلەن خەلق
ئامىسىنىك قويۇق مۇناسىۋەتىنى ساقلاپ، ئىشچىلار سىنچىپىنىك
ئاۋانىگارت تىدارىتىمالىك رولىسىنى جارى قىلدۇرالايدۇ.
دۇچىنچىمدەن، پارتمىيە - دېسۈكراتسىيە - مەركەز لەشتۈرۈش
تۆزۈمى پىرىدىسىپى بويىچە تەشكىللەذگەن بىرلىككە كەلگەن
بىر پۇتۇن گەۋەدە. مۇشۇنداق پارتمىيەلا، پۇتۇن پارتمىيەنىك
تىدىيە، سىياسىي جەھەتتىسى يۈكىسىك بىرىدە كەتكىكە ۋە
تەشكىل، ھەردىكەت جەھەتتىسى يۈكىسىك بىرىدە كەتكىكە
كاپالەتاسىك قىلىپ، پارتمىيەنى يۈكىسىك دەرىجىسىدىكى
تۆيۈشۈش كۈچىكە ۋە مۇستەھەكىم جەڭگەۋارلىقا ئىگە
قىلىپ، پارتمىيەنىك ئىمنەتلىك قۇرۇلۇش تىشلىرىدىكى
دە، ھېبرلىسك رولىسىنى ئۇنىتۇرۇلۇك خارى قىلسادۇرالايدۇ.
ماركىزەنەمىك پارتمىيەنىك خاراكتېرىدى ئوغىرىسىدىكى
نەزەردىيەسى كومپارتمىيەنىك ماھىيەتلەك ئالاھىدىلەكمىنى
ۋە ئۇنىڭ باشقا پارتمىيەلەر بىلەن بولىغان تۈپ پەرقەمىنى
ئېچىپ بېرىدىپ، پارتمىيەنىك خاراكتېرىدىنى ئىمنەتكار قىلىدىغان
تۈرلۈك خاتا پىكىرى ئېچەلىسىرىدى تەۋىقىد قىلىش دۇچۇن
نەزەردىيەنى قورال بىلەن تەممىن ئەقتى.

خەلقىارا كومۇنىزم ھەردىكىمىتى ئازىغى پارتمىيەنىك
ئىشچىلار سىنچىپەئەندىك ئاۋانىگارت ئەتتىلىك خاراكتېرىدە
چىك تۈرۈش - تۈرماسلىق ئىزەلسىدىن ماركىزىزم بىلەن
ئاڭىمەچىلىق ئوتتۇردىسىدىكى كۈرەشنىك مۇھىم نۇقىتىسى
ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بەردى. پارتمىيەنىك ئىشچىلار
سىنچىپەئەندىك ئاۋانىگارت ئەتتىلىك خاراكتېرىدە چىك تۈرۈش،

هاکمییت یۇرگۈزۈشنى قولغا كەلتۈرگەن كومپارتسىيە
 ئۈچۈن تېبیتقاتدا، تېخىمۇ ھەل قىلغۇچ تەھمەمەيەزكە ئەمكە.
 سوۋېت تەتتىپاقي ۋە شەرقىي ياؤرۇپادىكى بەزى سوتسىيالىس
 تىك دۈلەتلەردىكى جىددىي ئۆزگەرىش ساۋاقلەردىن يەكۈن
 لەگەندە، ئۇلاردا شۇنداق بىر ئورتاق ئالاھىدىلىمك باركى،
 ئۆزگەرىش پارتىيەندەك ئۆزگەرىشىدەن، ئالدى بىملەن پارتىيە
 خاراكتېرىدىمك ئۆزگەرىپ كەتمەشىدىن باشلانغان پارتىيەنىڭ
 خاراكتېرىدىمك ئۆزگەرىپ كېتىمىشى مۇقەررەر حالدا پارتىيەنىڭ
 هاکمییت بېشىددىكى ئۇرۇنىڭ قولدىن كېتىپ قېلىشىنى،
 سوتسىيالىستىك دۆلەت هاکمیيەتتىك رەئىخەنىڭ ئۆزگەرىپ
 كېتىمىشى كەلتۈرۈپ چەقىرىدۇ. شۇڭا، بىز پارتىيەسىنىڭ
 ئىشچىلار سىنپەتىك ئاۋاڭكارت تەتقىتلىمك خاراكتېرىدە
 چىڭ ئورۇپ، پارتىيەنىڭ ئىشچىلار سىنپەتىك ئاۋاڭكارت
 كەترەتلىمك خاراكتېرىنى ئىمنىكار قىلىسىدەغان تۈرلۈك خاتا
 كۆز قاداشلاردىن يۈكىسىك دەرىجىدە هوشىيار بولسوشىمىز
 ۋە ئۇنى تەذىقىدىن قىلىشىمىز كېرەك.

ئالدىنىقى بىر معزىلىدە، بۇرۇڭىچە ئەركەنلەشتۈرۈشتە
 چىڭ تۈرۈۋالغان بەزى كەشىلەر، دېمەسوکراتىك
 سوتسىيالىزەتتىك ئەزىزدىن ھېنىپ، ئېلىمەزدە «ئۇمۇمىي
 خەلق پارتىيەسى» سەپەتەسىنى تەرغىپ قىلىمپ، «پارتىيەنىڭ
 دەنگەنى ئۆزگەرتەيلى»، «پارتىيەنى ئۆزگەرتەيلى» دەپ
 غالىچىلارچە جار سېلىپ، پارتىيەنىڭ ئىشچىلار سىنپەتىك
 ئاۋاڭكارت تەتقىتلىمك خاراكتېرىنى ئىمنىكار قىلىشى،
 ئاخىردا پارتىيەنىڭ رەھبەرلىك ئۇنىنى ئىمنىكار قىلىشقا
 ئورۇنىدى، هاركىسىزغا قارشى بۇنداق پىكىر تېقىمىغا قەتىنى

تا قابيل تۈرۈپ، ئۇنى ئۆزۈل - كېسىل تەندىمىت قىلىملىكىز
كېرىك.

2 - بۆلۈم پارتىيىنىڭ ھاكىمىيەت يۈر-
گۈزۈش ئېڭىنى كۈچەيتىپ، ھاكىمىيەت
يۈرگۈزۈش ماھاردىنى ئۆنسەتۈرۈپ، پارتىيە
رەھبەرلىكىنى ياخشىلاش ۋە كۈچەيتىش

1. پارتىيىنىڭ ھاكىمىيەت بېشىدىكى ئورندا چىك تۈرۈش
ۋە ئۇنى مۇستەھكەملەش - سوتقىيەلەم زم
ئىشلەرنىڭ توب كاپاامتى

يولداش جىالىق زېممن مۇنداق دەيدۇ: «پارتىيىمىز -
ھاكىمىيەت بېشىددىكى پارتىيە، پارتىيە رەھبەرلىكى
ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈش ئارقىلىق شىپادىلىمەندۇ. بىز
ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈش ئېڭىمەزنى كۈچەيتىپ، ھاكىمىيەت
يۈرگۈزۈش ماھاردىمەزنى ئاشۇرۇشىمىز لازىم.» («ئەزىزىمەش»
ئۇرۇنىڭ 1990 - يىلىنىق 13 - سانىدەن) ھاكىمىيەت
يۈرگۈزۈش ئېڭىنى مۇستەتۈرۈش دىكەنلەك، بىسەرنەچىمدىن،
پارتىيىنىڭ خەلق دېموکرا提ىيەسى دېكەتات-ئۇرۇلىقىمىدىكى
دۆلەت ھاكىمىيەتىگە بولغان بۇرچىلىق ئېڭىنى كۈچەيتىش،
ئىككىنچىدىن، پارتىيىنىڭ ئۆزىنىڭ پروگرامما، لۇشىيەنلىرىنى
ئىشقا ئاشۇرۇشقا بولغان بۇرچىلىق ئېڭىنى كۈچەيتىش،
ئۈچىنچىدىن، پارتىيىنىڭ جان - دىل بىلەن خەلق ئۆچۈن
خىزمەت قىلىش مەقسىتىنى ئادا قىلىش، خەزمەتكىمارلىق
ئېڭىنى ئۆستەتۈرۈشىنى ئىبارەت ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈش
ماھاردىنى ئاشۇرۇشتى، ئاساسەن تىۋەندىكى بىر قانچە

جەھەتەنەمكى مەسىلىمنى ياخشى ھەل قىلمىش كېرەك: بىردىنچى، پارتمىيە بىلەن دۆلەتھا كەممىيەتىنىڭ مۇناسىۋەتىنى ياخشى بىر تەرىپ قىلمىش؛ ئىمكىسىنەچى، پارتمىيە بىلەن ھەر قايىسى دېمەركاتىمك پارتمىيە - كۈرۈھلارنىڭ ۋە ھەر قايىسى خەلق تەشكىلاتلىرىنىڭ مۇناسىۋەتىنى ياخشى بىر تەرىپ قىلمىش؛ دۇچىنچى، خەلق ئاممىسىنىڭ دۆلەتىنىڭ خوجايىمنى بولۇشما رەھبەرلىك قىلمىش ۋە ئۇلارنى قوللاش؛ تۆتىنچى، پارتمىيەنىڭ ئاساسىي لۇشىمەن ۋە فاڭ-جىپىن، سىياسەتلىرىنى توغرا تۈزۈش ۋە ئىمچىرا قىلىش؛ بېشىنچى، سەنسەپى كۈرۈش ۋە پارتمىيە ئىچىدىكى زىيدىيەتلەرنى توغرا بىر تەرىپ قىلمىش. كومۇنىستلار ھاكىمەيت يۈرگۈزۈش ئېشكىنى كۈچەيتىپ، ھاكىمەيت يۈرگۈزۈش ماھاردىنى ئاشۇرغاندىلا، پارتمىيەنىڭ ھاكىمەيت بېشىددىكى ئورۇنىنى مؤسەتكە مەلەيەلەيدۇ.

پارتمىيەنىڭ ھاكىمەيت بېشىددىكى ئورۇنىنى دەۋستەھەكەملەش، بىردىنچىدىن، سوتسيالىزم ئىشلىرىدا چىك تۈرۈش ۋە ئۇنى راوا جلاندۇرۇشنىڭ ئېھەتىماجى. كومپارتمىيەنىڭ ھاكىمەيت بېشىددىكى سوتسيالىزمدا دەۋستەھەكەملەقىندا، سوتسيالىزمدا دەۋستەھەكەملەقىنى بولمايدۇ. ئىككىنچىدىن، دۆلەتىنىڭ سىياسىي مۇقەملەقىنى ساقلاش ۋە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ بۈيۈك ئەتقىپاڭلىشتۇرۇش دەۋستەھەكەملەش، سوتسيالىستەنىڭ زامانىسىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ۋە ئىلاھات ئېلىپ بېرىش، ئىشىنى ئېچمۇرتىسىنى ئۇئۇشلۇق ئېلىپ بېرىش، بېرىشنىڭ ئېھەتىماجى، ئەنچىق، ئەتتەپاڭ بولغان سىياسىي ۋەزىيەتنى مؤسەتكەملەش ۋە راوا جلاندۇرۇش - ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق ئاززۇسى

شۇنداقلا تۇتى زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى، جىۇرىخوا
 ئېلىمنى گۈللەندىرۇشنىڭ زۆرۈر شەرتى. يولداش دېك شىياۋېمىڭ
 مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: «كۆمپارتمىيە رەھبىرلىكى بولماسا
 جاھان چەزىمەن بۇزۇلۇپ، دۆلەت پارچىلىمىنەمپ كېتىدۇ».
 («دېك شىياۋېمىڭ ماقا المودىدىن قالالانما» 1975 - 1982 - يەم،
 ئۇيغۇرچە نەشرى، 592 - بەت) دۇچىنچىمىدىن، پارتىمىنەك
 ئاساسىي لۇشىسەنەنى سۇمۇمىيەزلىك گۈزچەللاشتۇرۇپ،
 سوتىمىالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ دەبارەت
 ئۇلۇغۇار نىشانىنى غەلمىلىك نىشقا ئاشۇرۇشنىڭ ئېھتىياجى.
 «پىرەرگەز، ئىككى ئاساسىي دۇقتا» دەن ئەبارەت ئاساسىي
 لۇشىمەن - پۇتۇن مەملەتكەت خەلقىنە يېتە كچىلىك قىلىدىغان
 ھەركەت پروگرا محمدى، تارىخى تەجىرىدىلىر بىزگە شۇنى
 ئېيىتىپ بەردىكى، پارتىمىنەك ئاساسىي لۇشىسەنەنى
 دۇمۇمىيۇزلىك گۈزچەللاشتۇرۇش سۇچۇن، سۇڭچىل ياكى
 «سول» چىل خاتا خاھىشنىڭ كاشلىمىنى تۈركىتىپ، ئىككى
 سەپ دۇتتۇردىسىدىكى كەۋەشنى توغرى قانات يايىدۇرۇش
 كېرەك. كۆمپارتمىيەنەك رەھبىرلىكىمىدىن چەتسەنگەنەدە،
 پارتىمىنەك ئاساسىي لۇشىسەنەنى گۈزچىل سىجرا قىلىنىماي
 قالىدۇ، ئامىمەنلىك گۈددىيىسى ۋە ھەركەتى قالايمەرقانلىمشىپ
 كېتىدۇ، پۇتۇن مەملەتكەت خەلقىنەك سوتىمىالىستىك
 زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ دەبارەت ئۇلۇغۇار نىشانىنى
 ئەمە لىكە ئاشۇرغىلى بولمايدۇ.

2. كۆمپارتمىيە رەھبەرلىكىدىكى كۆپ پارتىمىيە ھەمكارلىشىش
 ۋە سەياسىي ھەلسەمەت تۆزۈمەدە چىك تۇرۇپ، «كۆپ
 ھارتمىيە تۆزۈمى» گە قارشى تۇرۇش كەرەك

جۇڭگو كومەمۇنىستىك پارتمىيەسى دەھبىدەرلىكىدەدىكى
 كۆپ پارتمىيە هەمكارلىقى ۋە سېياسىي مەسىلىھەت تۈزۈمى -
 ئېلىمەزنىك تۈپ سېياسىي تۈزۈمى، ماركىسىزەلىق پارتمىيە
 ئەزەرىدىيىسى ۋە بىرلەتكەپ تەلماقى ئېلىمەزنىك كەنگەرنىك
 ئەمە لمىيەتى بىلەن بىرلەشتۈرۈلگەنلىكەنلىك ھەھۇلى،
 ئېلىمەزنىك سېياسىي تۈزۈمىنىك زور بىر ئالاھىدىلىكى ۋە
 ئارتا قىچىلمىقى. بۇ تۈزۈم تارىخى ھالىدا شەكمەللەنگەن،
 يېڭى تارىخى شارائىقتا ئۇزاققىچە مەۋجۇت بولۇپ تۈرۈشىك
 ۋوبىېكتىپ ئاساسقا ئىگە. بۇ ئاساس شۇنىڭدىن ئىجارەتكى،
 كومپارتمىيە ھاكىمىيەت بېشىمىدىكى پارتمىيە، ھەر قايىسى
 دېمەركاتىك پارتمىيە كۈرۈھىلار ھۆكۈمىت ئىشلىرىغا
 ئارماشقا ئۇزاق بولۇپ، كومپارتمىيەنىك دەھبىدەركىنى
 قوبۇل قىلىپ، ئورقاق ھالىدا سوتىسياالمزم ئىشلىرى ئۈچۈن
 خىزمەت قىلىشنى خالايدۇ. مۇشۇ سېياسىي تۈزۈمde يەنەمۇ
 چىك تۈرۈش ۋە ئۇنى مۇكىەمە لەشتۈرۈش پارتمىيەنىك
 ھاكىمىيەت بېشىدىكى ئۇرتىنى مۇستەھكەملەش ۋە پارتمىيەنىك
 دەھبىرلىكىنى ياخشىلاشقا، پارتمىيەنىك خەلق ئامەمىسى بىلەن
 بولغان مۇناسىۋەتىنى قويۇقلاشتۇرۇشقا، خەلقنىڭنىك
 ئەقتىپاقلەقى ۋە دۆلەتنىك مۇقىملەقىنى مۇستەھكەملەش كە
 چايدىلىق، سوتىسياالمستىك دېمەركاتىيە ۋە قانۇنچىلىق
 ھۆرۈلۈشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، پارتمىيە ۋە ھۆكۈمىتىنىڭ قارادى
 ۋە قارادىنىڭ ئىجرا قىلىنەشمىنى خەلقنىڭ مەنپەتىتىكە تېجىمە
 ئۇيىغۇنلاشتۇرۇپ، پەۋەتۇن مەمىلىكەتىنىك ھەر قايىسى
 قاتالامىرددىكى خەلقنىڭ سوتىسياالمستىك ئاكتسىپەلەقىنى
 تېجىمە ياخشى ئىشقا سېلىشقا پايدىلىق؛ كومپارتمىيە ۋە

هەر قايسى دېمەوكراتىك پارتىسييە كۈرۈھىلارنىڭ نۇزى
 قۇرۇلۇشنى ئىلىكىدى سۈرۈپ، نۇرتاق حالدا ئاساسىي
 قانۇن ۋە قانۇنلارنى تۆلچەم قىلىمپ، نۇزى-ئۆمىلىك حالدا
 ھەمكارلىشىش ۋە نۇزى ئارا نازارەتچىلىك قىلىشنى يولغا
 قويۇشقا پايدىلەق.

ئالدىنلىقى بىر مەزكىلدە، بۇرۇۋىاچە ئۈركىمنلەشتۈرۈشىتە
 چىك تۈرۈۋالغان ئاز سانىدىكى كەشىلەر كومپارتمىيەنىڭ
 رەھبەرلىكىگە قاراشى تۈرۈش، پارتىسييەنىڭ ھاكىمىسىت
 بېشىددىكى ئورۇنى ئەنكىار قىلىش مەقسەت قىلىنغان «كۆپ
 پارتىيە تۈزۈمى»نى تەرىغىپ قىلىمشتى. «كۆپ پارتىيە تۈزۈمى»
 كاپىتالىزمىنىڭ ئېھتىمابىجىخا ماسلىشىش نۇچۇن ئورۇنىڭلىغان
 سىياسىي ئۇستقۇرۇلما بولۇپ، نۇنى كاپىتالىسىت كۈدۈھلار
 ئۇتتۇرۇسىدىكى مەنپەتتەت توقۇق-ئۇنىش ۋە بىر - بىردىنى
 چەتكە قېقىشتەك رەقابەت ھالىتى يەلكىلىكەن، شۇنىڭ بىلەن
 بىر-ۋاقىتقىتا ئۇ يەنە بۇرۇۋىا زىيەنىڭ بىر ۋەتۇن مەنپەتتەن
 قوغدا يىدىغان ھەمدە ئىشچىلار سەنەپى ۋە كەڭ ئەمگە كېچى خەلقە
 بۇرۇۋىدا دىكتاتوردىسى يۈرگۈزۈدىغان قورال، سوتىسيا لىستىك
 جۇڭ-گودا سوتىسيا لىستىك ئۇمۇمىسى مۇلۇكچىلىك
 ئاساسىي ئورۇن قىلىنىغان ئىشلەپ قىچقىرىش ھۇناسىسىۋەتى
 ئاللىم بۇرۇن بېكىتىلىدى، بۇرۇۋىا زىيەنىڭ سەنەپ سۇپىتىمەدە
 يوقىتمىلىدى، ئېلىمەزنىڭ يېقىنةقى زاھان تارىخىدا ئېلىپ
 بېرىلغان بىر قانچە قېتىمىلىق «كۆپ پارتىيە تۈزۈمى»
 ئۇستىدىكى سەنەقلارنىڭ مەغلۇب بىولۇشى، جۇڭ-گودا ھەم
 «كۆپ پارتىيە تۈزۈمى»نى يسولغا قويۇشنىڭ ئىسقىتسادىي
 ئاساسىي ۋە سەنەپى ئاساسىنىڭ مەۋجۇت ئەمەس ئەكەنلىكىنى،

ھەمم «کۆپ پارتمىيە تۈزۈمى»نى يولغا قويۇشىنىڭ تارىخىمى
ھەنېبەسى ۋە دېئال ئىجتىمائىي ڈاساسى مەۋجۇت ئىمەن
ئىكەنلىكىنى بەلگىلىدى. جۇڭگو كومىمۇنىستىك پارتمىيەسىنىڭ
دەھبەرلىك نۇرنى - جۇڭگو خەلقىنىڭ تۈزۈقى - مۇددە تلىك
كۈرەش داۋامىيەدىكى توغرا تاللىرىنى، بۇ خىمل تاللاش
مەملەتكە تلىك خەلق قۇرۇلىتىمىيەدا تۈزۈلگەن دۆلەتلىك
ڈاساسىي قانۇنىدا ئېتىرىپ قىلىنەغان. شۇڭا، جۇڭگودا
«کۆپ پارتمىيە تۈزۈمى»نى يولغا قويۇشىنى تىرىغىنچە قىلىش
دۆلەتلىك ئەھۋالغا خىلاب بولۇپ قالماستىن، بەلكى
پۇتۇنلىي ئاقىمايدىغان قازۇنغا خىلاب قىلىمەش. سەۋىت
ئىجتىپاقي ۋە شەرقىي يازارۋىپادىكى بەزى سوتىسىيالىستىك
دۆلەتلىرى «کۆپ پارتمىيە تۈزۈمى»نى يولغا
قويىغىغانلىقىتىن كۆمپارتمىيە ھاكىمەمىيەت
چېشىدىكى نۇرنىنى قولدىن بېرىپ قويىدى، دۆلەت قىلايمىد
قانلىشمىپ كەتنى، خەلق بالايى - ئاپتىكە نۇچىزدى،
جۇنىڭدىن تېبزەت ئالماي بولمايدۇ.

3. پارتمىيە بىلەن ھۆكۈمەت فۇنكسىمىيەسىنى ئايرۇۋېتىش،
پارتمىيە رەھبەرلىكىنى ياخشىلاش ۋە كۈچەيتىش كېدەك
پارتمىيە رەھبەرلىكىنى ياخشىلاش ۋە كۈچەيتىش ئۇچۇن،
شارتمىيەنىڭ سىياسىي رەھبەرلىكىمە، ئىدىيىسۇي رەھبەرلىكىمە
ۋە تەشكىلىي رەھبەرلىكىمە ئۈرمۇمىزلىك چىك تۇرۇش كېرەك،
پارتمىيەنىڭ سىياسىي رەھبەرلىكى ڈاساسەن توغرا لۇشىمەن،
خاڭچىن ۋە سىياسەتلىرىنى تۈزۈش ۋە يولغا قويۇش ئارقىلىق
ئىشچىلار سەنپى ۋە كەڭ خەلق ئاممىسىنى توغرا يۈلسىنى
جوپلاپ غەلبىسپىرى ئالغا ئىلگىردىلەشكە يېتىش كىلىشىتىمەن

ئەبارەت، پار تىيەنەمك ئىمىدىتىئە-ۋى رەھبەرلىكى دېگەنە-
ئاساسەن مارك-سازم - لېشىنىزىم، ماۋىز بىدۇڭ ئىمىدىتىنەمك
يېتە كەچىلەمك ئورنىدا، دەمالېكتىنەك ما تېرىدىيالى سازم ۋە تارىخىي
ما تېرىدىيالى مىلەمك ئىمىدىتىئە-ۋى لۇشىمەندە چىڭ تىۋۇرۇش ھەممە
خەلق ئامەسىنەمەنە پار تىيەنەمك لۇشىمەن، فائىچەن ۋە سىياسەت-
لەرىنى تەشۈدق قىلىپ، پار تىيەنەمك تەشەببىسىنى خەلق
ئامەسىنەمك ئاڭلىق ھەردەكتىنەگە ئايلانىدۇرۇش كۆزدە تۈتۈ-
لمۇ. پار تىيەنەمك تەشكىلىمى رەھبەرلىكى دېگەندە ئاساسەن
ھەر دەرىجەلەمك پار تىيە تەشكىلاتلىرىنەك سىياسىي، يادرو لۇق
رولى ۋە جەڭگەۋار قورغانلىق رولىنى قولۇق جارى قىلدۇرۇپ،
دۆلەت ھاكىمىيەت ئورگەنەنە مۇھىم كادىر كۆرسەتىسىپ
بېرىش ھەم كەڭ پار تىيە ئەزا السەردىنىڭ ئاشۇرۇش تۈچۈن
نەمۇنەلەك رولىغا تايىنلىپ، كەڭ خەلق ئامەسىنى پار تىيە
ئىمك تەشەببۈس ۋە ۋەزىپەلىرىنى ئىشقا ئاشۇرۇش تۈچۈن
كۈرەش قىلىشقا تىسىر كۆرسەتىش ۋە ئۇلارنى يېتە كەلەش
كۆزدە تۈتۈلمۇ. پار تىيەنەمك سىياسىي رەھبەرلىكى، ئىمىدىتىئە-
ۋى رەھبەرلىكى ۋە تەشكىلىمى رەھبەرلىكى ئۇرۇگانلىك
بىر پۇتۇن گەۋەدە، دۇنى ھەركەز ئايىرۇپتىشكە ياكى قارداھو
قارشى قىلىپ قويۇشقا بولمايدۇ. ئۇنىڭ ھەر قاناداق بىر
تەرىپىنى ئاجىزلاشتۇرغاندا ياكى ئىنگار قىلغاندا، پار تىيە
ئىمك رەھبەرلىكىنى ئاجىزلاشتۇرۇش ياكى پار تىيەنەمك
ھاكىمىيەت بېشىددىكى ئورنىدىن تەۋەرنەشتىك تېغىر ئاقىۋەت
كېلىپ چىقىدۇ. شۇڭا، ئەمەلمىيەت داۋامىدا چىوقۇم ھەر خەل
بىر تەرەپلىكەن ساقلىمنىش ۋە دۇنى تۈگەتىش كېرىك.
پار تىيە بىلەن ھۆكۈمەت فۇنىك-سېيىسىنى ئايىرۇپتىش،

پارتمیه بملن هۆکۈمەتنى ئایردىمىسىق، پارتمىنى
هۆكۈمەتنىڭ تۇرنىغا دەسىتىش، هوقوقى ھەددەدىن تاشقىرى
ھەركەز لەشىپ كېتىش دەسىلىمىسىنى تۈزۈلە جەھەتنىن ھەل
قىلىش - پارتمیه رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاشنىڭ
مۇھىم بىر تەدبىرى. پارتمیه بملن هۆكۈمەت فۇنىكسىمىسىنى
ئايردۇپ تىش پارتمیه بملن ھۆكۈمەتنى، پارتمیه بملن
ھۆكۈمەتنىڭ هوقوقىنى ئايردۇپ تىش دەگەزلىك ئەمەس،
«پارتمىھ پارتمىنىڭلا پاشقا ئوردى». دېگەزلىك كەمۇ ئەمەس،
جەللىكى پارتكوم كەۋچىنى مەركەز لەشتۈرۈپ چوڭ ئەشلارنى
تۇتۇشى، پارتمیه ۋە دۆلەتنىڭ لۇشىمەن، فائچىن، سەياسەت
لەرىنىڭ تۈزۈلۈشى ۋە ئىزچىلىك تېجىرا قىلىنىشىنى تۇتۇشى؛
سەياسىي يەۋەلىمىنى تۇتۇشى؛ دۆلەتنىڭ ھەر دەرىجىلىك
ھاكىمەيت ئورگانلىرى، ئاممۇتى تەش-كىلاتلار، ھەر خەليل
ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار ۋە كارخانى، كەسپىي ئورۇذلار
پارتكومنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكىمە ئۆزلىرىنىڭ ئىجتىمائى
ئىي فۇنىكسىمىسى بويىچە دولىنى تولىق جارى قىلىدۇرۇپ،
ئۆز هوقوقىنى يۈرگۈزۈشى كۆزدە تۇتۇلمۇ.

بۇ خەل رەھبەرلىك تۈزۈلەسى، يېڭى دەۋىدىكى
ھاكىمەيت يۈرگۈزۈش ئەمەلمىتىنىڭ توبىيەكتىپ ئەلمىيگە
ئۇيغۇن، پارتمىمنەڭ ھاكىمەيت يۈرگۈزۈش ئەقتىدارى ۋە
رەھبەرلىك قىلىش سەۋدىيەسىنى ئۆستەرۈشكە، پارتمىمنەڭ
رەھبەرلىك دولىنى توغرۇ ئۇزۇملۇك ئىشقا ئاش-ۋەرۇشقا،
پارتمىمنەڭ قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇشقا پايدىلەق.

پارتمیه بملن ھۆكۈمەت فۇنىكسىمىسى ئايردۇپ تىشىتە
پىرەنچىدىن، پارتمیه رەھبەرلىكىنىڭ قاتىلاسلىسىقى ۋە بىر

پۇتۇنلۇكىنىڭ بىرلىكىمە چىك تۈزۈش كېرىك، پارتمىيەنىڭ
جەركىزدى تەشكىلاتى، يەرلىك تەشكىلاتى ۋە ئاساسىي قاتلام
تەشكىلاتلىرىنىڭ تۇخشاش بولمىغان قاتلاملىقىغا درەتەت
قىلىماي، پارتمىيە بىلەن ھۆكۈمەت فۇنكسىيەسىنى ئايىردوپىقىشىتە
بىرلىككە كەلگەن ئەندىزە يولغا قويۇلسا، ئەمە لەمەتتنى
ئايىردىمپ قالغازلىق بولمۇدۇ، پارتمىيەنىڭ ھەبەرلىك روپىنىڭ
ئەمە لەتكە ئېشىشىغا تو سالغۇ بولۇپ قالمۇدۇ. تۇخشاشلا، پارتمىيە
رەھبەرلىكىنىڭ قاتلاملىقىنى بىر تەرەپلىكە ھالداچۈشىمپ،
پارتمىيە رەھبەرلىكىنىڭ بىر پۇتۇنلۇكى ئەنسىكار قىلىنىسا،
پارتمىيەنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكى پارچىلىقىنىڭپ كېتىدى،
قۇرۇق نەرسە بولۇپ قالمۇدۇ، ئەككەنچىمدىن، يۆنەلمىشنىڭ
مۇستەھكەملىكى ۋە قىددەم باسقۇچىنىڭ مەزدۇتلەقىنىڭ
بىرلىكىمە چىك تۈرۈش كېرىك، پارتمىيە بىسلەن ھۆكۈمەت
غۇنكسىيەسىنى ئاسايرىۋەپىتىش يۇنىمىشىدە چىك تۈرۈش
كېرىك، لېكىن كونىكىرپتىقەدم باسقۇچ جەھەتسە چەندەتتە
ئېھتىياچىغانلىق بىلەن ئىش كۆرۈش، سالماق، ئىشەنچلىك
بىولۇش كېرىك، ھەممە ئەمە لەمەتتنى ئاساس قىلىش،
رەھبەرلىكى بولغان ھالدا، پىلانلىق تۈردى، قەدم باسقۇچقا
بۇلۇپ يولغا قويۇش كېرىك، «بىر قېتىم دىلا بولدى» قىلىشقا
ياكى «بىر تاياقتا ھەيدەش» كە بولمايدۇ. ئۇچىنچىمدىن،
پارتمىيە بىلەن ھۆكۈمەت فۇنكسىيەسىنى ئايىردوپىتىشى پارتمىيەنىڭ
رەھبەرلىك ئۇسۇلمنى ياخشىلاش بىسائەن دا سلاشتەرۈش
كېرىك. ئاساسەن پارتمىيەنىڭ رەھبەرلىك ئۇسۇلدا پارتمىيە
نىڭ تەشىببۇسىنى قادۇن تەرىتسىپى بويىمچە دۆلەتىنىڭ
ئىراادىسىگە ئايلاندۇرۇشقا ماھىر بولۇش، پارتمىيە تەشكىلا-

قىمنىڭ بىائالىيەتى ۋە پارتىيە ئەزالىرىدىنەك نەمۇنىلىك رولى
 ئارقىلىق كەڭ خىلەق سامىسىنى يېتە كەلەپ پارتىيەنەك
 لۈشىدەن، فاكىچىن ۋە سىياسەتلەرنى ئەمە لىگە ئاشۇرۇش
 كېرەك. بۇ خەل يېڭى زەھبەرلىك ئۇسۇلىنى پەلتۇن
 پارتىيەندىكىلەر چۈشەنگەزدە ۋە ئېنگىلىكەندىلا، پارتىيە
 بىلەن ھۆكۈمەت فۇزكىسىمىنى ئايىردۇپ ئىش ئوگۇشلۇق
 ئىشقا ئاشۇرۇلمادۇ.

3 - بۇ دۇم پارتىيە قۇرۇلۇشنى ئۆھۈم يۈزۈلۈك كۈچەيتىش

1. ئەددىيە قۇرۇلۇشنى پارتىيە قۇرۇلۇشىمىدە كېرى
 بىزىنچى ئورۇنغا قويۇش كېرەك

ئەددىيە جەھەتقىدن پارتىيە قۇرۇلۇشقا ئەھمىيەت بېرىدىش —
 ماركىسىزملەق پارتىيە قۇرۇلۇشى ئەزىزدىيەسىنەڭ، ۋە ھەمم پەردىسىپى،
 شۇنداقلا پارتىيەمىز قۇرۇلۇشىنى مۇۋەپەققىيەتلىك تەجىرىبەسى
 ۋە ئېسەل ئەذىزىسى. لېنىن مۇزداق دەپ كەكتىلىگەن: «ئىلغار
 ئەزىزدىيەنى قىبلەنامە قىلغان پارتىيەنلا ئىلغار جەڭچىلىك
 دەلىنى كۆرسىتەلەيدۇ»، («لېنىن تاالاذما ئەسىرلىرى»، 1-
 توم، ئۇيىخۇرچە نەشرى، 420 - بەت). ماۋىز بىدۇڭ بىولۇپتەمۇ
 ئەددىيە جەھەتقىدن پارتىيە قۇرۇلۇشقا ئەھمىيەت بېرىدىش
 ئۆسستىدە توختەلىپ مۇزداق دەپ كۆرسەتكەن: «ئەددىيە قى
 تەرىپىيەنى چىڭ دۇتۇش — پۇتۇن پارتىيەنى ئەتنەپسا قىلاش
 بىزىرۇپ، ئۇلۇغ سىياسىي كۈرەشلىر ئېلىپ بېرىدىنىڭ مەركىزى
 ھالقىسى. ئەگەر بۇ ۋەزىپە ھەل قىلىنەمسا، پارتىيەنىڭ بارلۇق
 سىياسىي ۋەزىپەلىرىنى ئورۇنىدىغىلى بولمايدۇ»، («ماۋىز بىدۇڭ

قاالانما نهسرلمری»، نؤپهورچه نهشري، ۳- توم، ۴۵۲- بەت) .
 نۇ پەنه مۇنداق دەپ كۆرسەتكەن: پارتىيە نەزالرى تەشكىلى
 جەھەزىتەنلا پارتىيەكە كەردىپلا قالماي، بەلكى تىددىيە جەھەزىتەن
 پارتىيەكە كەردىشى، پىرو لېتاردييات تىددىيە--نى تىارتىلىمىق
 تۈرلۈك غەيردى بۇولېتاردييات تىددىيەلمىرىنى نۇزىگەزلىمىسى
 كېرەك. پىرو لېتاردييات نەقىلابىي داھىلمرى شۇنىڭ تۇچۇن
 پارتىيەنەنلەك تىددىيەسى قۇرۇلۇشىنىڭ نەسمىيەت بېردىۋىكى،
 تىددىيەۋى قۇرۇلۇش پارتىيەنەنلەك تۈرلۈك قۇرۇلۇشلىرىنەنلەك
 ئاساسى، پارتىيە رەھبەرلىكىنى نەمە لەكە ئاشۇرۇشىنىڭ تۈپ
 كاپالىتى. پارتىيەنەنلەك تىددىيەۋى قۇرۇلۇشىمىدىن ئايىداغا-اندا
 پارتىيەنەنلەك سىياسى، تەشكىلى، نەستىل قۇرۇلۇشى ۋە
 پارتىيەنەنلەك رەھبەرلىكىنى نەمە لمىلەشتۈرۈش قىيىن بولۇپ
 قالىدۇ.

هازىر پارتىيەمەز نەنتايىن جىددىيە خەلقئارا ۋەزىيەتكە
 ۋە نەنتايىن مۇشكۈل نىچىكى ۋەزىيەتكە دۇچ كەلگەن مەزگىلدە
 پارتىيەنەنلەك تىددىيەۋى قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىش نەنتايىن مۇھىم
 جىددىي بولۇپ قالدى. پارتىيەنەنلەك تىددىيەۋى قۇرۇلۇشىنى
 كۈچەيتىشته، پارتىيە نەزالىرىنىڭ تىددىيە جەھەزىتەن
 پارتىيەكە كەردىشىدىن ئېبارەت بۇ يادولۇق مەسىلىنى هەقىقىي
 ھەل قىلىش كېرەك. هازىر پارتىيەمەزدە ساقلىسىن-ۋاتقان
 تۈرلۈك باسسىپ، چىرىك ھادىسىلەر، تېگىنى - تەكتىمىدىن
 ئېپەتقاندا، بىر-قىسىم پارتىيە نەزالرى ۋە پارتىيە كادىرلى-
 زىنەنلەك تىددىيە جەھەزىتەن پارتىيەكە پۇتۇزلىي كەرمەنلىكى،
 ھەتتا پۇتۇزلىي پارتىيەكە كەرمەنلىكەنلىكىدىن كېلىمچىققان.
 بۇ مەسىلە ياخشى ھەل قىلىنەممەسا، پارتىيە قۇرۇلۇشىنى

ئۇمۇمیلۇز لۇك كۈچە يىتمىش تەلەپى قۇرۇق كەپكە ئىايلىمىسىپ
قالىندۇ. پارتىيەمەن دۇچ سەناتى جەرييانىدا يېڭىلمەس ئورۇندا
تۇرالمايدۇ.

پارتمىيەنىڭ كەش دىيىھە - نەزەردىيە - قۇرۇلۇشنىسى
كۈچە يىتمىشتكى ئەڭ تۆب ۋەزىپە ماركىسىز مەلق تۆب نەزەردىيە
تەرىپىيەسىنى كۈچە يىتمىش، ماركىسىز - لېنىزىزم، ماۋاپىدۇڭ
ئىددىيەسى بىلەن كەڭ دارتمىيە ئەزىزلىرىنىڭ مېشىشنىسى
قوراللاندۇرۇش، پۇتۇن پارتمىيەنىڭ ماركىسىز مەلق سەۋىيەسىنى
تەرىدەشپ يۇقىرى كۆتۈرۈشتنى ئىبارەت. پۇتۇن پارتمىيەنىڭ كى
 يولداشلار ماركس، لېنىن ئەسەرلىرى ۋە يولداش ماۋاپىدۇشنىڭ
ئەسەرلىرىنى ئەستايىمدەل ئۆگەنلىشى، يولداش دېڭ شىاۋاپىڭ
قاڭار لەق پېشقەدەم پىرولىپتارىيەت ئەتقىلاب بېچەلىسىرىنىڭ
ئەسەرلىرىنى ئەستايىمدەل ئۆگەنلىشى، جۇڭگۈچە سوتىسىما المز
قۇرۇشنىڭ نەزەردىيە، لۇشىمەن، فائىچەن، سەياسەتلىرىنى ئەستايىم
دەل ئۆگەنلىشى كېرىمك، ئۆگەنلىشى جەرييانىدا نەزەردىيەنى ئەمە لەيەتكە
بىرلەشتۈرۈشى چىڭ تۇرۇشى، سوتىسىما المىتىك ئەشەنچىنى ۋە
كۆدمۇنىسىتىك غايىتىنى چىڭىتىمىشى، جان دەل بىلەن خەلق ئۇچۇن
خىزمەت قىلىش ئاڭلىق قىلىمىنى تەرىدەشپ يۇقىرى كۆتۈرۈشى،
پارتمىيەدىلىكىنى ئاڭلىق كۈچە يىتىپ، دۇنيا قاراشنى ئۆزگەرتەمىشى
كېرىمك. ماركىسىز بىلەن ماركىسىزغا قاراشى تۇرۇشنىڭ،
سوتىسىما المز بىلەن كاپىستالىزىمىشكى، ئىسلامىي سوتىسى
يىالمىز بىلەن دېلىمەو كىراقتىك سوتىسىما المزنىڭ،
پىرولىپتارىيەت ئىددىيە سىستېمىسى بىلەن بۇرۇشى ئەدىنىيە
سىستېمىسىنىڭ چەڭكەنلىق ئایيرىپ، تۇرلۇك خاتا
پىكمەر ئېقىمىلىرىدا تاقابىل تۇرۇش ئەقتىدارنى ئاشۇرۇشى كېرىمك.

۲ . پار تەمیمەنەمەك تەشكىمىي قۇرۇلۇشى ۋە كـ.ا دەرەلار
 قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، پار تەمیمە ۋە دۆلەتەنمەك ھەر
 دەرىجەملەمەك رەبەرلىك ھوقۇقىنى ھەقىمىي ما رىكىمىزى
 چىملار ئەمەك قۇرغاتۇتۇرۇشقا كاپا لەتلەك قىلىميش كېرەك
 دېموکراتىمە - مەركەز لەشتەرۇش تۈزۈمى - پار تەمیمەنەمەك
 تۈپ تەشكىمىي پىرىندىمىپى، پار تەمیمەنەمەك نىشچىملار سىنەپسىنەمەك
 ئاۋانگارىت ئەتىرىتلىك خاراكتېرددە چەمك تۇرۇشىنى مۇقەررەر
 تەلەپى، پار تەمیمەنەمەك تارىخى بۇزىچىنى بۇرۇنداشتنىسى تۈپ
 تەشكىمىي كاپالىت. دېموکراتىمە - مەركەز لەشتەرۇش تۈزۈمى
 دېموکراتىمە بىلەن مەركەز لەشتەرۇشنىڭ دەنئالبىكتىك بىرلىكى.
 ئۇ ھەم دېموکراتىمەنى تولۇق جارى قىلىدۇرۇپ، پۇتەن
 پار تەمیمەنەمەك ئاكتەپلىقى ۋە نىجاداچانلىقىنى قوزغاب، پار تەمیمە
 ئىشلىرىغا تۆھىپ قوشۇشنى ھەممە پار تەمیمە كادىرلىرىدىنسى
 بۇزۇملاۇك نازارەت قىلىپ، شەخس ھاكىم مۇتسلەقلەقىنىڭ ۋە
 ئاز سانلىقلار ما قول دېگەننى قوبۇل قىلىمشتەك خاتا خاھىش
 لارنىڭ ئالدىنى ئېلىميش ۋە تۈركىمشىنى تەلەپ قىلىدۇ، ھەم
 دېموکراتىمەنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش ئاساسىدا توغرى
 مەركەز لەشتەرۇشنى يولغا قويۇش، چىپىكىددەن شاشقان
 دېموکراتىمەنەشتەرۇش، تارقاقلاشتۇرۇشتك خاتا خاھىشنىڭ
 ئالدىنى ئېلىمپ ۋە تۈركىتمەپ، پۇتەن پار تەمیمەنىسى ئەدىيە
 جەھەتنە، سەياسىي جەھەتنە بىرده كەلمىنى ساقلاش، ھەر دىكەتتە
 قىدەم بىرلەكىنى ساقلاش نىمكائىمەتىكە ئىگە قىلىمشىنى تەلەپ
 قىلىدۇ. پۇتەن پار تەمیمەدىكى يولداشلار پار تەمیمە نىزامىمەمە
 بەلگىلەزىگەن دېموکراتىمە - مەركەز لەشتەرۇش تۈزۈمىسىنەمەك
 ئالىتە ماددىلىق ئاساسىي پىرىندىمىپىغا قاتقىق ئەمەل قىلىپ.

تەشىكەللىرىنىڭ لىك، ئەنەقىزىمىزلىق، كۆرۈنۈشىتە ئەمەل قىلغان
بۇ لۇپ، ئاستىمردىتىن خىلاپلىق قىلىش، ھەركىم تۆز بىلگىمەننى
قىلىملىشتەك ھادىسىلەرنى قەدىمىي تەۋزىتىمپ، پارتمىيەنىڭ ئەنەن
چاقلەدىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىمدىغان ۋە پارتمىيەنىڭ بىرلىككە
بۆلگۈنچىلىك سالىمدىغان ھەرقانداق قىلماشقا قارشى تۇرۇشى
كېرىشكە.

پارتمىيەنىڭ ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى پارتمىيەنىڭ
ئاساسى، پارتمىيە خەلق ئاممىسى بىلەن ئالاقە قىلىمىدىغان
كۆۋۈرۈك ۋە ۋاسىتە، پارتمىيەنىڭ ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى
ئارىسىدىكى سىياسى يادرو ۋە مۇستەھكەم قورغان، پارتمىيەنىڭ
باتىلىق خىزمەتلەردىكى پۇت تىسەرەپ تىۋۇش نىۋەقىتىسىسى.
سوتىسىيالىستىك تەربىيە ۋە باشقا يوللار ئارقىلىق بىر قىسىم
ئاساسىي قاتلام پارتمىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ ئاجىز، چەپچىلاڭەۋ
ھالىتىنى ھەققىمىي تۆزگەرتىش؛ پارتمىيە ئەزىزلىرىغا
بۇلغان تەربىيە ۋە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىمپ، پارتمىيە ئەزالى
وەنىڭ سۈپەتىنى زور كۈچ بىلەن يۇقىرى كۆتۈرۈش، قاتقىقى
ئۈلچەم بولۇش، سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلىش شەرقى ئاستىدا،
پارتمىيەنىڭھە ئەزا قوبۇل قىلىشنى خىزمەتىنى ياخشى
ئىشلەپ، پارتمىيە ئەزىزلىرىنىڭ تاۋانىڭار تىلىق-نەمۇنلىك دەرىجى
تولۇق جارى قىلدۇرۇش؛ پارتمىيەنىڭ تەشكىلىمى تۈرمۇشىنى ساغلام
لاشتۇرۇپ، تەنقدىد ۋە تۆزتۆزىتى تەنقدىدى ئاكىتىپ تەۋەجىپ شەمبۇس قىلىمپ
ۋە قانات يايىدۇرۇپ، ھەر دەرىجىلىك پارتمىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ
پارتمىيە ئىچىمدىكى زىددىيەتنى توغرا ھەل قىلىشنى تەققىدار دەنى
ئاشۇرۇپ، پارتمىيەنىڭ تۆيۈشۈش كۈچى ۋە جەڭكۈوار لەقىتى
كۈچەيتىش كېرىشكە.

كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشى ئەزەلدىن پارتمىيە قۇرۇ-
لۇشىدىكى ئەنتايىن مۇھىم مەسىلە، ئۇ پارتمىيە ئەشلىرىنىڭ

مۇۋەپىھە قىيىت قاازىنىشى ۋە مەغلىوب بولۇشى بىلەن بىۋاسىتە
 مۇناسىۋە تىلىك. ھازىر خەلقئارا ۋەزىيەت نۆزىكىرىدۇقان،
 مەملىكتە ئەچمەدىكى ۋەزىپە مۇشكۈل ۋە ئېغىر بولغان يېڭىسى
 ۋەزىيەتتە، سوتسىيالىزم ئىشلىرى دەنگەنلىغان نىز باسارتى
 لەرىنى قىرمىشىپ يېقىمىشتەرۈش ۋە تەربىيەلەش بولۇپ-مۇ
 پارتمىيەنىڭ كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاپ، پارتمىيە
 ۋە دۆلەتنىڭ ھەر دەرىجەلىك رەھبەرلىك ھۇقۇقىنى ماركىسىزغا
 سادىق كەشىلەرنىڭ قولىسا تۇتقۇزۇشقا كاپالىقىلىك
 قىلىش ئىلگىرىنىكى ھەر قانداقى ۋاقىتىمىكىدىن تېخىمە ئەخىر-
 سىز بولۇپ قالدى. كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشدا ھەم ئەقتىنى
 ساسلىق، ھەم قابىلىيەتلىك كادىرلار ئۆلچەممەد، پارتمىيە
 كادىرلارنى باشقۇردى دەگەن پىردەسچىتا چوقۇم چىك تۇرۇش
 كېرىك، پارتمىيەنىڭ كادىرلار قوشۇنىنى ئەنلىك بىلەشتەرۈش،
 ياشلاشتەرۈش، بىلەن ئەھلەكى، كەسىپ ئەھلەكە ئايلازدىرۈش
 فائىچەنى ئومۇمیۈزلىك چۈشمەنپ ۋە ئىزچىل ئىجرى قىلىپ،
 ھەر قانداقى بىر تەردەپلىمەلىكىنىڭ ئالىدىنى ئېلىش ۋە ئۆزىگىغا
 قارشى تۇرۇش كېرىك. رەھبەرلىك بەندىزه قۇرۇلۇشىنى كۈچەي-
 تىپ، يولداش جىياڭ زېمىن 1990- يىل 6- ئايىدىكى مەملى-
 كەتلىك پارتمىيە مەكتەپلىرى مۇددىرلىرى سۆھبەت يىغىنىمىدا
 قىلغان سۆزدە دۇقتۇرۇغا قويغان بىش شەرت بىۋىيىچە،
 رەھبىرى كادىرلارنىڭ سۈپىتىنى تىرىدەشىپ يۈقىرى كەتتۈرۈپ،
 كادىرلارنى ئومۇمیۈزلىك توغراتى كەشىرۈپ ئىكەنلىپ، ھەر
 دەرىجەلىك رەھبەرلىك بەندىزلىرىنى تەڭىشەش ۋە سەپلىش
 كېرىك؛ رەھبىرى كادىرلارنىڭ ئەددىيەتلىك ئەستىل قۇرۇلۇشغا
 يۈكىسەك دورىجىدە ئەھمىيەت بېرىش، دۇلارنىڭ پارتمىيەتلىك
 چىننىقىمىشىنى كۈچەيىتىپ، دۆزلىرىنى قىرمىشىپ سەگەك، مۇس-
 تەھكەم ماركىسىز مەچى قىلىپ چىقىمىشىغا ياردەم بېرىش كېرىك.
 ئەسىردىن ھالقىغان سوتسىيالىزم ئىشلىرى ئىز باسارتىلىقىنى

ذور كۈچ بىلەن يېتىشىتۇرۇش، تىرىبىيەمەشىتە پىوتىكۈل يىاش
 نۇو لا دلارنى نەزەردە تۇتۇش، نۇوارنى ماركىسىز ملىق نەزەردىيە
 جەھەتنە يېتىشىتۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئىشچى- دېقايانلار بىلەن
 بىرلىمشىش، ئەمەلمىيەت بىلەن بىرلەشتە تۇرۇش يىولىدا مېڭەشقا
 يېتىتە كەلەش وە رەغبەتلىنى دۇرۇش كېرەك. بۇ مەسىلە ياخشى ھەل
 قىلىنى سلا، پارتمىيەمىنىڭ كادىرلار قوشۇنى وە رەھىجەرلىك
 بەزىزىسى قۇرۇلۇشى مۇستەھكىسم ئاساسقا ئىگە بولىسىدۇ،
 يېشىقەدەم پىرولىپتاردىيات نۇنقملاپچىلىرى يارا تاقان پىرولىپتاردىيات
 نۇنقملاپسى ئىشلىرىنىنى ۋاردىسى بولۇشا، نۇنىڭ كەۋلادىمن-
 نۇولاد مەڭىگۈ تۆزگەرىپ كەتىمە سىلمىككە كاپاپالە تلىك قىلغىلى
 بولىدى.

3. پارتمىيە ئەستىلى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، پارتمىيە
 قىچىدىرىكى ناتقۇغا ئەستىملەرنى وە چىرىككەن دەستلىرىنى
 قەتىمىي تۈركىمەش كېرەك

نەزەردىيەنى ئەمەلمىيەتكە بىرلەشتە تۇرۇش، ئامما بىسما-ن
 زىج ئالاقە باغلاش، تەذقىد وە تۆز نۇزىنى تەذقىد قىلىشى
 پارتمىيەمىزنىڭ ئېسىل ئەستىلى، ئۇنىڭ يادروسى ئامما بىلەن
 زىج ئالاقە باغلاش. پارتمىيەمىز بۇ ئېسىل ئەستىلدا چىك
 تۇرۇش وە ئۇنى جارى قىلدۇرۇش جەريانىدا تەدرەققىي
 قىلىدى، زورايدى وە پىشىپ يېتىلىدى. پارتمىيە ئەستىلى قۇرۇ-
 لۇشىدىن ئايىرسا، پارتمىيە مەۋجۇت بولۇپ تۇرالىسايدۇ وە
 تەدرەققىي قىلالمايدۇ، پارتمىيەنىڭ ئەددىيە-ئۇي قۇرۇلۇشى،
 سىياسىي قۇرۇلۇشى، تەشكىلىسى قۇرۇلۇشىدىكى مۇۋەپەققىيەت
 لمەرنى مۇستەھكەملەش وە تەدرەققىي قىلدۇرۇشىمۇ تەس بولۇپ
 قالىدۇ. ھاكىمېيەت يۈرگۈزۈش، ئەسلاھات ئېلىمپ بېم-رەش،
 ئىشىكىنى تېچمۈپتىش وە تاواز ئىكەنلىكىنى راواجىلاندۇرۇش
 شار ائتىدا، پارتمىيە ئەستىلى پارتمىيەنىڭ ھايات ساما تەققىي

بىلەن مۇنۇسا سۇۋەتلىك مەسىلە، بىز ھەم ھازىر پارتىيە تىچىمەدە
مەلۇم ناتوقۇغرا ئىستېلى ۋە چىرىك ھادىسىلىرىنىڭ ساقلىنىڭ
ۋاتقانلىقىسىدىن پارتىيە ئىشىنىڭ ئاساسىي تېقىمەنلىك
ياخشى ئىكەنلىكىنى كۆرمەي قالماسىلىقىمىسىز، ھەم پارتىيە ئىشىنىڭ
ئاساسىي تېقىمەنلىك ياخشى بولغانلىقىمىدىن پارتىيە تىچىمەدە
ساقلىنىڭ ئاتقان مەسىلمىلەرنى كۆرۈپ تۈرۈپ كۆرمەلىككە سالماس-
لىقىمىز، ئۇنىڭغا سەل قاردىمىلىقىمىز كېرىك.

پارتىيە تىچىمەدە ساقلىنىڭ ئاتقان ناتوقۇغرا ئىستېلىلار ۋە
چىرىك ھادىسىلىر ماھىيەتتە بىرۈزۈزۈزىسىنىڭ ۋە بىاشقا
ئېك-پېلا تاڭسىيە قىلغۇچى سەنپىلارنىڭ ئەددىيەتى ئىستېلى-
نىڭ پارتىيە تىچىمەدەنى ئەنلىكى ئەنلىكىسى. ئۇ پارتىيە ئىشىنىڭ جان دەل
بىلەن خەلق ئۇچۇن خەزمەت قىلىشىن ھەقىسى ئەمەمە ئامما
بىلەن زىج ئالاقە باغلاش ئىستېلى بىلەن تۈپتنى سەخنىنى
مايدۇ. ئەگەر چىرىك ھادىسىلىردى ئۆز مەيلىكە قويىۋەتى-ك
پارتىيە ئۆز ئۆز ئۆز ئابوت قىلىشىن يولىغا مېڭىپ قالىدۇ،
شۇنىڭ ئۇچۇن، بىز يېقىنلىقى يىلىاردىن بىۋيانسى مەملەكتە
تىچى ۋە سەرتەندىدىكى كەشىنى چۆچۈتىدىغان قاتقىق كۈرەشلەر
چەريانىدا سەگەك بولۇشىمىز شۇنىڭدەك ئۇنىڭملۇك تەدبىر لەرنى
قوللىنىپ ئۇنىۋېرسال تىزگىنلىپ، پارتىيە تىچىمەدەنى ناتوقۇغرا
ئىستېلىلارنى ۋە چىرىك ھادىسىلىردى قەتىسى تۈركىمەنىشىمىز
كېرىك.

پارتىيە تىچىمەدەنى پاس سېپە چىرىك ھادىسىلىردى
تۈركىمەپ، پاكىلمق قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشتە، ئالدى بىلەن پارتىيە
تىچى ۋە سەرتەندىدىكى چىرىك كەمكە تاقا بىل تۈرۈپ، ئۆزگەرىپ
كېتىعىشنىڭ ئالدىنى ئالدىغان بىر يۈرۈش نازارەت قىلىشىنى سە-

تەممىسى ۋە تۈزۈمەنى، جۇملەمدىن، پارتمىيە ئىچىددىكى نازارەتچىمەتلىكى نازارەتچىمەتلىكى ۋە پارتمىيە سەر قىمىدىكى نازارەتچىمەتكى تۈزۈمەنى ھەققىي مۇ-
كەمەللەشتەرۈش كېرىشكە، پارتمىيە سەر قىمىدىكى نازارەتچىمەتكى يەنە
ھۆۋەقلۇق ئورگانلارنىڭ نازارەتچىمەتكى، قانۇن نازارەتچىمەتكى
دېمۇكىراتىك پارتمىيە كۈرۈھەلارنىڭ ۋە ئامەمۇيى تەشكىلاتلار-
نىڭ نازارەتچىمەتكى، خەلقنىڭ نازارەتچىمەتكى، جاماڭەت پىمکىرى
نازارەتچىمەتكى، ھەمۈرىي نازارەتچىمەتكى، قاتارلىقلاشنى ئۆز
ئىچىچىگە ئالىمۇ، بۇنىڭدا يوللىرى راۋان، ئۆزىارا ماسلاشقا
نازارەتچىمەتكى تۈرىدىنى شەكمىلەندۈرۈپ، ئۆمۈمىي نازارەتچىمەتكى
ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇش كېرىشكە. پارتمىيە كادىرلىرى پارتمىيە
پارتمىيەنىڭ ھەر دەرىجىلىك رەھىپرىدى كادىرلىرى پارتمىيە
ئىچىددىكى نازارەتچىمەتكىنەم مۇھىم ئۆققىمىنى. پارتمىيە ئىچىددىكى
بىر يۈرۈش قانۇن-ئىزاملاشنىڭ ساغلاملاشتۇرۇش ئارقىلىق،
پارتمىيە ئىچىنى قانۇن-تۈزۈھەلسەشتەرۈپ، تۈرلاشتەرۈپ،
پارتمىيە ئىچىددىكى ئەنتىزامغا خىلاب ھەردىكە تىلەر ۋە پاسىسپ
چىركەك ھادىسىلەرنى ۋاقىتمىدا پاش قىلىشنى ۋە كېس-كىمن
تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشنى كېرىشكە. ئاندىن قالسا، ئەددىيە-مۇى
تەربىيەنى قانۇن-ئەنتىزامنى چىگىتىمىش، قانۇن-تۈزۈمەنى
مۇكەمەللەشتەرۈش بىلەن بىر لەشتەرۈپ، ئۇنىۋېرسال تېز-
گىنلەشنى يولغا قويۇش كېرىشكە. پاسىسپ-چىركەك ھادىسىلەرنى
تۈرىگىتىشىتە تۈپتنى تېيىقاندا، بىر ئىچىددىن، ئەددىيە-مۇى تەربىيە
ئارقىلىق، پارتمىيە ئەزىزلىرىنىڭ چىركەكلىكىنەك ئالىدىنى ئېلىمپ
پاكىلىقنى ساقلاش ئاڭلىقلىقىنى ۋە ئەممەمۇنېتلىق كۈچىنى
ئاشۇرۇش ئەددىيە جەھەقىتىن چىركەكلىكى كەق قارشى-تۈرۈپ
ئۆزگەرىپ كېتىشنىڭ ئالىدىنى ئالىدىغان مۇداپىتە لەنىيەسىنى
بىرپا قىلىش؛ ئىككىنچىمدىن، قانۇن-تۈزۈمەنى چىڭىتىمىش،
سوقىمىيەلىستىك قانۇن-تۈزۈمەنى مۇكەمەللەشتەرۈشىكە

تاینمش کېرەك، بۇ ئەتكىمىنىڭ بىرى كەم بولسا بولمايدۇ،
 قانۇن - تۈزۈمنىڭ چەكلەممىسى ۋە ھېۋەسى بولماسا، قانۇنغا
 خىلابىلىق قىلغۇچىلار ئەتكىمىشلىك جازاغا تارتىلماي قېلىپ،
 كىشىلەرنى دېگەزدەك ئاگاھلاندۇرغەمىلى بولمايدۇ؛ لېكىمن
 ئىدىيە جەھەتقىن مۇداپىتە لەندىمىسى بەرپا قىلمىغاندا كەشم
 لمىنىڭ ئەددىيەسىدە داۋالغۇش پەيدا بولۇپ، مەندىپەئەتنى
 دەپ، ئەنساپنى ئۆزتەپ قالىدۇ، روھى چۈشكۈنلەشمەدۇ،
 بۇنىڭدىن ساقلىمنىمەن دەپمۇ ساقلىمناڭمايمىز. ئەددىيە-ۋى
 تەربىيە بىلەن قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىدىن ئەبارەت بۇ ئەتكى
 حالقىنى چىك تۆتەپ، پارتمىيەلىك كادىرلارنىڭ سەياسى-
 ئەددىيەسى-ۋىپەتتەن ئۆزلۈكىسىز ئۆستەرۈپ، قانۇننى قاتقىقى
 نېجرا قىلا لايدەغا دلا بولساق، پارتمىيە ئۆچىمدىكى پىاساستىپ
 چىرىك ھادرسىلىر چوقۇم كۈچلۈك چەكلەممىگە ئۆچرايدۇ،
 شۇنداقلا ئەقتەسادنىڭ راواجلەنمىشى ۋە جەمتىيەتنىڭ تەرەققىمى
 قىلىشىغا ئەتكىشىپ ئۇنى تەدرىجىي تۈگەتكىلى بولىدۇ.

مۇهاكىمە سۇئاللىرى:

1. ھاكىمەيت بېشىددىكى پارتمىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيدى
 تەشنىڭ مۇھىملەقى ۋە تەخىرسىزلىكىنى قانداق تونۇش

كېرەك؟

2. نېمە ئۆچۈن پارتمىيەنىڭ ئەشچىلار سەنپەتلىك
 ئاۋانكارت ئەتقىتلىك خاراكتېرىدە چىك قۇرۇش پارتمىيە
 قۇرۇلۇشىدىكى تۆپ مەسىلە دەيمىز؟

3. نېمە ئۆچۈن پارتمىيەنىڭ سوتىمىيالىزم ئىشلىرىدە
 بولغان رەھبەرلىكىمە چىك تۇرۇش ۋە ئۇنى ياخشىلاش

شەرت؟

4. يېڭى ۋەزىيەت ئاستىدا پارتمىيە قۇرۇلۇشىنى قانداق
 قىلىپ ئومۇمۇي ئۆزلۈك كۈچەيتىش كېرەك؟

ئاالتەنچى باب

پار تىيىسىه رەھبەرلىكى شىنجاڭدىكى ھەر مەلەت
خەلقىندىك ئورتاق گۈلەنمەشى، ئالغا ئەنكىرىف
امشىندىك تۈپ كاپا امىتى

[مەقىمەت ۋە تەلەپ]

جۇڭگو كۆممۇنىستىك پار تىيىسىنىڭ شىنجاڭدىكى
ھەر مەلەت خەلقىندىك ئازاتلاسق ئىمشلىرىغا رەھبەرلىك
قىلغۇچى قۇدرەتلىك پار تىيىھ ئىمكەنلىكمەنى، سوتىسيا لىزىم
دەۋىردە، پار تىيىسى رەھبەرلىكىمە چەمەك تىۋۇرۇش ۋە ئۇنى
كۈچەيتىشىندىك شىنجاڭنى كۈللە تىۋۇرۇشنىڭ تۈپ كاپاالمقى
ئىمكەنلىكمەنى تو لۇق تۇرۇش. ھەر مەلەت پار تىيىھ ئەزاالمرى،
كادىرلىرى، خەلق ئاممىمىسى ماركىسىز مەلەق مەلەت قارىشىنى
تىكىلەپ، پار تىيىسىنىڭ تۈرلۈك مەللىي سىياسەتلىرىنى قەتشى
تېجرا قىلمىشى، تېخىمۇ زىج ئىقتىمەقا قىلىشىپ، پار تىيىسىنىڭ
ۋەزىپەمىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۇچۇن كىلۇرەش قىلمىشى
كېرەك.

1 - بىلۈم پار تىيىنىڭ مەللىي سىياسەتىنىڭ
شىنجاڭدىكى ئولۇغ غەلبىدىسى

۱. جۇڭگو كومۇنۇ نىستىمك ھارقىيەمىسى شەنخواىىدىكىسى ۴۵
مەللەت خەلقنىڭ ئازادلىق ئىشلىرىغا وەبەرلەتكەن
قىلغۇچى قۇدرەتلىك پاارتىيە

دۆلەتىمىز بىرلەتكەن كەلگەن، كۆپ مەللەتلىك دۆلەت.
شەنجاڭ كۆپ مەللەت ئۇلتۇر اقلاشقان رايون، قەددىمدىن تاارتىپ
دۇلۇغ ۋە تەننەمىزنىڭ ئايرىلىماس بىر قىسىمى. دۇلۇغ ۋە تەننەمىزنىڭ
تاارتىخىنى ياردېتىش ۋە تەبرەققىي قىلدۇرۇشتا شەنجاڭدىكى ھەر
مەللەت خەلقى ئۆزىنىڭ شەرەپلىك بۇرچىنى ئادا قىلىپ مۇھىم
تۆھپىلەرنى قوشتى. يېقىنلىقى زامانىدىن بۇيان، شەنجاڭدىكى
ھەر مەللەت خەلقى پۇچۇن مەملەكت خەلقى بىلەن بىرلەكتە
فېئودال ھۆكۈمەر اىلىققا، جاھانگىر لەكىنىڭ تاجاۋۇز چىلىقىغا
ۋە گومىخىداڭ ئەكسىيە تېلىمەرنىڭ رەھىم سىز زۇلمىغا قادرىسى
تۇرۇپ، مەللەتنىڭ ئازادلىقى ۋە جەمშىيەتنىڭ ئازادلىقى
تۇچۇن ئىكلىمەي - سۈنمای قىسىھەر دىغانلارچە كۈرەتلەرنى
ئېلىپ بارغان بولسىمۇ، لېكىن ھەممىسىلا ئۆزۈل - كېسىل
غەلبىدە ئېرىدە لەمگەن ئىدى. جۇڭگو كومۇنۇ نىستىك پاارتىيەسى
شەنجاڭدىكى ھەر مەللەت خەلقنىڭ ئازاتلىق كۈرۈشى
تۇچۇن ئالغا ئىلىكىرەلەش يۆزلىمشىنى كەورىستىپ بىردى
ھەمەدە ھەر مەللەت خەلقىغا رەبەرلەتكەن قىلىپ دېمەوكىراتلىك
ئىنةقىلاپ ۋە سوتىسى - المەستىك ئىنةقىلاپ ئېلىسپ بىردىپ،
جاھانگىر لەتكەن، فېئوداللىزم ۋە بىي-ورۇكىرات كاساپىتالىزمىنىڭ
ئەكسىيە تېچىل ھۆكۈمەر اىلىقىنى ئۆزۈل - كېسىل ئاغادۇرۇپ
تاشلاپ، ئېكسپېلاتاساتىسىيە ۋە ئېزىش تۆزۈمىسى يوقمىتىپ،
سىياسىي ۋە ئۇقتۇمىسىي جەھەتتە ھەر مەللەت خەلقنىڭ
قەددىنى كۆتۈرىپ، ئۇلارنى ئازادلىققا ئېرىشتۈردى، مەللەت

لەرتىك ھەقەقىي باراۋەرلەكەنى ئىسىمەلگە ئاشۇرۇپ، پارالاق سوتىسيالىستىك داگدام يولدا ماڭدى.

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى قۇرۇلغان كۈنىدىن باشلاپلا چېڭرا رايونلاردىكى ھەر مەلسەت خەلقىنە ئەنتايىمن كۆڭۈل يۈلۈپ، مەللەمى زۇلۇمىنى يوقىتىپ، مەلسەمى باراۋەرلەكەنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنى پرولىتارىيەت ئەنقىلاپىدىكى ۋۇرمىي مەسىلمەنلىك بىر مۇھىم تەركىبىي قىمىسى قىلدى، بۇنىك ڈۈچۈن قەقىمىي تەۋەزىمەستىن كەۋەش قىلدى. 1922- يىلى پارتىيەنىڭ 2- قېتىمەلتىق قۇرۇلتىيەنىڭ خەتابىپا مامسىدە پارتىيەنىڭ مەللەسى رايونلارغا بولغان تەشكىبىسى ۋە فائىچەنى ئېنىق ڈوتتۇرىقا قويۇلدى. 1935 - يىلى ڈۈزۈن سەپەر جەريانىدا، پارتىيەمىز «جۇڭگو چېڭىرىسى ئىچىدىكى مەللەتلەر ئارىسىدا باراۋەرلەكەنى ئىشقا ئاشۇرۇش»نى يەن بىر قېتىم ئىپلان قىلدى. پارتىيە مەركىزىي كەۋەتى شەنجاڭدىكى ھەر مەلسەت خەلقىنىڭ قىدە كۆتۈرۈپ ئازاد بولۇشىدا ۋە ئەنقىلاپىي كۈرىشىمكە ئەنتايىمن كۆڭۈل بۆلدى. تارىخىي شارائىت ۋە شەنجاڭنىڭ ئالاھىدە مۇھىتى چەكلە پەمىسى تۈپەيلەندىن، ئازادلىقتىن بۇرۇن جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەنى شەنجاڭدا يەزلىك ئەشكىلات قۇرالىغان بولسەمۇ، لېكىن پارتىيە رەھبەرلەكىدىكى ئەنقىلاپىي كۈرەش تىزچىل قۇرۇدە شەنجاڭقا ئەسىر قىلىپ تۇردى. 30 - يەئىلاردا پارتىيە ئەمەللىك ئەنچىيۇ، ماۋزۇمەن، لەن جىملۇ، دېڭغا قاتارلىق بىر تۇركۈم مۇنەۋۇر پارتىيە ئەزىزلىنى شەنجاڭغا كېلىپ ماركىسزم - لېنىتىزىمى تارقىتىپ، ئەنقىلاپىي خىزمەتلىق قازات يايىدۇرۇشقا ئۇۋەتنى. بىزى كوممۇنىستىلار شەنجاڭنىڭ

ئىنةقىلاپى ئىشلىرى ئۇچۇن قىممەتلىك ھاياتىندە ئەسىدەم
قىلدى. پارتىمىيەمىزنىڭ پېشىقەدەم پرولىپتاردىيات ئىنةقىلاپ
چىلىرىدىن يولداش جۇ ئېنلىكى، چېن يۇن، لىنى شىھىنەزلىك
ئىلگىرى - ئاخىم شەنجاڭغا كېلىمپ ئاجايىپ ئۇنىڭلۇك
خەزىمەتلىرىنى ئىشلىپ، پارتىمىيەمىزلىك شەنجاڭدىكى ئەسىرىنى
كېڭىھىتتى، ھەر مەللەت خەلقى ئاردىسەغا كومۇنۇنىزىم ئۇرۇۋ
قىنى چاچتى. كومۇنۇنىستىك پارتىمىيەمىزلىك تەسىرىدە، 1944 -
يىلى كومىنداڭ ئەكسىيەتچىل ھۆكۈمە-رالىسىقىغا قىاراشى
تۇرۇش مەقسۇت قىلىنغان «ئۇجۇز ۋىلايەت ئىنةقىلاپى» پارتىلاپ،
جۈڭگو خەلق دېمىسۈكىرا تىتكى ئەنقا بلاپىنىڭ بىر قىسىمما
ئايدىلمنىپ، پۇتۇن مەملەتكە تىتكى ئازادلىق ئۇرۇشقا كۈچلۈك
ماسلاشتى. 1949 - يىل 9 - ئايدىا جۈڭگو خەلق ئازادلىق
ئۇرۇشى ھەل قىلغۇچۇغە لەجىمكە ئېرىشتى، پارتىمىيە مەركىزىي
كۆمەتتىسى ۋە ماۋ جۇشى ئۇرتۇرۇسا قوسىغان شەنجاڭنى
تىنچلىق بىلەن ئازاد قىلىش فائىجىنىستىك يېتە كېلىمكىدە،
سابق كومىنداڭنىڭ شەنجاڭدىكى ئارمىيە، ھۆكۈمەت خادىم
لىرى ھەقىقەتكە قايتىسپ، دۆلەتنى بىرلىككە كەلتەرۇش
ئۇچۇن پايدىلىق ۋەھپە قوشتى. جۈڭگو خەلق ئازادلىق
ئارمىيەسىنىڭ بىردىچى بىنگىزەنەنلىك ئەككەنچى، ئەلتەنچى
جۇنىمىدىكى كەڭ كوماڭدىر - جەڭچەلەر يولداش پېڭ دېخۇھىد
نىڭ بەۋاستىمدا قوماڭدانلىقىدا، يولداش ۋالىچەنلىك باشلاما
چىلىقىدا پارتىمىيە مەركىزىي كۆمەتتىسى، ماۋ جۇشىنىڭ بؤيرۇ
قىغا ئاساسەن شەنجاڭغا يۇرۇش قىلىمپ، ئۇجۇز ۋىلايەت
مەللەمى ئارمىيەسى بىلەن ئۇچرىشىپ، شەنجاڭنى تىنچلىق
بىلەن ئازاد قىلدى.

شمنجاڭىڭ تەنچىلمق بىملەن ئازاد قىسىمغا ناخىددىن كېيىمىن،
 پارتمىيە شمنجاڭدا شۆبە بىيۇرۇ قۇرۇپ، خەلق ئازادلىق ئارمە
 يىمىسىنىڭ ھەقدىقەتكە قايتقان قىسىملارىنى مۇۋەپەقىيەتلىك
 ئۆزگەرتىمىشىگە، بازىدە تىلارنى قورشاپ يوقىمىتىپ، تەپەلاڭنى
 تەنچىلانى دۇرۇپ، جەمدىيەت تەرمۇنى مۇقىملاشتۇرۇشىغا ھەمە
 پۇتۇن شمنجاڭدا پارتمىيە قۇرۇلۇشى، ھۆكۈمىت قۇرۇلۇشى
 خىزمەتتىنى قانات يايىدۇرۇشقا رەھبەرلىك قىلدى. ھەر دەردى
 بىملەك پارتمىيە تەشكىلاتلىرى ۋە دېموکراتىك ھاكىمەتتە
 لەرنىڭ قۇرۇلۇشى يەر ئىسلاھاتىنى كۈچلۈك ئىسلامىرى
 سۇردى. يەر ئىسلاھاتىنى سۇرۇندا ئالغانىدىن كېيىمىن، پۇتۇن
 شمنجاڭدىكى ھەر دەرىجەلىك پارتمىيە تەشكىلاتلىرى سۇردى
 يىنىڭ ئۆزكۈنچى دەۋىدىكى باش لۇشىيە تەنمەتكەپتە كېچىلمىكىدە،
 يىندى ھەر مەللەت خەلقىغا رەھبەرلىك قىلىمپ، يېزا ئىكەنلىكى،
 چارۋەچىلىق، قول سازانەت ۋە خۇسۇسسى سودا - سازاڭىسى تەكە
 بولغان سوتىپا ئاستىك ئۆزگەرتىشنى غەلبىمىسىك سۇرۇز
 دەدى.

جۈڭگو كۆمۈنەستىك پارتمىيەسى رەھبەرلىكىمە
 شمنجاڭدا ئېلىمپ بېرىلغان دېموکراتىك ئىنقلاب ۋە سۇۋاسى
 يىا ئاستىك ئىنقلاب تارىخ تەرەققىيەتىنىڭ مۇۋەدرەرلىكى
 بولۇپ، ئۇ شمنجاڭدىكى ھەز مەللەت خەلقىنىڭ تۈپ مەذىپە
 ئەتتىكە ۋە كەلمسىك قىلىمدا. سوتىپا ئاستىك تەممۇمىسى
 مۇلۇكچىلىمەكتە ئورنىتىلىمشى شمنجاڭنى بىر يېلىپ - يېڭىنى
 تارىخى باسىقۇچقا ئېلىمپ كىردى، ھەر مەللەت خەلقى
 ئۆزىنىڭ تەقدىرىنى ھەقدىقى ئىكەنلىمپ، دۆلسەت ۋە جەمەت
 يەتنىڭ خوجايىمنىغا ئايلازدى، شۇنىڭدىن مېتىمبارەن مەللەتلەر

باراۋەر، ئۇتىقىپاق بىولغان، تۈزئارا ياردەمىلىشىدىغان
يېڭى ۋەزىيەت باشلىنىپ، شىنجاڭنىڭ تۈزۈقى مۇددەت تىنچ
بولغان ۋە ھەر مەللەت خەلقى كۈللەپ ئالغا ئىلگىرىدەيد
دىغان بەختلىك يېڭى تۈرمۇشنىڭ يېڭى سەھىپىسى تېچىلدى.
2. يەللەمى تېرىرىتىرىدىلىك ئاپتو نوھىمەنلىقى يولغا قويۇش
مەملەتكەمەزدىكى مەملەت مەسلەتمەنلىقى ھەل قىلىشتەتكى
ئاداسىي سەپىاسەت

ئاز ادلەقتىن ئىلگىرى شىنجاڭدا ئۆتكەن ھۆكۈمرەدەلار
تۈزۈلمىرىنى زۇلۇمى ۋە گېكىمىپلاقا-سەپىاسەنى
قوغداش ئۈچۈن، مەللەمى تېزىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇشتىن
مۇستەسنا ئەمەس ئەدى.

جۈڭگۈ كوممۇنەستىك پارتمىيەسى مەملەتكەت تېچىمدەكى
مەللەتلەر مەسلەتمەنلىقى ھەل قىلىشتۇرا ئازەلدەن ئەھمەتى
بېرىپ، ماركىسىزم - لېنىنلىق مەللەتلەر مەسلەتمەنلىقى
مەملەتكەت تېچىمدەكى مەللەتلەر مەسلەتمەنلىقى ئەمەلەتى بىلەن
بىر لەشتەۋرۇپ، مەملەتكەت مەزدىكى مەللەتلەر مەسلەتمەنلىقى
تۇغرا ھەل قىلىشتىڭ لۇشىدىن ۋە فاڭچەن - سەپىاسەتلىرىنى
ئۇتىقىپا قويىدى، شىنجاڭ ئازاد بولغان دەن كېمىيەن، بىز
مەللەمى تېزىش - تېكىمىپلاقا-سەپىاسەتى
بىكار قىلىپ، مەللەتلەر باراۋەر، ئىستىقىپاق بىولغان ۋە
تۇرتاق كۈلەسىندەدىغان يېڭى دەۋنىسى تاچتۇق. بىولۇپسا
دېموکراتىك ئىتقىقلاب ۋە سوتىيەلىكتىك تۈزۈگەر قىلىشتىن
كېمىيەن، ئىشلەپچەقىرىدىش ۋاسىتەلىرىدە بولغان مۇلۇكچىلىك
خۇسۇسىي مۇلۇكچىلىكىنىڭ تۇرنىنى تېلىمپ، شىنجاڭىدىكى
مەللەتلەر مۇناسىۋەتىسىدە تەۋپ تۈزۈگەر قىلىدى.

پارتمىيە ۋە ۋە دۆلەت ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ
تۇرلۇك ئىشلىرىغا ئەنتايىم كۆڭۈل بولۇپ، ھەر قايىسى ئاز
سانلىق مىللەتلەرنىڭ تۆز مىللەتتەنەك تەچكى قىسىمىدىكى
ئىشلارنى باشقۇرۇش هوقوقىغا يۈكىسەك دەرىجىدە ھەۋەت
قىلدى. پارتمىيە مەھرىمىزى كىومىتەتتىنىڭ غەمخورلىقىدا،
1955 - يىل 10 - ئايىندىك 1 - كۈنى شىنجاڭ تۈيغۈر ئاپتۇ-
ذۇم رايونى قۇرۇلدى ھەمدە ئىلىگىرە ئاخىر بولۇپ قازاق،
خۇيزۇ، موڭغۇل، قىرغىز ئاپتا-ونسوم ئوبلاستلىرى ۋە بىر
قىسىم ئاز سانلىق مىللەت ئاپتونۇم ئاھىيەلىرى قۇرۇلدى.
بولۇپ مۇ 1984 - يىلى «جۈڭىخوا خەلق جۇمھۇرىيەتى مىللەتى
تېرىرىتوريالىمك ئاپتونۇمەيە قادۇنى» ئېлан قىلىنىغا فەدىن
كېپىن، ئاپتونۇم رايونلىق پارتكوم شىنجاڭنىڭ ئەمەلىيەتى-
تىنى ئاساس قىلىپ، ئەستايىمدىل تىزچىللاشتۇردى، ئەمە-
لىيەشتۇردى ھەمدە بىر يۈرۈش كونكىرىپت قادۇن - نىزام،
پەمانلارنى تۈزۈشكە رەھبەرلىك قىلىپ، ھەر دەرىجىلىمك
ئاپتونۇمەيە ئورگانلىرىنى يەنەمۇ مۇكەممە لىساشتىرۇپ ۋە
دۇلۇقلاب، مىللەتى تېرىرىتوريالىمك ئاپتونۇمەيەنىڭ شىنجاڭدا
تىزچىل ئىھرا قىلىنىشىغا كاپاڭىلەتلىك قىلدى.

مىللەتى تېرىرىتوريالىمك ئاپتونۇمەيە - پارتمىيەمەز ۋە
دۆلەتتەمىزنىڭ مىللەتى مەسىلىنى ھەل قىلىشتىكى ئاساسى
سىياستى، مىللەتى تېرىرىتوريالىمك ئاپتونۇمەيە تۈزۈمى -
دۆلەتتەمىزنىڭ بىر مۇھىم سىياسىي تۈزۈمى، شۇنداقلا
جۈڭىچە سودسیما لەستىك تۈزۈمىنىڭ تىزچىللاشتۇرۇپ ۋە
مىللەتى تېرىرىتوريالىمك ئاپتونۇمەيەنى يەنەمۇ -
مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىكىنى ئىشقا ئاشۇرۇشنىڭ ئاساسلىق

بەلگىمىسى. مەملەتكەتەمۇنىڭ مەللەمىي تېھرىرەتەورەتىلىك ئىپاپتىو-
 نۇمىيەمىسى دۆلەتنىڭ ئاساسىي قانۇنۇمۇدىكى باش پەرمىتىسىپ
 لارغا ئاساسەن يولغا قويۇلما. ئۇ - ھەم جۇڭخۇۋا مەللە-
 تەمنىك ئەقتىپاقلەقى، دۆلەتنىڭ بىرلىكى، مۇستەقىللەتكە-
 ۋە سىرىتتىن كەلگەن تاڭاچاۋۇزچىلىق، ئاغادۇرەمەچىلىق-
 تاقا بىمل تۈرۈشقا كاپاپالەتلەك قىلىسىدۇ ھەم ئاز سانلىق
 مەللەتلەرنىڭ باراۋەرلىك ھوقۇقىغا ۋە ئىپاپتەنۇمىيە ھوقۇ-
 قىغا كاپاپالەتلەك قىلىمىدۇ. ئۇ ھەر مەللەت خەلقەنەن ئەنقلاب
 ۋە قۇرۇلۇش ئاكتېپلەقىنى، ئىجادچانلىقىنى تولۇق قوزغاب،
 ئۆز مەللەتەنەن شەكلەنەنلىق فوللەنەپ، ئۆز لىسى ۋەلتىرۇراق-
 لاشقان رايوندىكى سەيىسى، ئىمەتتىرىسى-سادىسى ۋە مەدەنلىيەت
 ئالاھىسىدىلىك كەنگە ئاساسەن، باراۋەر، ئەقتىپا-اق
 بولغان، ئۆزئارا ياردەملىشىددەغان سوتىسىيالەستىك مەللەت-
 لمەر مۇناسىۋەتتىنى تەرەققەسى قىلدۇرۇپ، تەوتىنى زامانىۋە-
 لاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئېپا-سەپ بېھرەشىدا غايىت زور دول
 ئۇينى يىدۇ.

شەنجاڭ مەملەتكەتەمۇز بويىچە يەز كۆلەمى ئەلاڭ چوڭ.
 مەللەت قەركىبىي ئەلاڭ كۆپ بولغان مەللەمىي ئايپەزۈزۈم رايون.
 40 يىلدەن كۆپىرەك ۋاقىتتەن بۈيان، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتەنەك
 رەھبەرلىكىدە، پارەتەمىيەنەك مەللەمىي تېھرىرەتەورەتىلىك سەياسە-
 تەمنىك پارلاق نۇرى ئاستىدا، شەنجاڭدا يەر جاھازىنى ڈىل-
 زەلمىگە كەلتۈرۈدىغان ئۆزگەردىلەر بارلىققا كەلدى، ھەر
 قايىسى ئاز سانلىق مەللەتلەر ئەقتىرىسى، ئىمەتتىرىسى،
 نوبۇس جەھەتلىرىدە مەسىلەبىزىز دەرنىجمەدە جوش ئۇرۇپ راۋاج-
 لاندى. بۇ ئاساسەن تىۋۇھندىكى بىسىر قىانچە جەھەتتىتە

كۈرۈلەمدى: بىزىنچى، مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىكى دېشقا
 ئاشۇرۇ لۇپ، مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىك هو قۇقىغا كاپا لەتلەك
 قىلىش مېخانىزمى كۈنىسايمىن مۇكەممە للەشتى: ئىسەككەنچى،
 مىللەمى تېرىرىتەوردىمەلەك ئاپتۇزومىيە تۈزۈمىسى تۈزۈلۈكسىز
 مۇستەھكەملەنمبۇھ راۋاجىلمىب، كۈللەپ - ياشنىايىدەغان
 هاياتىي كۈچكە تولدى: ئۆچىنچى، شىنجاڭنىڭ خەلق ئەگىن
 لەكى ئۆچقاندەك تەرەققىياتلارغا ئېرىدىشىپ، ئىقتىتسادىسى
 كۈچى زور دەرىجىدە ئاشتى: شىنجاڭدا دەسلەپكى قىدەمە
 ئەسىبىي مۇستەقىبل بولغان خەلق ئىسەگىلەكى سىستېمەسى
 شەكەللەندى. بولۇپمۇ ئەسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك
 ئېچىمۇ بىتلىكىزدىن بۇيان، شىنجاڭنىڭ ئىقتىتسادىسى وە ئىجتىم
 حائىي قىياپقىمەدە ئەڭ چوڭقۇر ئۆزگەرمىشلەر بارلىققا كەلدى.
 سوتىسياالمىتىك زاخانىۋىللاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ بىر بىچى
 قەددەملەك سىتراتېگىمەلەك ئىشانى ئەمەلگە ئېشىمپ، ھەر
 مىللەلت خەلقىنىڭ ماددىي مەددەنیيەت تۈرۈمىشى روشن
 ياخشىلەندى: تۆقىنچى، ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ماداۋىپ،
 مەددەنیيەت، سەھىيە، پەن-تېخنىكا، تەفتەربىمە ئەشلىرى تېز تەرەق
 قىي قىلىمپ، مىللەتلەرنىڭساپاسى ئۆز لۇكىز بىقىرى كۆتۈرۈلدى؛
 بىشىنچى، سوتىسياالمىتىك مىللەلت مۇناسىۋەتى ئۆز لۇكىز
 تەرەققىي قىلىمپ، ۋەتەننىڭ بىرلىكى وە مىللەتلەر ئىتتىپاقلەقى
 مۇستەھكەملەندى. ھازىر ھەر مىللەلت خەلقى سوتىسياالمىتىك
 چۈچ ئائىلەدە تېخىمۇ كۈزەل يېڭى تۈرۈشۈش قۇرۇشقا
 تېرىدىشماقتا.

2- بىرلۈم مۇقىم بولغان مىللەتلەر ئىتتىپاقلەقى
 شىنجاڭنىڭ كۈللەپ - ياشنىشىدىكى
 مۇستەھكەم ئاساس

۱. مملکه تله ر فمک بار اوهر امکی، مملکه تله ر نمک گفتگوها قلمقی
هر مملکه خلا قلمقی نور تاق هدفه گفتگویی
که ذهنیه نداردی

مملکه تله ر فمک بار اوهر لامکه چمک تؤرؤش، مسلسلی
که مسلسلی که وه مسلسلی زلولمغا قارشی تؤرؤش؛ مملکه تله ر
گفتگوییا قلمقیا چمک تؤرؤش، مسلسلی قاردمهه ارشلمهه قا
وه بولگونچمکه قارشی تؤرؤش — مارکسزم نمک مملکه تله ر
مسسلسلیه مهندیه قلمشتمکی توب پمودنچمپی، شونداقلا
پارتمیهه همز وه دولتمیهه نمک مملکه تله ر مسلسلیه همی
قلمشتمکی توب سیاسی استی. بۇ پروپرتیا تنه نمک سمنچمپی
ماهییتی وه تاریخی وہ زمپیسی ئاساسدا بولگەن-ئىگەن،
مملکه تله ر مسلسلیه نمک نوبییه کتیپ تەره قیمیات قانۇنییتىگە
وه يۈزلىنىشىگە ئاساسەن بولگەن-ئىگەن، تۇ، هر مسلسلیت
پۇرولې تارییات وه ئەمگە كچى خەلقنمک توب هدفه ئەتىگە
ئۆیغۇن كېلىمدو.

مملکه تله ر فمک بار اوهر امکی — مملکه تله ر گفتگوییا قلمقیا گەنـاـ
ساسی وہ ئالدىن قى شەرتى. مملکه تله ر بار اوهر لامکه چمک تؤرغا زىددىلا،
ئانىدىن مملکه تله ر ئاردىسىدىكى ئىشەنچ مسلسلی، يمراقلەشىش،
تۆچەنلىمشەنى تۈگە تکىلى، هر مملکه خلا قلمقی نمک گفتگو
چاقلمقىنى كۈچەيتىكىلى بولمدو، مملکه تله ر گفتگوییا قلمقى
مملکه تله ر بار اوهر لامکه چەرقەقىمیات يۈزلىنىشى بولۇپ،
سوتىسیيالىستىمك مملکه تله ر مۇذاسىۋەتىنى يەنەمۇ تىدرەقىقى
قىلدۇرۇشىمك مۇھىم شەرتى. مملکه تله ر بار اوهر، گىستەتپەراق
بولغان سوتىسیيالىستىمك چوڭ ئائىلىمدىلا مملکه تله ر نمک نور تاق
كۈللەنەشىنى — ئىلگىزلىمشەنى ئەملاگە ئاشۇرغىلى بولمدو.
دولتمیهه نورۇلغانىدىن كېيىمىنى 40 يىلدىن كۆپەك

ئا قىمت جەريانىدا، پار تىيىممىز مىللەتلەر باراۋەرلىكىنى ۇشقا
 ئاشۇرۇشنىڭ، مىللەتلەر تېتىقىپا قىلمىنى كۈچە يەتمەشىنىڭ،
 مىللەتلەرنىڭ تۇرتاق كۈللىمنىشى، ئەلا كىرىتىلەشىنى تىلىگىسىرى
 سۇرۇشنىڭ بىر قاتار فائىجىن، سەيىاسەتلىرىنى ۋە تەذبىرلىرىنى
 تۈزۈپ چىقتى ۋە قوللاندى، مەسىسالەن، ئاز سانلىق
 مىللەتلەرنىڭ معوجۇتلۇقىنى تېتىرىپ قىلىش، ھرقايىسى ئاز
 سانلىق مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىك تۇرىنىغا ھۈرمەت قىلىش؛ ھەر
 قايىسى ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىدا مىللەتى تېرىر دەتىملىك
 ئاپتونومىيەتى يولغا قويۇش؛ دۆلەتنىڭ هوقوقلۇق تۇركانلىرىدا
 زور تۈركۈمىدىكى مىللەتى كادىرلارنى يېتىشىتۈرۈش ۋە ئىشلىتىشىش؛
 ھرقايىسى مىللەتلەرنىڭ ئۆز تەل - يېزىقىنى ئىشلىتىش ۋە
 تەرهقىي قىلدۇرۇش ھەممە ئۇلارنىڭ مەددەتىت - ماڭارىپ
 ئىشلىرىنى تەرهقىي قىلدۇرۇش هوقوقىغا ھۈرمەت قىلىش؛
 ھەر قايىسى مىللەتلەرنىڭ ئورپ - ئادىتى ۋە دەنەمىي تېتىقى-اد
 ئەركەنلىكىگە، ھەر قايىسى مىللەتلەرنىڭ ئۆز ئورپ-ئادىتىنى
 ساقلاپ قىلىش ياكى ئۆزگەرتىش، دىنخا تېتىقاد قىلىش ياكى
 تېتىقاد قىلا جاسلىق ئەركەنلىكىگە ھۈرمەت قىلىش؛ مىللەتى
 كەسىتىشىكە قارشى تۈرۈش، ئاز سانلىق مەسىسەتلىرىنى
 كەسىتىدىغان ياكى هاقارا تەيدىغان ئاتالغۇ، يەر ئىسسىمى،
 ئابىدە - ۋۇرسىكما قاتارلىقلارنىڭ ھەممەسىنى ئايرىم - ئايرىم
 حالدا چەكلەش، تۈزۈتىش ياكى پېچەتلەش؛ ئاز سانلىق
 مىللەتلەرنىڭ تەقتىساد، مەددەتىت قۇرۇلۇش ئىشلىرىنى
 تەرهقىي قىلدۇرۇشغا زور كۈچ بىسلاسەن ياردەم بىس-رەپ،
 ئۇلارنى ئۆزلۈكىسىز كۈلسەتىش ۋە تەرهقىي قىلاش
 تەجەكانمىيەتىكە ئىكەنلىكى قىلىش كېرەك.

پارتمىمەنەك مەللەتلىھر باراۋەرلەكى ۋە مەللەتلىھر
 ئەتكىچىپاقلەقى سەياسەتىنەك ئەزچىللاشتۇرۇلۇشى، ئەمەلىيەت
 تۈرۈلۈشى تارىختا بېيدا بولغان مەللەتلىھر ئاردىسىدە كى
 ئارازلىق ۋە ئىشەندىمىسىلىكىنى زور دورىجىدە تۈرىگەتىپ، ھەر
 مەللەت خەلقىنەك بؤيۈك ئەتكىچىپاقلەقىنى كۈچەيتتى، ۋە تەنەنەك
 بىرلەكى ۋە مۇقىملەقىنى مۇستەھكەملىدى، مەللەتلىھر ئەنەنەك
 ئەڭىمەردىلىشى ۋە سوتىمىيالىزم ئىشلىرىدىنەك جۇوش تۈرۈپ
 راواجىلمىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىدى. لېكىن شۇنىمۇ كۆرۈش
 كېرەككى، مەللەتلىھر ئۇتتۇردىسىدا تارىختىدىن قېلىمپ قالغان
 تەرقىقىيات سەۋىيىتىسى جەھەتتەكى پەرقلەر يەنيلەمەۋجۇت،
 مەللەتلىھر ئەتكىچىپاقلەقىغا سەر يەتكۈزۈددەغان تۈرلۈك پاسىمپ
 ئامىللار يەنيلەساقلىقىنەپ تۈرماقتا، بىز چوقۇم پىازاتىيە ۋە
 ھەر مەللەت خەلقىنەك تۈپ مەنپەتىمى مەيدانىدا تۈرۈپ،
 يۈكەك مەسٹۇلەيەتچانلىق روھ ۋە پۇختا ئىشلىش ئارقىلىق،
 بۇ مەسىللەرگە ئەستايىمدەل مۇئامىلە قىلىشىمىز ۋە بۇلارنى
 ھەقىقىي ھەل قىلىشىمىز كېرەك.

2. يېڭى ۋە زىيەتتە مەللەتلىھر خەزىمەتتىنى تېخىمۇ

ياخشى ئىشلەش كېرەك

بۇ يەل 1 - ئايدا، پارتمىيە مەركىزىي كۈومەتتىسى،
 گۇۋۇزىيەن مەركەزىدە چاقىرغان مەللەتلىھر خەزىمەتتى يەنەنلىنى
 بىر قېتىملىق ئەنتايىن مۇھىم ئەھمەتتەكە ئىنگە يەمن، ئۇ
 بۇذۇن پارتمىيە ۋە پۇتۇن مەملەكەتتىكى ھەر مەللەت خەلقىنى
 يەنەنلىق سەپەرۋەرلىككە كەلتۈرۈشتە، مەللەتلىھر ئەنەك بؤيۈك
 ئەتكىچىپاقلەقىنى كۈچەيتتىشتە، ھەممە بىر زىيەتتە ۋامانىسىب
 لاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنەك ئىككىمنچى قەدەملىك سەترا تېكىمىلىك

نمشانمنى گەشقا ئاشۇرۇش گۈچۈن كۈرەش قىلىشتىغا خايىت زور
يېتىك كېچىسى ئىمەھىيەتكە نىڭ بولۇپ، مەملەتكە تىمىزلىك
مەملەتلەر خىزمەتى تىارىخىدا خايىت زور ھەم چەۋىچە-ئور
تەسىر قولۇغۇسى.

ەر كەز مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: مەملەتلەر تىمىزلىكتىپاقداد
لەقىنى كۈچەيتىش، وەتەننىڭ بىرلىكىنى قولغانش، تىقىتساد
وە جەھىتىيەتنى مۇقىم تەرققىمى قىلدۇرۇش جەۋىچەۋا مەملەت
تىمىنلىك ئەڭ ئالىي مۇنچە ئىستى، شۇنداقلا پۇتۇن مەملەتكە تىقىكى
ھەز مەملەت خەلقىنىڭ ئورتاق ئازىزۇسى، بىرلىككە كەلگەن
بىزىنگىكىدەك مۇشۇنداق كۆپ مەملەتلەمك دۆلسەت، مەيدىلى
تىنەقلاب وە قۇرۇلۇشتا بولسۇن، ھەز مەملەت خەلقىنىڭ
تىمىزلىكتىپ كۈرەش قىلىمەشىدىن ئايىردىلا مايدۇ. تۆۋەتتىكى
مەملەتكەت تىچى وە خەلقئارا ۋەزىيەتتە بۇ مەسىلە بولۇپمۇ
تەفتايىن مۇھىم.

خەلقئارادىن قاردەغا اسدا، دۇنمايا ۋەزىيەتىسىدە چىددىي
تۆزگەرىش بولۇۋاتىدۇ، كىندا تۆزۈلمە ئاخىرلاشتى، يېتىڭى
تۆزۈلمە شەكىلەنۈمەكتە، دۇنمايانىڭ كۆپ قۇرتۇپلىمشىش
تەرققىيات يۈزلىنىشى تېزلىشەكتە. دۆۋەتتە، خەلقئارا
جەھىتىيەت ناھايىتتەن بىزىز بولماقتا. ئالاھىبىدە دىققەت
قىلىمشقا ئەرزىيدىغىنى شۇكى، شەرقىي ياخۇرپاڭىك تۆزگەرىشى
وە سوقۇت تىققىتىپاقدىنلىك پارچىلىنىشىغا ئەگىشىپ، خەلقئارا
دۇشىمن كۈچلەر مۇقەررەر حالدا تىنچ تۆزگەرتسەۋېتىمىنىڭ
مۇھىم تۆققىتىسىنى تەدرىجمىي ھىحالدا دۆلەتتىمىزگە قاردەتىدۇ.
ئۇلار دائىم مەملەت، دەن بىايىرەتتىنى كېتۈرۈپ چىسىپ،
دۆلەتتىمىزگە قاردتا سىگىپ كىرىدىش، بۇزغۇنچىلىق قىلىش وە

ئاگدۇرمىچىلمق قىلىش هەردىكە تىلەردىنى تېلىمپ بېھرىپ،
جۇڭخۇا مەللەتىنى بۆلۈۋەتىشكە، مەملەكتەممەزىنەك سوٽا
يالەستىمك تۈزۈمىنى ئاگدۇرۇۋەتىشكە ئۇرۇنسىدۇ. بۇ خىمل
داۋالغۇپ تۇرغان، مۇرەككەپ خەلقىدا ۋەزىيەتسە قارىتا
مەملەكتەممەزىنەكى ھەر مەللەت خەلقىنىڭ ئەتتەپاقلەقىنى
يەنەمۇ كۈچەيتىپ، سوقسىيالىزم تېتەقادادنى چىڭەتىپ،
جۇڭكۈچە سوتىمىيالىزم قۇرۇشتىن تىبارەت ئورتاق ئىشنى
ئۇزلاوكسە ز ئالغا يۈككەلدۈرۈش، مەڭگۈ يېڭىلەمەس ئۇرۇندادا
تۇرۇشى زۆرۈدە.

مەملەكتە ئەچىددىن قارىخانىدا، مەملەكتەممەزىنەك سوٽا
سەيالەستىمك زامانىمۇ دلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى يېڭى ئاچقۇچلۇق
دەۋورگە كىردى. ئۇن يەللىق ئومۇمىي يەلان ۋە 8 - بەشىيمىلمق
پىلان پىروگراممىسى مەملەكتەممەزىنەك ئەقتەسادىي ۋە ئىجتى
ماڭىي تەرەققىيەتىنىڭ ئەتكىنەپى قىدەمەسىك ستراپېڭىمىيەلمك
نىشانىنى ئەمەلكە ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئۇلۇغۇار پىلانى تۈزۈپ
بەردى. مەللەتلەرنەڭ بۇيۇڭ ئەستىمپاقلەقى شەرقى ئۇلۇغۇار
پىلانىنى دېشىل ئالدىرىقى شەرت ۋە تۈپ كاپالەتكە ئايلانىدۇردى،
مەملەكتەممەزىنەك مەللەتلەر خەزىمىتى تۈرلۈك قاتقىقى سەناقا
لارغا بەرداشلىق بەردى، بۇ مەللەتلەرنەك ئەستىمپاقلەقىنىڭ
مۇقىملىقىددىن، ھەر مەللەت خەلقىنىڭ مۇناسىۋەتىنىڭ ئەناقا
لىقىددىن بولدى. بۇ خىمل ئاساسىي ۋەزىيەتنى تولۇق مۇنەيد
يېزىلەشتۈرۈش بىلەن بەر ۋاقىتتا، مەللەتلەر مەسىلىسىمەدە
ساقلەنېۋاتقان تەنچىسىزلىق ئامەللەردىمۇ سەگە كىلمك بىلەن
كۆرۈشىمەز، بۇنىڭغا ھەركىزمۇ سەلقار دىماسلەقىمىز كېرەك.

بولداش جیالاڭ زېمەن مەركەز چا-اقمرغان مەللەتلىك تىلەر
 خەزمەتى يەمنىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: يېڭى ۋەزىيەتتە، ھەر
 دەرىجەلىك پارتمىيە كومىتەتلەرى ۋە ھۆكۈمەتلەر ئاز سانلىق
 مەللەتلىك تىلەر ۋە مەللەمىي رايونلارنىڭ تەمەلىيەتىگە زىچ بىرلەشتە
 تۈرۈپ، پارتمىيەنىڭ ئاساسىي لۇشىيەنىنى قەشقىي تەۋەزەنەستىن
 ئىزچىل ئىچىرەتلىك، سوتىسىيالىستىك مەللەتلىك مۇناسىب
 تەمىزتىنەن ئەتكەنلىك دەپ قىقىمى قىلما-دۇرۇپ، مەللەمىي تەرى-
 دىتۇرىيەمەلەك ئاپتۇزۇمەيە تۈزۈمىدە چەنك تۈرۈپ ۋە ئۇنى
 مۇكىمەلەتتەتۈرۈپ، زامانئەتلاشتەتۈرۈش-قۇرۇلۇشنىڭ
 ئىككىنچى قەددەمەلەك ستراتېجىكىمەلەك ئاشانىنى ئەمەللىك
 ئاشۇرۇش ئۈچۈن كۈرەش قىلىشى كېرىشكە، بىۇنىڭ ئۈچۈن،
 مەللەتلىك خەزمەتىنى بەش جەھەتتە نىۋەتلىق ياخىشى
 تۇتۇش كېرىشكە: (1) ئاز سانلىق مەللەتلىك تىلەر ۋە ئاز سانلىق
 مەللەتلىك رايونلەرنىڭ تەقىيەتسادىي تەرىققىيەتىمەلەك،
 تەدرىجىي حالدا پۇتۇن مەملەتكە تىنڭى تەرىققىيەتىمەلەك
 تۈرۈش؛ (2) ئاز سانلىق مەللەت ۋە مەللەمىي رايونلارنىڭ
 ئىچىتىمائىي ئەشلىرىنى زور كۈچ بىسلىك دۇرۇپ،
 مەللەتلىك ئۆمۈمىيۈز لۈك تەرىققىي قىلىشىنى ئىلىگىزى
 تۈرۈش؛ (3) ئىسلاھات ئېلىپ بىسلىكىش، ئىدىشىكىنى
 ئېچمۇپ تىدەشتە چىڭ تۈرۈپ ئاز سانلىق مەللەتلىك تىلەر ۋە ئاز
 سانلىق مەللەت رايونلەرنىڭ ئۆز - ئۆزىنى تەرىدەتلىك
 قىلدۇرۇشىنى ئۆز لۈكىسىز كۈچەيتىش؛ (4) مەللەمىي تەرىدەتلىك
 دەرىجەلىك ئاپتۇزۇمەيە تۈزۈمىدە چەنك تۈرۈپ ۋە ئۇنى
 مۇكىمەلەتتەتۈرۈپ، «مەللەمىي تەرىدەتلىك ئاپتۇزۇمەيە
 قاڭۇنى» ئى ئۆمۈمىيۈز لۈك ئىزچىللاشتەتۈرۈش، ئەمەلەتلىكلىك

تۇرۇش؛ (5) مىللەتلىرىنىڭ بىزىيۈك ئەققىمىپ اقلىقىنى
يەنەمۇ كۈچەيتىپ، ۋە قەزىنىڭ بىرلىكىنى قىتاشى قوغداش.
يولداش جىاڭىز ېمن مۇنداق دەپ تەكمىلىمىدى؛ يېڭى
تارىخىي دەوردە، مىللەتلەر خىزمەتتىمى ياخشى ئىشلەش،
مىللەتلەر ئەققىمىپاڭىلىقىنى كۈچەيتىشتەكى يادولۇق مەسىلە
پائال شاراڭىت ياردىتىپ، ئاز سانلىق مىللەتلەر ۋە مىللەتلىق
زايونلارنىڭ ئەقتىمەت - مەدەنلىقىت قاتارلىق تۇرلۇك
ئىشلەرنىڭ تېز تەرقىقىي قىلدۇرۇپ، مىللەتلەردىكى ئۇرۇتاتاق
كۈلەنمەشمەنى ئىلگىرى سۈرۈش. بۇ، ھەم ئاز سانلىق
مىللەتلەر ۋە مىللەتلىق رايونلاردىكى خەلق ئامىتلىكىنىڭ
جىددەتى قەلمىپ، ھەم سوتىسىيالاستىك مىللەتلىق سېياسىتى
خەزىنىڭ تۈپ پىرىنىمىپ.

مەركەز چاقىرغان مىللەتلەر خەزىمىتىنى يەنەندا
پارتىمەنلىك مىللەتلەر خەزمەتىنىڭ بىولۇغ-ان رەھبەرلىكىنى
يەنەمۇ كۈچەيتىش تەكتەنلىدە. جۇڭگو كۆمۈن-ۋەسەتلىك
پارتىمەسى مەملەتكەتەمەزىنىڭ سوتىسىيالىسزم ئىشلەرنىغا
رەھبەرلىك قىلىمەشتەكى يادارو كۈچ، شۇزىداقلار جۇڭىخوا
مىللەتلىق ئەققىقا لاشتۇرۇش، بىرلىككە كەلتۈرۈشتەكى
يادارو كۈچ. پارتىمەنلىك مىللەتلەر خەزىمىتىنىڭ بىولۇغ-ان
رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىشتە، ئالدى بىمىلسەن پارتىمەنلىك
ئاساسىي لۇشىيەنەنى قەزىمىي تەۋەزەستىن ئىزچىمى ئەمچىرا
قىلىش، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتلىك ئەستىن ئەزىزلىك شىتە چىلىك تۇرۇپ،
ھەممەدە ئەمەلىيەتنى ئاساس قىلىش، مەمەلەتكەتەمەزىدىكى
مىللەتلەر مەسىلىمىنى ياخشى ھەمل قىلىش كېرەك. ھەر
مىللەت كادىرلىرى، خەلق ئامىمىسى ئاردىسىدا ماركىسى زەملەق

مملکت نه زه ر دیمیسی ۋە پارتمیمیمەنەڭ مەللىي سەيیاسەتى
 تەرىپىمەسىنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىش كېرەك. كومەپارتمىيە
 ئۇزالرى، بولۇپمۇ پارتمىمەلىك كادىرلار، مەيلىسى قايسى
 مملکت بولۇشمەدىن قەتىمىيەزەر، هەممەسى ماركسىزمەلىق
 دۆزىيا قاراشنى تەكلىشى، دۆزلىرىنىڭ نەۋەنەلىك دولى
 ئارقىلىق تۇز مەللەتكە ۋە ھەر مملکت ئاممىغا تەسر
 كۆرسىتىپ ۋە باشلامچىلىق قىلىپ، جۇڭگۈچە سوتىمىالىزم
 قۇرۇش يولىنى بويلاپ ئالىغا ئىلگىرىدىلەشى كېرەك.
 بىز مەركەز چاقىرغان مملکەتلەر خىزمەتى يەغىنەمەك
 دوهىنى قىبلەنامە قىلىپ، بۇ قېتىمەقى يەغىنەنىڭ روھىنى،
 كۆنكرىپت تەلەپ ۋە تۇرۇنلاشتۇرۇشلارنى تەستايىمدەل ئىزچىل
 ئەمەلىيەلەشتۈرۈپ، تېخىمۇ زىجۇ ئەتتىسىپا قىلىشىپ، يەلداش
 جىاكىز بىمن يادداۋاۋۇقىددىكى پارتمىيە مەركىسىزمەتى كومەتىپ
 تەنەنىڭ رەھبەرلىكىدە مەللەتلەر ئەتتىپا قىلىقى، تەرەققىياتى
 ئەشلىرىنى يېڭى باسقۇچقا يېڭىكە لەدۈرۈپ، مەللەتلەرنىڭ
 كۈلەمنىشنى ئىلگىرى سۈرۈش تۇچۇن كۈرمەش قىلایلى!

3- بۆلۈم ماركسىزمەلىق مملکت قارشىدا چىڭ تۇرۇپ، مەللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش

1. ماركسىزمەلىق مملکت قارشى ۋە پارتمىمەنەك
 مەللىي سەيیاسەتى تەرىپىمىسى ئېلىپ بىزىدەشى
 چەڭ تۇرۇش كېرەك
 ماركسىزمەلىق مملکت قارشى ۋە مەللەت نەزەردە
 بىمىسى مەللەت ۋە مەللەت مەسىلەسىنىڭ تەرەققىيات قانۇ-

نەيمىتىنى تەتقىق قىلىمدىغان پەن، ئىلماجى سوتىمىالزمىنلىك
 مۇھىم تەركىسىبىي قىسىمى، پرولىپتارىييات پارتىيەسىنىڭ
 مەللەمى سەياسەت تۈزۈشتىكى نەزەرىيەتى ئاساسى بولۇپ،
 ئۇ پرولىپتارىييات ۋە ھەر مەللەت ئىخەلقى ئۇچ-ئۇن مەللەت
 مەسىلەتىنى توغرا كۆزەستىش ۋە بىر قەردەپ قىلىش
 يوقىنلىمشىنى كۆرسەتىپ بېرىدۇ. ماڭىز سەزەملەق مەللەت
 نەزەرىيەسىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىش، ماڭىز سەزەملەق مەللەت
 قارادىشىنى مۇستەھكەم تەكلىھىش، پارتىيە ۋە دۆلەتىنىڭ
 مەللەمى سەياسەتى ۋە دەننىي سەياسەتسەنلىك مەسىلەمى مۇناسىسە
 قىلىش ئېلىمەزنىڭ سوتىمىالەستىك مەسىلەمى مۇناسىسە
 ۋەتىنى يەنئەم ئەلىكەمەلىمگەن ھالدا تەرەققىي قىسىلدۈرۈشتە،
 ھەر مەللەت خەلقىنىڭ بۇيۇك ئەنتىمپاڭلەقىنى كۈچەيتىشە،
 سوتىمىالەستىك ماددىي مەددەنەيەت ۋە مەندىۋى قەرۇلۇشنىڭ
 تەرەققىيەتى ۋە كۈلەلمەنلىشىنى ئەل-گىسىرى سەزۈشتە، سوتىمى
 يەالەستىك زامانئۇلاشتۇرۇش قەرۇلۇشىسىدىن ئىسبارەت
 ئۇلۇغوار نىشانىنى ئەمەلكە ئاشۇرۇشتا ئەستايىدىن مۇھىم
 ئەھىمىيەتكە ئىگە.

ماڭىز سەزەملەك قارادىشچە، مەللەت مۇئەيىەن ئەجتىمەائىي
 تارىخىي باسقۇچىنىڭ مەھسۇلى، ئۇ پەيدا بولۇش، قەرەققىي
 قىلىش ۋە يوقىنلىشتەك ئوبىيكتىپ قانۇز سىيەتكە ئىگە.
 مەللەتنىڭ شەكىللەنىشى ۋە تەرەققىي قىلىشى ئەجتىمەائىي
 ئىشلەپچەقىرىش كۈچلىرى ۋە ئىشلەپچەقىرىش مۇنزا سۇۋەت
 لەرى تەرەققىيەتىنىڭ چەكلىدەپ تۇرۇشىغا ئىسۇچرايدۇ.
 مەللەتنىڭ قوشۇلۇشى ۋە يوقىنلىشى ئەجتىمەائىي ئىشلەپ
 چەقىرىش كۈچلىرى ۋە ئىشلەپچەقىرىش مۇناسۇۋەتلەرنىڭ

بیلکسەك تەرەققىي قىلىملىغا باخلىق، پرولىپتاردييات پارتىمىيىسى
 ۋە ھەر مەللەت خەلقى مەللەمىي مەسىلىنىڭ تارىخىي نۇققىتىنـ
 نەزەر ۋە تەرەققىيات نۇققىتمەنەزەرى بىلەن مۇئامىلە قىلىمپ،
 مەللەتنىڭ تەرەققىياتى ۋە كۈلەمنەشىنى ئىلگىملى سۈرۈشى
 كېرەك، تارىخىي شارائىقا ئېتىبار بەرمەسلەك، ھەر قايىسى
 مەللەتنىڭ نەمەلمىققىنى چەققىش قىلماسلىق، مەللەتلەرنىڭ
 تەرەققىي قىلىشى ۋە ئىلگىملىنىڭ تەرسە-ۋىزلىق قىلىش
 ياكى مەللەتلەر تەرەققىياتىنىڭ تارىخىي باسقۇ-چەددەن
 ھالقىپ كېتىش، مەسىلى-تەلەرنىڭ يوققىلىش غایايدـ-سەنى
 دېئالىق دەپ قاراشتەك بۇ ئىككى خەل خاتا خاھـ-شنى
 تۆزۈتىش ۋە تۈلاردىن ساقلىمنىش كېرەك.

مەللەت مەسىلىنى ئىجىتىممائىي تەرەققىياتىنىڭ تومۇمىي
 مەسىلىنىڭ بىر قىسى، ئىجىتىممائىي ئەنەقىلاپ ۋە تەرەققىيات
 مەسىلىنى تۇخشاش بولىمغـان تارىخىي دەۋىرە دۇخشاش
 بولەغان خاراكتېر ۋە دەزمۇنغا ئىكە، شـۆڭـا، تۇخشاش
 جوامىغان تارىخىي دەۋىرە مەللەمىي مەسىلىنى ھەل قىلىملىنىڭ
 خاراكتېرى ۋە مەزمۇنۇ تۇخشاش بولمايدۇ، پرولىپتاردييات
 ئەنەقىلاپسى دەۋىرە، مەللەمىي مەسىلە پرولىپتاردييات ئەنەقىلاپسى
 تومۇمىي مەسىلىنىڭ بىر قىسىمى بىولىسىدۇ، بىر دەۋىرە،
 مەللەمىي مەسىلىنى ھەل قىلىملىنىڭ تەبۇپ يولى سەنھىپىي زۇلۇم
 ۋە ئېكىسىپلاتما-مەيە تۆزۈمىنى يوققىتىش، ئەشىلە پەچەقىرىش
 ئاستەملەردەكە بولغان خۇسۇسى مۇلۇكچەلمىكىي يوققىتىش،
 مەللەمىي زۇلۇم ۋە مەللەمىي كۈرەشنىڭ ئىجىتىممائىي مەنبەسىنى
 تازىلاشتىن ئىبارەت، سوتىسىالىزم دەۋىرە، مەللەمىي مەسىلە
 سوتىسىالىزمىنىڭ ئەنەقىلاپ ۋە قىۋارـلـۇشـتـىـكـى ئۇـمـۇـمىـي

هـ سامنلک بدر قمهـ مـ بولـمـ دـهـ سـوـتـ سـيـالـمـستـكـ جـهـمـشـيهـ تـهـ
 نـشـلـاـ پـيـرـمـرـشـ ۋـاسـتـلـمـرـدـكـ بـولـغـانـ نـۇـمـؤـمـيـ مـسـلـىـكـ
 چـمامـكـ نـۇـرـقـمـةـلـغـانـ، نـېـزـيشـ ۋـهـ تـېـكـپـىـسـلاـتـماـتـسـيـهـ تـۆـزـوـمـ
 يـوقـمـتـلـغـانـ، شـۇـنـداـقـلاـ مـلـلـمـيـ زـۇـلـۇـمـ ۋـهـ مـسـلـلـهـتـلـهـ بـارـاـوـهـ
 بـواـمـاـسـلـقـتـكـ تـەـجـەـتـ، مـائـىـيـ مـەـفـبـهـ يـوـقـتـتـلـغـانـاتـمـقـتـنـ، هـەـ
 مـلـلـمـتـ خـەـلـقـيـ جـهـمـشـيهـقـنـمـلـكـ خـوـجـايـىـنـ بـولـدىـ، هـەـرـمـلـلـمـتـ
 خـەـلـقـنـمـلـكـ تـۆـپـ، نـېـپـەـئـتـىـ بـىـرـدـكـ بـىـسـلـوـشـ ئـاسـسـداـ،
 بـارـاـوـهـ بـولـوـشـ، ئـمـتـتـىـپـاـقـ بـىـرـلـاـشـ، هـەـمـكـاـرـلـاشـشـتـكـ
 يـېـڭـىـ مـلـلـمـيـ مـزـنـاسـقـوـتـ شـەـكـمـلـىـلـهـنـدـىـ، سـيـوـتـ سـيـالـمـزـمـ
 شـارـاـئـمـقـىـداـ مـلـلـمـيـ مـسـلـمـىـنـ ھـەـلـ قـىـمـاـشـنـمـلـكـ تـۆـپـ يـوـلىـ
 دـۆـلـقـنـمـلـكـ بـىـرـلـمـكـمـىـ قـوـغـداـشـ، مـلـلـهـتـلـاـھـرـ ئـمـتـتـىـپـاـقـلـمـقـىـ
 قـوـغـداـشـ، مـلـلـهـتـلـهـنـمـلـكـ بـارـاـوـهـ لـمـكـىـدـهـ چـىـلـكـ تـۆـدـوـشـ،
 هـەـمـهـ مـلـلـمـتـ بـىـرـلـكـتـهـ جـۈـگـكـوـچـ سـوـتـ سـيـالـمـزـمـ قـسـوـرـوـشـتـكـ
 ئـالـدـىـنـقـىـ شـەـرـوتـ ئـاسـتـمـاـ، كـازـ سـاـنـلـمـقـ مـلـاـمـتـ رـايـسـونـلـاـ
 رـەـنـمـلـكـ ئـمـقـتـمـسـادـ، مـەـدـەـنـيـيـتـ، مـاـئـارـىـپـ ۋـهـ پـىـنـ تـېـخـنـمـكـاـ
 ئـشـلـمـرـىـنىـ تـەـرـەـقـقـىـ قـىـلـدـوـرـوـشـنىـ قـېـزـلـمـتـشـ، مـلـلـهـتـلـهـنـمـلـكـ
 نـۇـرـقـاـقـ تـەـرـەـقـقـىـ قـىـلـمـشـ، ئـالـخـاـ بـېـسـشـ ۋـهـ كـۈـلـلـسـمـمـشـىـنىـ
 پـاـيدـەـنـپـەـيـ تـەـمـهـ لـكـهـ ئـاشـۋـوـشـتـىـنـ تـېـبـارـەـتـ.

پـاـرـتـمـيـيـنـمـلـكـ مـلـلـمـيـ سـيـاـسـتـىـ - پـاـرـتـمـيـيـهـ ۋـهـ دـۆـلـهـتـنـمـلـكـ
 باـشـ لـوـشـيـهـىـ، باـشـ سـيـاـسـتـتـىـنـمـلـكـ بـىـرـ مـوـهـىـمـ تـەـجـەـرـكـبـىـمـيـ
 قـمـمىـ، جـۈـڭـكـوـ كـوـمـمـوـنـدـسـتـىـكـ پـاـرـتـمـيـيـسـنـمـلـكـ ئـېـلـمـمـىـزـدـىـكـىـ
 هـەـرـ مـلـلـمـتـ خـەـلـقـهـ رـەـبـبـەـرـلـكـ قـىـسـلـىـسـپـ ئـىـنـقـىـلـابـ ۋـهـ
 قـۇـرـدـوـشـ ئـېـلـمـپـ بـېـرـدـشـتـاـ، بـارـكـ سـىـزـمـنـمـلـكـ مـلـلـمـتـ دـەـزـفـرـدـ
 پـىـمىـ، پـروـكـرـاـمـمـىـ ۋـهـ پـرـىـنـسـپـەـنـىـ ئـېـلـسـمـمـزـدـىـكـىـ مـلـلـلـهـتـ
 لـمـرـنـمـلـكـ ۋـهـ مـلـلـمـتـ مـهـسـلـمـمـنـمـلـكـ كـوـنـسـكـوـبـىـتـ تـەـمـهـ لـمـيـتـىـ

بىلەن بىر لە شتۇرۇشلىكى جەۋەدە، بىزنىڭ مەللەتلەر خەزمىيە
تەمنى ياخشى نەشىلەش، مەللەمىي مەسىلمەنى توغرا بىر تەرىپ
قىلماش، مەزدەكى تۈپ ئاساس ۋە تۆلچىم، پارتسىيەسىنىڭ
مەللەمىي سېياسىتى مول مەزە-ۋەنە-بىكە، تۇ بىر قاتا-ار
كۈنكۈرتىپ سېياسەتلەرنى تۆز تۈچىكى ئالىمدۇ. ئاساسلىقنى
خۇنۇلاردىن ئىجارت. (1) مەللەتنىڭ چوڭ - كەچىك، تەرەققى
يات سەۋىيەسىنىڭ يۇقىرى - تۆۋەن بولۇشىدىن قەتىشىنەزەر
بىرداك باراومۇر بولۇشتا-اچىڭ تۈرۈش، مەللەتلەرنىڭ بۈيۈك
ئىستېتىمىپا-قا-سەنلىكى كەچەيەت-ش، ۋەتەننىڭ
جىرىلىكىنىسى قوغ-داش، مەللەتلەرنىڭ
تۈرەتاق كۈللىكىنى تەما-گىرى سۈرۈش؛ (2) مەللەي
تېرىرەتىوردىمەللەك ئايقۇنۇمەنى يولغا قويىپ، ئاز سادلىقى
مەللەتلەرنىڭ تۆز مەللەتنىڭ تۈچىكى ئىشلىرىدىنى باشقاۇرۇش
تەك خوجا يەنلىق ھوقۇقىما كاپالەتلەك قىلىش؛ (3) ئاز
سانلىق مەللەت رايونلىمردىنىڭ تەقىتمىساد، سەددەن ئىيمىت ۋە
تۈرلۈك ئىشلىرىنىڭ تەرەققىيەتىنى تېزلىتەنلىنى زور كەزج
بىلەن قوللاش، ئۇنىڭغا ياردەم بېرىدىش؛ (4) ئىلaz سانلىق
مەللەت كادىرلىرى ۋە تۈرلۈك كەسپەمى خادىملارىنى زور كەزج
بىلەن يېتىشەتۈرۈش؛ (5) ھەرقايى مەللەتلەرنىڭ قىل-بېزدىقىغا
ھۈرمەت قىلىپ، مەللەتلەرنىڭ تۆز قىل-بېزدىقىنى ئىشلىتىش
ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش تەركەنلىكى كاپالەتلەك قىلىش؛
(6) ھەرقايى مەللەتلەرنىڭ تۇرپ - ئادەتلىرىدەك، دىنىمى
ئېتىقادىغا، تۈرۈش ئۆسۈلغا ۋە مەلسىمى ھەپ-ئەپ-ئەپ-ئەپ-ئەپ
ھۈرمەت قىلىپ، مەللەتلەرنىڭ تۆزدىنىڭ تۇرپ - ئادەتلىرىدەن،
دەنىمىي ئېتىقادىنى، تۈرۈش ئۆسۈلنى ساقلاپ قېلىشىش ۋە

ئىسلاماھ قىلىش تىركىخانلىكىمكە كاپالەتلىك قىلىش.
2. ۋە تەذىنەك بىرلەتكەننى قوغداپ، مەللەمىي-بۇلۇنچەلمىكە
قارشى تۈرۈش كېرىڭ

جۇڭگو دىكى هەر قايىسى مىلتىلەتلىكەرنىڭ بىرلەتكە
كەلگەن دۆلەتنى تەشكىملەش تارىخى ناھايىتى تۈزۈقى،
جۇڭخوا مەللەتى دۇنيا دىكى غايىت زور مەركەزگە ئەختىلىش
كۈچى ۋە نۇيۇشوش كۈچمكە، پارلاق تارىخى مەدەنلىيەت ۋە
شانلىق كەلگۈسىكە ئىكەن ئۇلۇغ مەلتەتلىكەرنىڭ بىرلەتكە
كەۋدىسىدۇر. هەر قايىسى مەللەتلىك بىرلەتكە كەلگەن ئۇلۇغ
ۋە تەندىھىزى تۇرتاق قۇرغان. جۇڭخوا مەللەتىنىڭ ئۇزاتقى
تارىخى شۇنى ئىسپاقلادىدۇكى، هەر قايىسى مىلتىلەتلىكەردى
سىياسىي جەھەتتە بۆلۈزۈشۈ بولغان، قوشۇلۇشمۇ بولغان،
بىرلەتكە كەلتۈرۈش ئاساسىي آپقۇم، ئىتتەپاقلامىشىش،
بىرلەتكە كەلتۈرۈش، ئالغا ئىلگىمەرىش ئېلىمەز تارىخى
ئەرەق قىميياتىنىڭ ئاساسىي يېزلىسىنىشى، ئۇ هەر مەلتەت
خەلقىنىڭ تۈپ مەنپە ئەتكە ۋە كەللەتكە قىلىدى. هەر قايىسى
مەللەتلىكەرنىڭ ئۇزاتقى مۇددەتلىك ئالاقىمىي ئارقىلمىق بارغانى
سېھرى تېخىمۇ كۆپلەتكەن كەشتەسر «قوشۇلۇش پايدەلەمك،
بۆلۈزۈش پايدەسىز» دېگەن بۇ داولىنى چۈشەنگەنلىكتەن،
بۆلۈزۈش كۈچلىرى بارغانىپەرى ئاجىھىزلىدى، قوشۇلۇش
كۈچلىرى بارغانىپەرى زورايدى؛ ئەقتىساد جەھەتتە ئۆز ئارا
تايدىنپ، ئۆز ئارا ئىلگىمىزى سۈردى: جۇڭگو دىكى مەلتەتلىك
لەرنىڭ ئۇزاتقى مۇددەتلىك بىرلەتكى ئەقتىساددى ئالاقىمىنىڭ
مۇستەھكمى ئاساسغا قۇرۇلغان، شۇنىداقلار ئۆزلىكىسىز
ئەرەق قىمىي ئەلىمپ، ئۆزلىكىسىز مۇستەھكمەنلىكىن، مەدەنلىيەت

جىدەتتە، ھەر قايىسى تۈزگۈچۈلەتكە ئىگە، تۈز ئارا قوبۇل
قىلغان. ھەر قايىسى مىللەتلەر كۆپ خەل تەبىئەت، جەمئىيەت
ۋە ئىشلەپچە قىرىدىن شارائىقىدا، تۈزىگە خاس پارلاق ۋە
شانلىق مىللەمىي مەددەنەتتىنى يارا تاقان، بۇ مەددەنەتتىلەر تۈز
ئالاھىدىلەتكە ئىگە ھەم تۈز ئارا تەسىر كۆرسەتكەن، تۈز
ئارا سىڭىشىكەن، نىسبەتەن تۇرتاقلىقى ئىگە، شۇنىڭ بىسلىن
جوڭخۇا مىللەتتىنىڭ تۈزاق تارىخقا ئىگە، كـۆزىنى چاقىنات-
قۇدەك مەددەنەتتىنى شەكمىلەتكەن. شىنجاق قەددەمدەن تارىخپ
هازىرغىمچە كۆپ مىللەتلەك رايون، تۈلۈغ ۋە تىنىسىم-زىنىڭ
ئايىرلماحاس بىر قېمى. باي ۋە كۈزەل شىنجاقاننى ھەر مىللەت
خەلقى تۇرتاق ئاچقان ۋە كۈللەندۈرگەن.

ۋە تەذىنلىك بىرلىكىنى قوغداش، مىللەمىي بولكۇنچىلىككە،
قارشى تۈرۈش ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۇرتاق مەرۇقەددەس،
بۈرچى. ماركىزم تۈزەلدەتلا بىرلىككە كەلگەن دۆلەتتىنىڭ
تېخىمۇ كۆپ ئۆزەللىكى بولىدۇ، مىللەمىي ئايىردىمچىلىق ۋە
ھوقۇقنى تارقىتتۇپتىشكە قەذىشى قارشى تۈرۈش كېرەك، دەپ
قارايدۇ. ماۋزىدۇڭ مۇزداق كۆرسەتكەنەتى: «ھەملەركەزىنەڭ
بىرلىكى، خەلقىنىڭ ئىتتىپاقلەقى، دەسلەكتە ئىسچى- ئىكى
مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلەقى - ئىشىمەززىنىڭ جەزەمن غەلەپ،
قاىزىنىدەۋازلىقىنىڭ تۈپ كاپالىتى». ۋە تەذىنلىك بىرلىك
قوغداش، مىللەتلەر ئىتتىپاقلەقىنى كۈچەيتىش تېلەمەزدىكى.
ھەر مىللەت خەلقىنىڭ تۇرتاق ئازىزۇسى ۋە قەذىشى ئۇرادىسى،
ئۇ ھەم جۇڭخۇا مىللەتتىنىڭ شەرەپلىك ئىزتەزىسى، ھەم ھەر
مىللەت خەلقىنىڭ مۇقەددەس مەجيپۇرىتىمى، شۇنىڭ بىسلىن
بىرگە، يىزنىڭ كۈچلۈك سىياسى ئۆزەللىكىمۇز ۋە قەممەت-

سلمک مه نئوی بایلەقىمىز. نۇزاق تارىخىي تىرەتەقىيات جەرىيائىدا
 شەكمىللەنگەن جۇڭخۇا مەللەتتىنىڭ نىتەتپاچى ۋە بىرلىككە
 كەلگەن پولات قورغۇنى بولسا سىرتقى كۈچلۈك دۆلەتلەرنىڭ
 تاباجاۋۇزى، ئاغدۇرمەچىلمەقسىنى ۋە ئىسچىكى قىسىمدىكى
 ئەكسىيەتچى بۆلگۈنچى كۈچلىرىنى تارىمار قىلىشنىڭ
 نىشەنچىلىك كاپالىتى. شىنجاڭدىكى ھەر مەسىلىلىت خەلقى
 ۋە تەذىنلىك بىرلىكىنى قوغداش، بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۈرۈش،
 ئىتتەپاقلەمشىپ دۈشەنگە قارشى تۈرۈشتەك ۋە تەذىنپەرۋەر
 ئەذىنەندىگە ئىكە. بۇكۈنسىكى كۈنىدە، خەلسەتئارا دۈشەن
 كۈچلىرىنىڭ ئېلىمەمىزگە ئاغدۇرمەچىلمىق قىلىش، سىڭىپ كەزدىش
 ۋە «تەنج نۇزىكەر تەۋپتىش» كە جىددىي نۇرۇنۇشى، دۆلەت
 ئەچمدىكى يىنتايىن ئاز ساندىكى مەللەتى بۆلگۈنچىلىرىنىڭ
 شىنجاڭنى ۋە تەنەھەزىنىڭ چولق ئائىلەمىسىدىن بۆلۈپ چىقىپ
 كەتىشكە تۈرۈشتەك تېغىر خەۋىپكە ئەسەتەن، بىز چەقىم
 جۇڭخۇا مەللەتتىنىڭ ۋە تەنلىقىزىن سۆيۈش، ۋە تەذىنلىك
 جەرلىكىنى قوغداش، مەللەتى بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۈرۈشتەك
 شەرەپلىك ئەذىنەندىگە ۋارسلەمىپ ۋە ئۇنى جادى
 قىلدۇرۇپ، جۇڭخۇا ئېلىسىنى كۈلىلىسىنى دەۋرىش، تەۋەتىنى
 زامانمۇلاشتۇرۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن بىر ئىسيتەت،
 بىر مەقسەتتە كۈرەش قىلىشىمىز كېرەك.

مەللەتى بۆلگۈنچىلىك - شىنجاڭنىڭ مۇقىملىقىغا
 تەسىر يەتكۈزۈددەغان ئاساسىي خەۋىپ. مەللەتى بۆلگۈنچىلىك
 دېگەندە، مەللەتى بۆلگۈنچىلىك، پەيدا قىلىمپ، ۋە تەذىنلىك
 بىرلىككە بۇزغۇلچىلىق قىلىشنى مەقسەت قىلغان ئەكسىيەت
 چىمل سىياسىي تەشەببۈس ۋە ئەكسىيەتچىل ئەجىتمەمائىي بىكىر

ئېقىمى كۆزدە تۈتۈلىدۇ. ئۇ پومىچىك، بۇرۇزۇ نازارىيە سىنى
پىمنىڭ ئەكسىيە تىچىل ماھىيەتىنىڭ مىللەتلىك مىسالىمىسىدىكى
ئەنگىسى. مىللەتلىك بولگۇنچەلىكىنىڭ ماھىيەتى جۇڭىكىو
كۆمۈنەتىك پارتمىيەتىك رەھبەرلىككە قارشى تۈرۈش،
سوتىمىالىدەتىك تۈزۈۋەكە قارشى تۈرۈش، مىللەتلىك
بولگۇنچەلىك پەيدا قىلىپ، ۋەتەنلىق بىرلىككە بۇزغۇنچەلىق
سېلىپ، شەنجاقىنى ئۈلۈغ ۋەتەنلىقىزدىن ئايىرىپ چىقىشقا
ئۇرۇنۇشتەن ئىبارەت.

مىللەتلىك بولگۇنچەلىكىنىڭ ئەكسىيە تىچىل بىرگەرامىسى
ئاساسەن ئەتكى: بىرى، مۇستەقىللەقىنى تەرىغىپ قىلىپ
«شەرقىي تۈركىستان جۇمھۇرىيەتى» ئەرۇشەتا ئۇرۇنۇپ،
شەنجاقىنى جوڭىخوا خەلق جۇمھۇرىيەتىدىن تايىرىپ چەقىش؛
يەنە بىرى، مىللەتلىك ئۆچەنلىك ۋە مىللەتلىك قارسما - قارشى
لىقىنى تەرىغىپ قىلىپ، باشقا مىللەتلىك ئەرگە، بولۇپسىز
خانىزۇلارغا قارشى تۈرۈپ، خەن زۇلارنىي چەتكە قەقىپ،
مىللەتلەر ئەكتەپا قىلىپ، بىزۇغۇنچەلىق قىلىمش. بىزنىڭ
مىللەتلىك بولگۇنچەلىككە قارشى كۆدەشمىز دۈشىمەن بىلەن
تۆز ئوتتۇردىمىكى زىددىيەت، بىر مايدان قاتقىق سىياسى
كۆدەش ۋە سەندىپى كۆدەش، بولگەنچەلىر ئەستايىمن ئاز
ساندىكى كەشلىر، ئۇلار مىللەت ۋە دىننى تۈن قىلىپ
تۆزلىرىنى قوغىدىمە، لېكىن ھەر قانداق مىللەت ۋە دىنخا
ئەشىنىدىغان ئاهىمىنىڭ ئاززۇسى ۋە مەنپە ئەتكە ۋە كەللەك
قىلا مايدۇ، ئۇلار چەت ئەللەردىكى جۇڭىكوغۇغا، كۆمۈنەتىك
پارتمىيەكە قارشى كۆچلەرنىڭ كۆمەشەتىسى، ھەر قايىسى
مىللەتلەرنىڭ ئورتاق دۈشىمىنى. ھەر مىللەت خەلقى ۋەتەنلىق

چىزلىكىنى قوغدايدىغان، مىللەمى بۆلگۈچىلمىككە قارشى
تۇردىغان جەڭىخوار قوشۇندۇر.

ۋە تەذىنلەك بىرلىكىنى قوغداش، مىللەمى بۆلگۈچىلمىككە
قارشى تۇرۇش كۈردىشى شەنجاڭنىڭ هازىرقى ۋە بىزۇنىڭدىن
كېيىملىكى بىر مەزكىملەرىكى ئەنتايىم مۇھىم ۋەزىپى. مىللەمى
بۆلگۈچىلمىككە قارشى تۇرۇش - شەنجاڭدىكى ھەر مىللەت
خەلقىنىڭ ئورتاق مەستۇلىيەتى، بۇ پايارتىمىم مەتىنىڭ ئەشلىرىغا
ۋە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئورتاق تۈپ مەنىپەئىتكە مۇناسىم
ۋە تەلىك بولغان مەسىلە.

بۆلگۈچىلمىككە قارشى تۇرۇش كۈردىشى جەرىيان دا،
كەڭ پارتىيە ئەزىزلىرى، ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە ئامامىسى
جاڭ-ئەزەلەق مىللەت نەزەر دىيەسىنى، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ
تۇرلۇك مىللەمى سىياسە تەلىرىدىنى چوقۇم ئەستايىدىل ئۆگۈنچىپ،
ۋە تەپەزۈرۈلەك، مىللەتلەر بارا ئۆزلەمكى ۋە مىللەتلەر ئەتتى
پاقدەقى بايرىقىنى ئېڭىز كۆتۈرۈپ، مىيدانى قەتىسى، بايرىقى
روشەن حالدا مىللەمى بۆلگۈچىلمىلەرنىڭ بارلىق سۆز -
ھەزىتكە تەلىرىدىنى قەتىسى پاش قىلىشى ۋە ئەۋەنگىغا قمارشى
كۈرمىش قىلىشى كېرىەك.

4. بۆلۈم ھەر مىللەت خەلقى تېخىمۇ زىجى غىتتىپاقلىشىپ، پارتىيەنىڭ ۋەزىپىسىنى ئورۇنىداش ئۈچۈن كۈرەش قىلىشى كېرىەك

1. شەنجاڭنىڭ تەرەققىما ئەنمك پۇرسىتى ۋە كەلگىسى
ئەقتىمسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىمپ، ئەشلەپ چەم
قىمىرىش كۈچلىرىدىنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قەلدۈرۈش -

سوتسيما المزمنيلك تيوب ۋەزىپەسى، دۆلەتئىشىك سىياھىي
 ۋەزىيەتتەنەك مۇقىملىقى ۋە ئىچقىمماڭى ئەرەققىمىياتى بىملەن
 مۇناسىۋەتلىك چۈك مەسىلە. پارامىيەنىڭ 13 - نۆۋەتلىك
 مەركىزىدى كۆمەتپەت 7 - ئۇمۇمىي يېغىمنىڭ روھىغا. ئاساسەن،
 ئاپتونوم دىيونلىق پاراتکوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئاپتونوم.
 رايونىمەز بۇنىڭدىن كېيىمەنىڭى ئۇن يېمىسىدەكى ۋە 8 - بىشى -
 يەللەق پىلان مەزگىلمىدىكى خەلق ئەگىلمىكى ۋە ئىجتىمائىنى
 تەرەققىياتىنىڭ ئىشانى، ۋەزىپەسى ۋە تەجربىيەلىرىنى تۆزۈپ
 چىقتى. 90 - يەللەر شەنجاڭنىڭ سوتسيمالىستىك زامانى-ۋە-
 لاشتۇرۇش قۇزۇلۇشىمدىكى ھالقىلىق ئۇن يەل. ئازادىنىقىن
 بۇيان تېرىدىشكەن مۇۋەپپەقىيەتلىرىنى ھۈستەھەكە، 1-سەب ۋە
 تەرەققىي قىلدۇرۇپ، ئىقتىبىسادنى كۈللەندۈرۈش ۋە جەمتىيەت
 تەرەققىياتىنى يەندەۋ ئەلگىرى سۈرۈش، ئاپتونوم رايونىنىك.
 ئۇن يەللەق ئۇمۇمىي پىلانى ۋە 8 - بىشىيەلىلىق پىلانىنى.
 ئەمە لىكە ئاشۇرۇش، سوتسيمالىستىك زامانى-ۋە-لاشتۇرۇش.
 قۇرۇلۇشىنىڭ ستراتېجىيەلىك ئىشانىنى ئەمە لىكە ئاشۇرۇش.
 سوتسيمالىزم ئەشلىرىدىنەك غەلەيدە قىلىملىشى بىلەن، ھەر مەللەت
 خەلقىنىڭ تۈپ مەنپەتى بىلەن مۇناسىۋەتلىك.

شەنجاڭنىڭ ئىقتىسادى، مەددەتىمەتى بىر قەدەر ئارقىدا،
 لېكىن تەرەققىياتىمدىكى يوشۇرۇن كۈچ ناھايىتى زود. ھازىر
 بىز كۆپ تەرەپلىمەپ پایا دىلىق شارائىت ۋە پۈرەتىكە.
 ئىكە بولۇق: (1) شەنجاڭ-درىكى ھەر مەللەت خەلقى
 پارامىيەنىڭ توغرالىرىمەعەرلىكىدە، زىچ ئەستەتىپاقلىمەشىپ،
 خاتموجەم تەرىكچەلىك قىلماپ، تېچىش - كۈللەندۈرۈش ۋە
 ئەسلاھات ئېلىمپ بېرىش، ئىشىكىنى تېچمۇپتىش مۇچۇن مۇقىم

گەجىتمانىي مۇھىت ياراتتى، ھەر مەللەت خەلقى «مۇقىمەلەقنى
 تۈپلاش، ئەقتىمەقلەقنى تىكىستەلىخ، تىمەرەت-قىمىياتقا
 شەفتەلىش، قۇدرەت تېپەشنى قولغا كەلتۈرۈش» تەك نۇرتاق
 تەراادە بىلەن شەنجاڭنىڭ ئەقتىمسادىنى گۈلەندۈرۈش ئۈچۈن
 ئايادەت زور كۈچ بولۇپ ئۆزىۋەتتى؛ (2) دۆلەت-ئە-فەت
 -ازىئەت-كە قارىتا «شەرق قەمەمنى مۇقىمەلاشتۇرۇش، غەربىمى
 قەمەمنى تىمەرەت قىلدۇرۇش» ستراتېگىمىيلىك فائىچەمنى
 يولغا قويۇپ، زور كۈچ بىلەن شەنجاڭدا ئېفسىت قەدەردىپ
 تەكشۈرۈش ۋە ئېچىش تېلىپ باردى، بۇ، ئاپتونوم رايونى-
 جىزىدەكى مۇناسىۋەتلىك سانائى تىلەرنىڭ تىمەرەت قىمىماققا تۈرتكە
 بولۇپ، شەنجاڭنىڭ ئەقتىمسادىسى تىمەرەت قىسىيات قەدەسمىنى
 تېزلىكتىدۇ؛ (3) دۆلەت سانائىت سىياسىتىكە قارىتا مايللىق
 مۇھىم تەدبىرىنى يولغا قويۇپ، يېزا ئەگىلمىكى ۋە ئېپەرىگىيە،
 قاۋاتاش، خام ئەشىيا سانائىتىنى زور كۈچ بىلەن تىمەرەت
 قىلدۇرۇپ ھەممە يېنىك سانائىت، تو قۇمۇچىلىق سانائىتىنىڭ
 ئىشلەپچىقدەرىش ئەقتىدارى ۋە ئۇرۇنلاشتۇرۇلۇشنى تەكشىپ،
 رايونلار ئەقتىمسادىنى مۇۋاپقىت-قىسىم قەلىملىش ۋە تەكشى
 تىمەرەت قىمىي قىلدۇرۇشنى ئەلگەرى سۈرۈپ، ئاز سانلىق مەللەت
 رايونلىرىنىڭ ئەقتىمسادىسى تىمەرەت قىمىياتىن ئۇرۇنلاشتۇرۇش
 سىياسىتىنى پاڭال قوللاب، ئاپتونوم رايونى جىزىدە ئەيدىللىق
 جەھەتىمكى يوشۇرۇن ئۇستەتلىكىنى دېڭال ئەقتىمسادىسى
 ئۇستەتلىككە ئاپلاندىرۇشنى تېزلىكتىش ئۈچۈن ياخشى
 پۈرسەت تېلىپ كەلدى؛ (4) ئاسىيا - يازاروپا چوڭ قۇرۇقلۇق
 ئەتكەنچى كۆزۈركەنەڭ پۇتۇن لەنمىيە بويمىچە تۈداشتۇرۇلۇشى
 تەقىمەسىدە شەنجاڭنىڭ قۇرۇقلۇق چەڭگەرسىدا سەرتقا قارىتا

ئىشىكىنى تېچىۋېتىشتەك يەر شار ائملىقى دۇستەنۈلۈكەنى جارى
 قىلدۇرۇش، وئەچىكى جىھەتە قىستە بىرىلەتىش، سەرتىقىسىن
 كەرگۈزۈش، شەرق بىللەن بىرلىكشىپ، غەربىكە چەقىرىش» نى
 كېڭىيەتىش دۇچۇن پايدىلىق شار ائمىت يىاردىتىمىلىدى؛ (5) 40
 يىلىدىن كۆپرەك، بولۇپمۇ يېقىمىقى تۇن يىما-دەن كۆپرەك
 ۋاقىتتەكى تېچىش - كۆللەندۈرۈش ئارقىلىق، شىنجاڭ مەلۇم
 ئەقتەسادىي تەمەلىي كۆچكە ئىگە بولۇپ، كېيىمەتكى ئەقتەسادىي
 دەن ئەرمەققىيات دۇچۇن مەلۇم ماددىي تېخىندا-كا ئاساس
 يىاردىتىمىلىدى؛ (6) دۆلەت ۋە قەرىنىداش دۇلەتكە، شەھىر،
 ئايپەتۈنۈم رايونلار شىنجاڭقا زور كۆچ بىللەن ياردەم بەردىي
 يەزىز بىر قەرمەپتەن، بىزىنگى-دەن كەيىمەتكى تۇن يەزىل
 ۋە 27 بەشىي-لىسىق پىلان مەزكىلىدە بىر دۇنچە قەيمىنچىلىق
 ۋە مەسىلىلە ساقلىمىندۇ، بۇلار ئاساسەن خەلقىشارا دۈشەن
 كۆچلەرنىڭ ئاغىدۇرۇمچىلىق قىلىش، سىڭىپ كەردىش ۋە مەللەتى
 بۆلکۈنچىلىك سېلىشتەك بۇغۇزۇنچىلىق ھەر دەتكەلىملىرى تىزچەملى
 تۈرددە شىنجاڭنىڭ تەنچ - كەتتىپەراقلىقىغا ئاساسىي خەۋەپ
 بولىسىدۇ، قوشىدا دۆلەتلىرىنىڭ ۋە زەيىمتىسىدەكى داۋالىخىش
 شىنجاڭنىڭ تاشقى سودىسىنى، ئەقتەسادىي - تېخىندا-كا
 ھەمكارلەقى ۋە ئالماشتۇرۇشنى كېڭىيەتىشكە قازارىتا پايدىدىسىز
 تەسىر يەيدى قىلىمدو ئەقتەسادىي ئاساس ئاجىز، قاتاناش
 قولايىسىز، بايلىقلارنى قېيدىروپ تەكشۈرۈش دەرىجىسى تۆۋەن،
 ئەكەلوگىيەلىك دۇھىت ئاجىز، نوپۇسىنى كىوزتەرول قىلىش
 تەس، بويىلەغ كەمپەملىك، ئەقتەسادىي ئەكەلمىرى يېتىشەسلىك
 قاتارلىق ئەھۋاللار ئايپەتۈنۈم رايونىمىزنىڭ ئەقتەسادىي
 تەرەققىياتىنى داۋاملىق نېھكەلەپ تۇردىدۇ. قەقدىسى، ئايپەتۈنۈم

دايونىمىز نىڭ ئەقتىسىادىي تەرىه قىمیيات پۇر سىتى ناھايىتى
 ياخشى، قىيىنچىلەقلارمۇ خېلى بىار. بىز ھەم پۇر سىتىنى
 چىك تۇتۇپ، پاڭال يول تېچىپ نىڭ-گەردىلەپ، ئەقتىسىادىنى
 يۈك-لەلدىرۇشمىز، ھەم قىيىنچىلەقلارنى تۇغرا تىتۇپ،
 مادار دىمىزغا قاراپ ئىش كۆرۈشمىز، ئالىدەر اقساانلىقىنىك
 ئالدىنى ئېلىشىمىز كېرىمك.

ئاپتونوم رايونلىق پارتىكوم ئاپتونوم رايونىمىز نىڭ
 90. يەللاردىكى كۈرەش نىشانىسىنى ئۆتۈردىغا قويىدى، بۇلار
 مۇنۇلاردىن ئىبارەت: ئەقتىسىادىي تۈزۈلەمنى زور كەزجى بىلەن
 يۇقىرى كۆتۈرۈش ۋە ئەقتىسىادىي تۈزۈلەمنى ياخشىلاش
 ئالدىنلىقى شەرقى ئاستىدا، ئەقتىسىادىي تەرىه قىمىيەتىنىك
 ئەتكىنچى قەدەملەك سەتراتېكىيەملەك نىشانىنى ئىشقا
 ئاشۇرۇپ، مەللىي ئىشلەپچىلىرىنىڭ تۈرمۇمىسى قىممەتىنى.
 1980- يەللىدىكىمدىن ئەتكىي يېرىم قاتلاش، ئۇن يىلىدا
 توتقۇوا ھىساب بىلەن 7.3% ئاشۇرۇش، كەمشى بېشىغا توغرى
 كېلىمدىغان مەللىي ئىشلەپچىلىرىنىڭ تۈرمۇمىسى قىممەتىنى 1000
 ئامېرىكى دۆللەرىغا يەتكۈزۈش (1980- يەللىدىكى پۇل قىممەتى
 بويىچە ھېسابلىقاندا)، خەلق تۈرمۇشىنى ئاساسىي جەھەتنىن
 ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈش: دەسلىك پەكى ۋە دەمدە دە يېڭى
 ئەقتىسىادىي تۈزۈلمە ۋە ئايلانما بېخانىزىمىنى تۈرىنىتىشىش;
 مەندۇي مەددەنمىيەت قۇرۇلۇشىنى يېڭى سەۋىيىگە
 يېھەتكەزۈش، سۇ، تىۋىپراقتىن پايدىلىنىش ۋە
 ئەقەتمەلەك تېچەشنى باشلامچى قىلىپ، دېھقانچىلىق-چارۋەچىلىق
 ئاساسىنى مۇستەھكەملىشىمىز ۋە تەرىه قىقىي قىلدۇرۇشىمىز، سۇ
 ئەيشاناتى، قاتناشى، ئېنېرگىيە ۋە خەت - ئالاقە قاتارلىسى

ئاساس سازانەت، ئاساس مۇئىسىسىسى ۋە كېشۈلوكىيەلىك كان
 ئۆزىلەش خىزمەتلىقى كۈچەيتىپ، مۇشۇ ئەسەرنىڭ ئاخىرى دەمچە
 ئاپتونوم رايونىمەزدائۇخشاش بولمىغان كۆلەمدەلىكى ئاشلىق،
 باختا، شېكەر، چارۋىچىلىق بازىسى، نېفت وە نېفت خەممىيە
 سازانەتى بازىسى، يېنىك سازانەت، توقومەچىلىق سازانەتى
 ۋە يېمەكلىك سازانەتى بازىسى ھەممە ئالستۇن ۋە رەشكەن
 حېتال سازانەتى، تۆز ۋە خەممىيە سازانەتى، كۆمۈر سازانەتىنىڭ
 زاپاس بازىسىنى قۇرۇش ئۆچۈن ياخشى ئاساس سېلىشىمىز
 كېرەك. بىز تۆت ئاساسىي پورۇشىپتا چەڭ تۇرۇش ئالدىنلىقى
 شەرتى ئاستىدا، ئىدىيىدە يەلىمۇ ئازاد بولۇپ، كۆزقارادىشىمىزنى
 تۆزگەرتىپ، ئەلاھاتىپ بېرىش، ئىشىكىنى تېچەۋىستىشى
 تېگىمەزنى كۈچەيتىپ، ئەسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىشىكىنى
 كەڭ تېچۈپتىپ، ئەقتىسادىنى قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىغىان
 تۇرلۇك خىزمەتلەرنى بۇرۇنىغا قارداخدا تېخىمىز یا اخشى،
 تېخىمىز پۇختا ئىشلەشىمىز كېرەك.
 2 . ھەرمىللەت خەلقىنى تېخىمىز زىجۇ ئەقتىپا قلاشتۇرۇپ،
 پاوتىمىيەنىڭ ۋەزىپەسىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۆچۈن

كىلارەش قىلىش كېرەك

جۈڭگو كومۇنۇستىك پاراتىمىيەسىنىڭ پۇتۇن مەملەكتە
 خەلقى، جۈملەددەن شىنجاڭدىكى ھەرمىللەست خەلقىنى
 جەھبەرلىك قىلىپ بېسىپ ئۆتكەن شانلىق كۈرەش مۇساپىدىنى
 ئەسلامىكىنىمىزدە شۇنداق بىر تەۋەنەس ھەقدەقەتنى تونۇۋا-
 لالايمىز، ئۇ بولسىمۇ: جۈڭگو كومۇنۇستىك پاراتىمىيەسى بول
 جەغان بولسا، يېڭى جۈڭگو بولمىغان بولاقتى، سودا سىياڭىز مەلا
 جۈڭگونىس قۇتىقۇزلايدۇ، سودا سىياڭىز مەلا جۈڭگونى
 تېرىدە قىقىي قىلدۇرلايدۇ. جۈڭگو كومۇنۇستىك

پار تىيەسى پۇتۇن ھەملەمكە تىتمىكى ھەرمەللەت خەلقىنىڭ تىپ
 مەپە ئەتەنەلە سادىق ۋە كىلى، شۇنىڭدا قلا شەنجاڭدىكى ھەرمەللەت
 خەلقىنىڭ سادىق ۋە كىلى، شەنجاڭدىكى ھەرمەللەت خەلقىنىڭ
 نىجاد يۈلتۈزى؛ جۇڭگو كۆمۈنەستىمك پار تىيەسى بولىغان
 بولسا، شەنجاڭدىكى ھەرمەللەت خەلقى قىد كۆتۈرۈپ ئازاد
 بولىغان بولاقتى، شەنجاڭنىڭ سوتىمىالىستىك نەقىلاب ۋە
 قۇرۇلۇشىنىڭ تۈلۈغ تەلەبەسى بولىغان بولاقتى. جىڭگو
 كۆمۈنەستىمك پار تىيەسىنىڭ رەھبەر لەكىمە چىڭ ئىزۈرۈش،
 سوتىمىالىزم يولىدا مېڭىش، بىر لەككە كەلگەن جۇڭخوا خەلق
 جۇمھۇر دىيەتى چوڭ ئانىلەسىدە مەللەمى تېھرىرتور بىسلىسك
 ئاپتونومىيەنى يولغا قويۇش — بۇ، شەنجاڭدىكى ھەرمەللەت
 خەلقىنىڭ تۈزۈقى مۇددەتلىك كۈرەشىن جەريانىمىدىكى بىردىنىپ
 توغرا تالىلدىشى، شەنجاڭنىڭ سوتىمىالىستىك تەرەققىيەتى،
 مەللەتلەر نەتەتىپاقلەقى — تەرەققىيەتى، نەتەتىپاقلەقى
 كۇلەندۇرۇشلىكى مۇقدىرەر يول.

يېڭى تارىخى دەۋردە، شەنجاڭدىكى ھەر دەرىجەلىسىك
 پار تىيە تەشكىلەتلىرىنىڭ ۋە پۇتكۈل كۆمپار تىيە تەزالەرنىڭ
 شەرەپلىك ۋەزىپەسى؛ يولداش جىياڭ زېمن يادرو لۇقىدىكى
 پار تىيە مەركىزى كۆمەتتەمىنڭ رەھبەر لەكىمە، ھەرمەللەت
 خەلقىنى نەتەتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە تۈلۈرغا باشلاپچەلەق قىلىمپ،
 قەزىئى تەۋەزەستەن نەتەتىپاقلەق قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىمپ،
 تۆت ئاساسىي پۇنەسىپتا چىڭ تۇرۇپ، نەسلاھات ئىپلىسىپ
 بېرىش، نەشەكىنى تېچمۇپ قەشتە چىڭ تۇرۇپ، تۈز كۈچىسىگە
 قايىنىپ نىش كۆرۈپ، جاپاغا چىداب كەۋەرەش قىلىمپ،
 شەنجاڭنىڭ تۈزۈقى مۇددەت كىچە مۇقۇم بولۇشى ۋە تەرەققىيەتىنى

ئىشقا ئاشۇرۇش ئۇچۇن تەرىدىمىشى، دۆلەتلىقلىقنى قۇدرەتلىك،
دېمۇگۈراتىك، مەددەنئىيەتلىك زامانىۋەلاشقان سوتا-ميا-المەتك
دۆلەت قىلىپ قۇدرۇب چىقىش ئۇچۇن كۈرمىش قىلمىش كېرىك.

شەنجالاڭ ۋە تىنەممەز نەڭغى خەربىي شەمىسال چېڭىرىسىغا
جايا لاشقان، كۆپ مەللەت توپلىمشىپ ئولتۇراقلاشقان رايون،
ستراتېگىمەيلەك ئورنى ئەنتايىن مۇھىم. ئۆزەتىسىكى مۇرەككەپ،
كۆپ ئۆزگۈرۈۋاتقان خەلقئارا ۋەزىيەتتە، شەنجاڭنىڭ سىياسىي
ۋە ئىجتىمائىي مۇقىملەقىنى قوغداش - بىزنىڭ ئۇزاق
حىزىدەتلىك ستراتېگىمەيلەك مۇقىملەقىدا تەسىسى دەتكۈزۈدەغان
ئاساسىي خەوب. تەنج ئۆزگەرتەۋېتىش ۋە تەنج ئۆزگەرتىسى
ۋېتىشكە قارشى تۈرۈش كۈردىشى شەنجاڭدا سەگىپ كىرىنىشى.
بىلەن سىڭىپ كىرىشكە قارشى تۈرۈش، ئاغادۇرمىچىلىق قىلىش
بىلەن ئاغادۇرمىچىلىققا قارشى تۈرۈش، ۋە تەندىك بىر لەكىشى
قوغداش، مەللەتلەر ئەتتىپاقلەقىنى قوغداش بىما-ن ۋە تەندىك
شەق بىر لەكىكە بۇ لەكۈنچىلىك سەلىش، مەللەتلەر ئەتتىپاقلەق
لىقىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىش كۈردىشى سۈپەتىمەدە كەۋەدىلىشىدۇ.
بۇنىڭضا قارىتا، بىز دە سەكەك تۈنۈش ۋە يېتەر لەك ئەددىيەۋى
تەيیارلەق يولۇشى كېرىك، بىزدە ئاچە ئەركىنلەشتەتۈرۈشكە
قارشى تۈرۈش، تەنج ئۆزگەرتەۋېتىشكە قارشى تۈرۈش، مەللەت
بۇ لەكۈنچىلىككە قارشى تۈرۈش كۈردىشى قەتىمىي تەۋەرنى
جەستەن ئاخىرىنچە ئېلىسپ بېرىدىمىز كېرىك.

مەللەتلەر مەتتىپاقلەقىنى كېچەيتىش - شەنجاڭنىڭ
ئەقتىصادىي تۈرۈلۈشى ۋە تۈرلۈك ئىشلىرىنى يۈكىسىلەدۇ.

رۇشنىڭ تۈپ كاپالىتى. شىنجاڭىنىڭ تارىخى قىaitا -
قىaita شۇلى نىسپاتىلمىدىكى، مەللەتلەر نىتىپاقي بولسا
راواجلىمنىدۇ، كۈلەنندۇ: بۇلۇزىسلا قالايمقاچىلمق بولىدۇ،
خارابىلمىشىدۇ. ئۆزاق مەزكىلەردىن بۈيان، شىنجاڭىدىكى
ھەر مەللەت خەلقىنىڭ نىتىپاقلەقى ۋەتەننى قوغىداش،
شىنجاڭىنى تېچىمىش - كۈلەن دۇرۇشتنى نىبارەت نۇرتاسا
كۈرەش جەريانىدا ئۆزلۈكىم مۇستەھكەملەندى، ئۆزلۈكىمىز
راواجلاندى. شىنجاڭىدىكى بارلىق غەلبىھە ھەر مەللەت
خەلقىنىڭ بۇيۇك نىتىقىپاقلەقىنەن غەلەمبىسى، بۇنىڭدىن كېيىن
بىز شىنجاڭىنىڭ ئۆزاق مۇددەتلىك مۇقىملىقى ۋە
تەرەققىياتىنى ساقلاشتى، سوتىپاالمىستىك زامانىۋەلاشتۇرۇ
رۇش قىۇرۇلۇشنىڭ نەككەنچىسى قەدەملەك ستراتېگىمەلەك
ئىشانىنى غەلەمبىلەك نىشقا ئاشۇرۇشتى ھەر مەللەت
خەلقىنىڭ بۇيۇك نىتىقىپاقلەقىنى يەنەمۇ مۇستەھكەملەشمەمىز
ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشمىز كېرەك. بىز مەكىز چاقىرغان
مەللەتلىرى خەزمەتى يەغىنى روھىنىڭ بىتەكچىلەكمىدە
«مەللەتلەرنىڭ بۇيۇك نىتىقىپاقلەقىنى ياشىمۇن» دېگەن
پايراقنى تەخىمۇ تېكىمۇ كۆتۈرۈپ، مەللەتى تېرىدىتۈرىمەلەك
ئىپتونومىيە قازانۇنىسى ۋە پارامىمنىڭ تۈرلۈك مەلسىلىي
سەياسەتلىرىنى نىستايىدىل نىزچىل نىجرا قىلىمپ، ھەر
مەللەت خەلقىنىڭ قەلېمداش، نەپەسداش، تەقدىرسىداش
بولۇشنى ھەققىي نىشقا ئاشۇرۇپ، جۇڭگوچە سوتىپا
لىستىك زامانىۋەلاشتۇرۇش قىۇرۇلۇشى ئۆچۈن نۇرتاسا
كۈرەش قىلايلى!

مۇھاکىمە سوئاللىرى

1. نېچە ئۈچۈن جۇڭگو كۆمۈنەستىك پار تىمىيەسىنى
شىنجاڭدىكى ھەر مەللەت خەلقىنىڭ ئازادىق ئىشلىرىدە
دەھبەرلىك قىلغۇچى قۇدرەتلەك پار تىمىيە دەپمەز؟
 2. مەللەي تېرىرەتۈر دېيمەلتەك ئاپاسەتەنۈمىيە قانۇنى
مەملەكتە خەزىدىكى مەللەتلەر مەسىلەسىنى ھەل قىلىشتىكى
تۈپ سىياسەت دېگەننى قانداق چۈشىمنىش كېرەك؟
 3. نېچە ئۈچۈن مەللەتلەر ئەتتىپاقلەقىنىڭ مۇقۇملىقى
شىنجاڭنى گۈللىپ - ياشىنتىشنەك ئىشى ئۈچۈلەك كاپالىتى
دەپمەز؟
 4. يېڭى ۋەزىيەتنە مەللەتلىرى خەزىھەتنى قانداق
ياخشى بېشىش كېرەك؟
-

تەرجىمە، قىلغۇچىلار: ھەبىبە، شۇئەلى، تۇردان
مەسئۇل مۇھەممەدرەد: تۇردان

شىنجاڭلا تەشۇۋاتى 新疆宣传 (维吾尔文)

شى ئۇ ئار پار تىكۈم تەشۇۋاتات بۆلۈمى «شىنجاڭ تەشۇۋاتى»
تەھرىدر بۆلۈمى قۇزىدى
«شىنجاڭ كېزىتى» باسما زاۋۇتمىدا بېسىلىدى

شى ئۇ ئار قەرەلىك ئۇرۇنلار خەزىھەددىكى نومۇرى: 1232 (XJ)